

1. Vezetői összefoglaló

1.1 Bevezető megállapítások

Az olimpia megvalósítható és hasznos vállalkozás

1. Az olimpia megvalósítható és hasznos vállalkozás Magyarország számára, Budapest esélyes pályázó lehet

Az olimpia megvalósíthatósági tanulmánya többek között az alábbi megállapításokat teszi:

- a) Magyarország 2024-ben képes lehet az olimpia megrendezésére,
- b) Magyarországnak megérheti olimpiát rendezni,
- c) Budapest esélyes pályázó lehet a 2024-es olimpia megrendezésére.

Az olimpia gazdasági előnyei: az állami lehetséges többletjövedelem 1.142 milliárd forintot, a háztartások többletjövedelmei 1.006 milliárd forintra, a vállalatokéi 836 milliárd forintra tehető. Az olimpia gazdasági hatásai – befektetések generálása, gazdasági növekedés, munkahelyteremtés, turizmus, államháztartási, háztartási (lakossági) és vállalati többletbevételek Magyarországon – az olimpiát megelőző években, az olimpia heteiben és az olimpiát követő években jelentkeznek, rövid és hosszú távon (2015-2030). Az olimpiával járó lehetséges előnyök meghaladhatják a ráfordításokat.

Az olimpia nettó költsége 774 milliárd forintra becsülhető.

Magyarország képes lehet az olimpia megrendezésére 2024-ben

1. a) A 2024-es olimpia megvalósítható Magyarországon

A megvalósíthatósági tanulmány első megállapítása, hogy Budapest, illetve Magyarország képes lehet az olimpia megrendezésére 2024-ben. Magyarországon az olimpia gazdasági-pénzügyi szempontból megvalósítható, a magyar költségvetés számára az olimpia rendezés finanszírozható és hasznos befektetést jelenthet. 2015 és 2025 között évente átlagosan csupán a költségvetés fél százalékát tennék ki az olimpia-specifikus fejlesztések. Fontos leszögezni: az olimpia-specifikus fejlesztéseket csak a rendezés biztos tudatában kell megvalósítani, a rendezési jog elnyerése és az olimpia kezdete közötti 7 év elegendő a szükséges beruházások kivitelezésére. Ugyanakkor ha Budapest megkapja az olimpiarendezés jogát, nem csupán a szükséges befektetések igénye jelentkezik, hanem az olimpia gazdasági és társadalmi előnyei is valóságosak lesznek.

1. b) Az olimpia megérheti

Fontos az olimpiarendezés költségét - mibe kerül az olimpia? – pontosan meghatározni. A tanulmány ezt végezte el, reálisan becsülve a kiadásokat és a bevételeket is.

Az olimpiarendezés költségének definíciója: az a kiadás (befektetés), amely kizárólag az olimpiarendezés miatt merül föl, kizárólag az olimpiarendezés célját szolgálja - csökkentve az így, ennek a befektetésnek a következtében előállt javak részbeni értékesítésének és az olimpiarendezésnek a közvetlen bevételeivel.

A gazdasági megvalósíthatósági tanulmány szerint az olimpiarendezés Magyarországnak hosszú távon megtérülő program lehet. Az olimpiarendezés Magyarországnak megérheti. Budapest és Magyarország az olimpiából profitálhat: nemzetgazdasági szinten, rövid és hosszú távon (2015-2030) az olimpia nemzetgazdasági előnyei és hasznai meghaladhatják a költségeket. Az olimpia hét legfontosabb gazdasági előnye, amelyek az olimpiát megelőző években, az olimpia alatt, illetve az azt követő tíz éven belül (2015-2030) jelentkeznek:

- jelentős munkahelyteremtő hatás, több munkahely, több munkalehetőség Magyarországon – 2017 és 2025 között összesen mintegy 100.000 munkahelyet hozhat létre az olimpia, az éves átlag 2020 és 2024 között közel 19.000, a legmagasabb éves érték közel 40.000-re becsülhető,
- az állami költségvetés (államháztartás) olimpiai bevételei rövid és hosszú távon mintegy 1.142 milliárd forintra becsülhetőek,
- gyorsabb gazdasági növekedés, nagyobb nemzeti jövedelem – az olimpiának köszönhető GDP növekedés, a többlet értéke elérheti a mintegy 3.000 Mrd (2.983 milliárd) forintot is, a legkiemelkedőbb években az olimpia akár 0,3 %ponttal is tovább növelheti a GDP növekedését,
- ebből a 2.983 milliárd forintból a háztartások (lakosság) többletbevétele 1.006 milliárd, a vállalkozásoké 836 milliárd forintra tehető, az ezen felüli összeg az állami költségvetés bevétele (ld. fent),
- megnövekedett turisztikai bevételek – ezek rövid és hosszú távon elérhetik a 130 milliárd forintot,
- Magyarország versenyképességének növekedése,
- uniós fejlesztési források még hatékonyabb felhasználása, elköltése (fokozott abszorpciós kényszer),
- az ország és Budapest ismertségének, jó hírének erősödése.

Az olimpiarendezés hosszú távon megtérülő program lehet

Nemzetgazdasági szinten az olimpia hatása pozitív

Nemzetgazdasági szinten az olimpia hatása pozitív: Amennyiben a tervezett alapfeltételezések mentén fejlődik tovább Magyarország, 2015 és 2030 közötti időtávon a közvetlenül és közvetetten realizálódó államháztartási, vállalati bevételek és a háztartások (lakosság) bevételei akár háromszorosan is meghaladhatják a szükséges államháztartási kiadások (befektetések) összegét.

A befektetés oldalon az olimpia-specifikus (csak az olimpia miatt felmerülő) pályázati, szervezési, rendezési és fejlesztési kiadásokat vesszük számba. A bevételi- vagy eredményoldalán az olimpia e pozitív hatásaival számolunk, gazdasági szempontból.

- GDP növekedés
- államháztartási (állami és önkormányzati költségvetési) bevételek
- háztartások többletjövedelme
- vállalati szektor többletjövedelme
- import változása
- munkahelyteremtés
- turizmus növekedése

Természetesen nem tekinthető olimpiai költségnek az akár uniós, akár hazai forrásból finanszírozott állami vagy önkormányzati fejlesztés, kiadás, amely ugyan hozzájárul az ország és Budapest olimpiarendezési képességéhez, de amely az olimpiától függetlenül valósul meg, vagy szerepel a fejlesztési tervekben. Vagyis amelyek az olimpiarendezés szándékának felmerülésétől függetlenül valósultak és valósulnak meg vagy szerepelnek a fejlesztési tervekben, és amelyek így egyébként az olimpiarendezéstől függetlenül szükségesek az ország vagy Budapest és a vidéki települések, régiók számára.

Ugyancsak nem olimpiai költség az úgynevezett előrehozott fejlesztések értéke. Ezek olyan, az olimpiától függetlenül tervezett fejlesztések (döntően közlekedésfejlesztés), amelyek az olimpiától függetlenül szerepelnek a közép- vagy hosszú távú fejlesztési tervekben (országos vagy budapesti), de amelyek megvalósítását olimpiától függetlenül 2024-nél későbbi befejezési határidővel terveztek megvalósítani a tervgazdák. Az olimpiarendezés biztos tudatában szükség lesz dönteni ezen, egyébként is szükséges és tervezett fejlesztések korábbi megvalósításáról. Ezekkel kapcsolatban elsősorban azt vizsgáltuk, hogy a tanulmány alapját tevő lényegi feltételezések megvalósulása esetén e fejlesztések milyen módon finanszírozhatóak.

Magyarország esélylyel pályázhat a rendezésre**1. c) Magyarország esélylyel pályázhat**

A megvalósíthatósági tanulmány harmadik alapvető megállapítása, hogy Magyarország, Budapest esélylyel pályázhat a 2024-es nyári olimpiai játékok megrendezésére.

Magyarország, Budapest esélylyes pályázó lehet, mert a NOB Agenda 2020 reformja, a gazdaságos olimpia programja pont azzal a céllal született meg, hogy utat nyisson a Budapest méretű városok olimpiarendezése előtt. Egy esetleges magyar pályázat kitűnően illeszkedhet a NOB gazdaságos olimpia programjába. Eddigi ismereteink szerint könnyen lehet, hogy a 2024-es pályázók közül Budapest lesz az egyetlen, amely kifejezetten a gazdaságos olimpia reformjának, az Agenda 2020-nak köszönhetően nyújthat be pályázatot. A jelenleg ismert többi pályázó város vagy a pályázó országának más városa már mind rendezett olimpiát, és mind-egyikük pályázhatna az Agenda 2020 nélkül is. Budapest lehet a leginkább Agenda 2020 szerű, az új NOB stratégiába leginkább illeszkedő pályázó 2024-re.

Magyarország a kezdetek óta jelen van és részt vesz a modern kori olimpiák történetében. Báró Kemény Ferenc személyében magyar alapító tagja is volt a NOB-nak. A Magyar Olimpiai Bizottság a világ egyik legrégebbi nemzeti olimpiai bizottsága, 1895-ben alapították, idén ünnepli fennállásának 120. évfordulóját. Ha kényszerként ható politikai döntés nem akadályozta meg (1920, 1984), Magyarország mindig részt vett a nyári olimpiai játékokon.

Magyarország olimpiai eredményei kiemelkedőek: 167 aranyéremmel Magyarország úgy nyolcadik a nyári olimpiai éremtáblázaton, hogy az első tíz helyezett közül egyedül itt nem rendeztek még olimpiát. Másképp fogalmazva: Magyarország a legelső az olimpiát még nem rendezett országok olimpiai éremtáblázatán.

2. Magyarország és Budapest olimpiára való alkalmasságának alapjai

Magyarország alapvetően két tényező okán lehet alkalmas 2024-ben (9 év múlva) az olimpia megrendezésére. E két tényező együttesen teszi reálissá a magyar olimpiai tervet:

- Az egyik az ország olimpiától teljesen független fejlődési pályája, és 2024-re az olimpiától függetlenül elért fejlettségi állapota. 2024-re húsz éve leszünk az Európai Unió tagjai, és addigra vélhetően több mint 20.000 milliárd forint uniós fejlesztési forrást költött el Magyarország saját közlekedésének, infrastruktúrájának, gazdaságának fejlesztésére. Ehhez társul a 2012 óta felgyorsult sportlétesítmény-fejlesztési program, amelynek eredményeként az ország történetében először 2017-ben FINA vizes világbajnokságot, a világ harmadik legnagyobb sporteseményét és 2020-ban UEFA EURO 2020 Európa bajnoki labdarúgó mérkőzéseket (csoportmérkőzések és nyolcaddöntőt) rendeznek Budapesten, valamint az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivált Győrben 2017-ben. Az ország és Budapest 2024-re olimpiától teljesen függetlenül közel kerül

Magyarország olimpiától független fejlődési pályája és az Agenda 2020 együttesen megalapozhatják Magyarország alkalmasságát

az olimpiarendezési feltételek teljesítéséhez.

- A másik megalapozó tényező az Agenda 2020, a gazdaságos olimpia reformja. Ezzel pedig a NOB enyhít, könnyít az olimpiarendezés feltételein.

Azaz két, egymást erősítő kedvező, szinergikus folyamat zajlik egy időben: Az egyik, hogy az ország fejlődik, és olimpiától függetlenül teljesíti az olimpiai alkalmassági feltételek nagy részét. A másik, hogy az alkalmassági feltételrendszer könnyebbé válik (Agenda 2020). Ez az egybeesés teremtheti meg Magyarország esélyét.

Olimpia-specifikus fejlesztést csak a rendezés biztos tudatában kell megvalósítani

Magyarország 2024-re az olimpiától függetlenül is számos szempontból alkalmas lesz az olimpia megrendezésére. Ennek oka az ország várható 2024-es fejlettsége, vagyis az elmúlt tíz évben az olimpia tervektől függetlenül, uniós és hazai forrásokból megvalósult, illetve a következő tíz évben olimpiától függetlenül a fejlesztési tervekben szereplő, megvalósítani tervezett sportlétesítmények, közlekedésfejlesztési beruházások és általános infrastruktúrafejlesztés.

Fontos hangsúlyozni, hogy az infrastrukturális feltételek érdemi része 2024-re olimpia nélkül is adottság lesz, és a szükséges sportlétesítmények jelentős része is rendelkezésre áll majd addig, az olimpiarendezés szándékától függetlenül.

Az olimpia-specifikus fejlesztések megvalósítását kizárólag az olimpiarendezés biztos tudatában kell csak elkezdni, és a döntést követő 7 esztendőben kivitelezhetőek.

Az Agenda 2020-nak megfelelően tervezett kisebb és olcsóbb olimpia, az országon belüli több helyszín, a több-országos rendezés lehetősége, az elmúlt 10 év elvégzett, és a következő 10 év elhatározott infrastrukturális, közlekedési és sportlétesítmény beruházásai, az Európai Unió által 2014-2020 között biztosított fejlesztési források, a költségvetési egyensúly, a megindult gazdasági növekedés együtt tehetik reális céllá a budapesti olimpiát. Az elmúlt évek beruházásainak és a tervezett építkezéseknek köszönhetően Magyarország a budapesti létesítmények mellett már most számolhat vidéki, többek között győri, veszprémi, debreceni, szegedi, balatoni, miskolci-diósgyőri, szombathelyi, székesfehérvári helyszínekkel is.

3. A megvalósíthatósági tanulmány olimpiai tervének jellemzői

Gazdaságos olimpia: Az olimpiai megvalósíthatósági tanulmány készítésekor az volt a legfontosabb cél, hogy minimalizáljuk az olimpiával járó befektetéseket és maximalizáljuk a lehetséges hasznokat, előnyöket. Ehhez egy olyan olimpiai terv kellett, amely épít vidéki helyszínekre is, kiemelten kezeli az utóhasznosítás és fenntarthatóság kérdését, igazodik az ország-város olimpiától független fejlesztési terveihez, kihasználja azokat, és fokozottan számol a 2024-ben olimpiától függetlenül meglévő létesítményekkel, illetve ideiglenes létesítmények használatával.

A budapesti pályázat Agenda 2020 kompatibilis, gazdaságos, és illeszkedik a hosszú távú tervekhez

- **Agenda 2020 illeszkedés, gazdaságos budapesti olimpia.** A budapesti olimpia terve megfelel az Agenda 2020 szempontrendszerének. A budapesti olimpia terve Agenda 2020 kompatibilis.
- **Igazodás Budapest olimpiától független fejlesztési terveikhez.** Az olimpiai terv teljes egészében Budapest olimpiától független közép- és hosszú távú fejlesztési terveikhez igazodik, azokra épít. Így csökkenti a szükséges befektetés összegét, és biztosítja, hogy az olimpia segítse, gyorsítsa Budapest olimpiától független fejlesztési terveinek megvalósulását.
- **Igazodás a 2014-2020-as európai uniós fejlesztési források felhasználásához.** Az olimpiai terv figyelembe vette és igazodik az aktuális uniós költségvetési ciklus fejlesztési forrásainak magyarországi felhasználásához, épít annak eredményeire.
- **Zöld, környezettudatos tervezés és megvalósítás.** A fenntartható fejlődés és a jelen és jövő generációi iránti felelősség jegyében mind a tervezett fejlesztések körének meghatározásakor (meglévő adottságok maximális kihasználása, új fejlesztések minimalizálása), mind a közlekedési rendszer kialakításakor (kötőpályás közlekedés és gyalogos-, kerékpárforgalom prioritizálása) már környezettudatosan jártunk el, és ugyanígy kell eljárni az egyes létesítmények tervezésekor és építésekor is.
- **Teljes utóhasznosítás és fenntarthatóság** – nem épül felesleges létesítmény. A terv csak olyan létesítményekkel számol, amelyek olimpiától függetlenül rendelkezésre állnak 2024-ben, illetve olimpiától függetlenül szükségesek. Így ezek hasznosítása és fenntarthatósága, kihasználtsága biztosított. A kizárólag az olimpia lebonyolításához szükséges létesítmények mindegyike ideiglenes vagy visszabontható létesítmény lesz.
- **Szakmai párbeszéd.** Az olimpiai tervek készítésekor széleskörű szakmai párbeszédet valósítottak meg a szakemberek a várostervezés és közlekedésfejlesztés kiemelt szakértőivel, sportági szakszövetségekkel, szakmai szervezetekkel, hatósági és közigazgatási szervezetekkel.
- **Kiemelt feltételezések.** A megvalósíthatósági tanulmány készítésekor feltételeztük az átlag 3%-os gazdasági növekedést tartalmazó gazdasági pálya fennmaradását, az olimpiától függetlenül elhatározott fejlesztések, fejlesztési tervek tényleges megvalósulását, valamint hogy a beruházásokat elsősorban a hazai vállalkozói szektor tudja majd elvégezni.

4. Különböző szemléletű költségfeldolgozások

Elsősorban a NOB követelményrendszerének későbbi kielégíthetősége, és a vizsgált időszak összes állami fejlesztési kiadásának (olimpia-specifikus és nem olimpiai) az együttes ismerete érdekében a tanulmány készítése során feldolgoztuk a nem olimpiai, de az olimpiát is támogató fejlesztések költségeit is.

Így számba vettük, Magyarország, illetve Budapest, az olimpiarendezés gondolatától teljesen függetlenül milyen, az olimpiát is támogató infrastruktúra-, közlekedés- és sportlétesítmény fejlesztési programokat valósít meg, tervez megvalósítani 2024-ig. Felmértük azt is, hogy melyek azok, az olimpiarendezés szándékától teljesen függetlenül 2024 utáni befejezési határidővel megvalósítani tervezett nem-olimpiai fejlesztések, amelyeket viszont, kizárólag az olimpiarendezés jogának megnyerése esetén, szükséges korábbi befejezési határidővel megvalósítani, vagyis amelyeket előbbre kell hozni.

Ezek hangsúlyozottan nem olimpiai költségek vagy kiadások. Ugyanakkor felmértük ezek értékét is. A tanulmányban, különösen a makrogazdasági hatásokat tárgyaló részben van, a nem olimpiai és az olimpiai, 2025-ig felmerülő fejlesztési kiadások összevontan szerepelnek, a bevételek levonása, a gazdasági hatások (GDP növekedés) szembeállítása nélkül.

Ilyen, a nemzetgazdasági vagy költségvetési bevételek levonása nélkül megjelenített, olimpiai és nem olimpiai fejlesztési kiadásokat egyben bemutató számok még véletlenül sem tekinthetők az olimpia költségének, egyenlegének vagy gazdasági mérlegének. Az olimpia költségének minősülő összegeket bemutatjuk az alábbi táblázatban.

1. táblázat: Olimpiai befektetések/költségek – 2015-2030 között 774 Mrd Ft (Forrás: PwC számítás)

Tétel	Összeg
Pályázati kiadás	10 Mrd Ft
Szervezési és rendezési nettó kiadás (közvetlen szervezési bevétellel csökkentve)	21 Mrd Ft
Olimpia-specifikus fejlesztések	1.043 Mrd Ft
Összesen	1.074 Mrd Ft
Közvetlen bevétel az olimpia-specifikus fejlesztések, eszköz és ingatlanértékesítésből	299 Mrd Ft
Egyenleg*	774 Mrd Ft

*kerekítésekből eltérések adódhatnak

2. táblázat: A nemzetgazdaság többletjövedelmeinek szektorális megoszlása (Forrás: PwC számítás)

Állami szektor többlet- jövedelmei	Vállalati szektor többletjövedelmei	Háztartások többlet- jövedelmei	Nemzetgazdaság többletjövedelmei
1.142 Mrd Ft	836 Mrd Ft	1.006 Mrd Ft	2.983 Mrd Ft

1.2 A legfontosabb megállapítások részletes ismertetése

A tanulmány célja a 2024-es nyári olimpia budapesti megrendezhetőségének vizsgálata

Az olimpiai rendezés bizonyos feltételek megvalósításával kivitelezhető

Agenda 2020 – „Történelmi esély”

A megvalósíthatósági tanulmány célja

Feladatunk a 2024-ben sorra kerülő, XXXIII. Nyári Olimpiai Játékok és XVII. Nyári Paralimpiai Játékok megrendezése lehetőségének vizsgálata. Ez egy olyan komplex kutatást és elemzést igényel, amely magában foglalja a pályázás és rendezés valamennyi feltételének, és ezek hazai rendelkezésre állásának, valamint a hozzájuk fűződő hatásoknak és kockázatoknak a vizsgálatát (beleértve a helyszínekjelölési, közlekedési, sportszakmai, idegenforgalmi, jogi, gazdasági, finanszírozási és makrogazdasági kérdésköröket). A megvalósíthatósági tanulmány - szándékunk szerint - egy olyan szakmai háttérdokumentum, amely képes támogatni Budapest Főváros Önkormányzatát, a Magyar Olimpiai Bizottságot, az Országgyűlést, a parlamenti pártokat és a kormányzati döntéshozókat abban, hogy az összes releváns információ birtokában felelős döntést hozhassanak a pályázati szándéknyilatkozat esetleges beadásáról.

A tanulmány végkövetkeztetése

Az elvégzett átfogó vizsgálat alapján arra a végkövetkeztetésre jutottunk, hogy néhány lényegi feltétel teljesítésülése esetén a 2024-es olimpia megrendezése mind műszaki, mind gazdasági szempontból kivitelezhető.

Jelen dokumentum a megvalósíthatósági tanulmány vezetői összefoglalója. A teljes tanulmány terjedelme meghaladja az 1.300 oldalt, ezért törekedtünk arra, hogy ebben a vezetői összefoglalóban a tanulmány minden kiemelten lényeges tartalmi eleme bemutatásra kerüljön.

A tanulmány főbb megállapításai

1. Az Agenda 2020 jelentősége

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság (NOB) által 2014. december 6-án elfogadott, korszakos jelentőségű „Agenda 2020” reformcsomag megnyitotta a rendezés esélyét a közepes lélekszámú városok számára, véget vetve a „megaolimpiák” korszakának. Az Agenda 2020 központi célkitűzései közé tartozik az utóhasznosítási és fenntarthatósági szempontok kiemelt szerepe, a gazdaságos megoldások alkalmazása és a rendezési költségek csökkentése. Az üzleti vonatkozásokkal szemben a sportolók újbóli előtérbe kerülése, valamint az olimpiának a pályázó városon kívüli, országos kiterjesztésű vagy akár határon átnyúló megrendezhetőségének lehetősége komoly változást hozhat az olimpiák történetében. Az Agenda 2020 következtében Magyarország olimpiai esélyét együtt teremti meg Budapest és a vidék, másként fogalmazva a budapesti pályázat igazi esélyét a vidék bevonhatósága, bevonása teremti meg. Formálisan természetesen Budapest a pályázó város, de az Agenda 2020 következtében a nemzeti olimpia lehetősége nyílik meg.

Az elmúlt években számos szükséges fejlesztés megvalósult

Elsődleges alapelv a budapesti közép és hosszú távú fejlesztési elképzelésekhez való illeszkedés

Amennyiben a szükséges létesítmények utóhasznosítása nem tervezett, ott ideiglenes vagy visszabontható olimpiai megoldás javasolt

2. Budapest és az ország 2024-re feltételezhető adottságai

Budapest és Magyarország az elmúlt 10-15 évben jelentős fejlődésen ment keresztül. Számos, az olimpiához is szükséges infrastrukturális beruházás, sportcélú és nem sportcélú létesítmény elkészült, vagy már döntés született a megépítéséről (például: Groupama Aréna, Papp László Sportaréna, Audi Aréna, Főnix Csarnok, Dagály Úszóaréna, Puskás Ferenc Stadion, M4-es metró, Megyeri híd, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér Sky Court, autópálya-fejlesztések). Munkánk során számos szempont alapján megvizsgáltunk minden lehetséges budapesti és vidéki olimpiai helyszínt. Elkészítettük a részletes „Master Plan”¹ javaslatunkat. Az elsődleges alapelv – mint az Agenda 2020 egyik kiemelt szempontja - az volt, hogy a kiválasztott létesítmény helyszínek és projektek, vagyis az olimpiai terv szorosan kapcsolódjon Budapest, illetve Magyarország olimpiától független, közép- és hosszú távú fejlesztési céljaihoz, koncepciójához.

Budapest hosszú távú városfejlesztési koncepcióját („Budapest 2030”) a főváros önkormányzatának közgyűlése teljes egyetértésben, a 767/2013.(IV.24.) Főv. Kgy. határozatával egyhangúan fogadta el. A koncepció tartalmazza a város jövőképét, amihez 17 hosszú távú fejlesztési célt rendel. A középtávra szóló, a Fővárosi Közgyűlés által a 923/2014 (VI.30) sz. határozatban egyhangúlag elfogadott „Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia” pedig egy olyan településfejlesztési dokumentum, ami a koncepció jövőképe és elvrendszere alapján különböző programokat és projekteket jelöl ki, arra vonatkozóan, hogy a Fővárosi Önkormányzatnak középtávon (6-7 éven belül) milyen konkrét fejlesztéseket kell megtennie, hogy a megfogalmazott hosszú távú célok érvényesülhessenek. A koncepció előzményének tekinthető a 2003-as városfejlesztési koncepció, a stratégia előzménye a 2008-ban a képviselők által szintén egyhangúan elfogadott integrált városfejlesztési stratégia. Az említett koncepciók és tervek legitimitását nagyban növeli az a tény, hogy egyhangúlag fogadták el őket, így a tanulmány olimpia terve ezekhez illeszkedik.

A másik kiemelt alapelv a fenntarthatóság és az utóhasznosítás biztosítása volt. Így amelyik sportág vonatkozásában jelenleg nem áll rendelkezésre, vagy nem tervezett sportlétesítmény építése, illetve amennyiben egy új létesítmény utóhasznosítása kétséges, ott ideiglenes vagy részben visszabontható létesítmények létrehozását javasoljuk. Ezek megvalósítása csak az olimpiai rendezés biztos tudatában történne meg, a rendező városról való döntés és az olimpiai megrendezése közötti 7 év elegendő az összes beruházás kivitelezésére.

Jelen tanulmány szerint a meglévő vagy tervezett sportlétesítmények közül 24 alkalmas vagy alkalmassá tehető olimpiai sportversenyek befogadására (összehasonlításként – 2002-ben hazánk egyetlen alkalmas sportlétesítménnyel sem rendelkezett, mindössze egy, a 2012-es olimpiára figyelembe vett alkalmas létesítmény építése volt folyamatban, a 2003-ban átadott Papp László Sportaréna). Ezen felül 4 visszabontható és 10 ideiglenes létesítmény (utóbbiak közül 4 esetben csak lelátókat kell ideiglenesen

¹ A Master Plan az összes sportcélú és nem sportcélú olimpiai helyszín összessége, ezek elrendezésének és rendszerbe foglalása.

Az olimpia-specifikus beruházások csak az olimpiai rendezés biztos tudatában kezdődnének el

A pályázat önmagában egy „mini országfejlesztési programnak” is tekinthető

A költségek pályázati, OCOG és nem-OCOG költségekre tagolódnak

Az OCOG tételek a Szervezőbizottság költségvetését foglalják magukban

létesíteni) építésére tettünk javaslatot. Szükséges továbbá egy 17.000 fős kapacitású központi olimpiai falu, a város több pontján létesülő 26.000 fő elhelyezésére alkalmas médiafalvak, valamint egy 5.300 fős technikai falu létrehozása.

Budapest jelenlegi adottságai több szempontból jónak minősíthetőek, és amennyiben az olimpiához közvetlenül szükséges, de attól teljesen függetlenül elhatározott és a tervekben szereplő beruházások is megvalósulnak, a város képes otthont adni a világ legnagyobb és legjelentősebb sporteseményének. A tanulmány pontosan beazonosítja Magyarország és Budapest meglévő, és az olimpiától függetlenül 2024-ig tervezett közlekedési és sportinfrastruktúráját, valamint felméri az olimpia-specifikus beruházásokat. Ez utóbbi beruházások aránya számottevően kisebb, és nagy részük ideiglenes létesítmény. Megvalósításuk csak az olimpiai rendezés biztos tudatában kezdődne el, a rendező városról való döntés és az olimpiai megrendezése közötti 7 év elegendő az összes beruházás kivitelezésére. Így nem kerül megépítésre olyan infrastruktúra, amelyre később nem lenne szükség.

Leszögezhető, hogy Magyarország a jelenleg reálisnak tartott fejlődési pálya teljesülése esetén, fegyelmezett és hatékony tervezés és végrehajtás mellett képes a 2024-es olimpiai megvalósítására, és ez az országnak hasznos és előnyös vállalkozásnak bizonyulhat.

3. A pályázat előnyei - versenyképességünk és ismertségünk növekedik

Már maga a pályázat is számos előnnyel jár, ahogy egyéb pályázó, de végül nem nyertes városok példái is mutatják. Budapest és Magyarország olyan kiemelt figyelmet kaphat a nemzetközi szinten, amelyet szinte semmilyen más módon nem érhet el, és ez a nemzeti büszkeség növelésén és a pozitív eszmei vonatkozásokon kívül közvetetten segítheti a gazdasági növekedést. Az olimpia kiváló eszköz az egyébként is megvalósuló beruházások felgyorsítására, a beruházásokkal járó tőkemozgás felerősítésére, a fejlesztési prioritások meghatározására már a pályázati szakaszban. A pályázat önmagában is egy „mini országfejlesztési programnak” tekinthető, mely növeli az ország versenyképességét. Az olimpiai pályázat szándékának kimondása, a pályázati folyamat végigvitele egyértelműen csak a különböző társadalmi-politikai érintettek megegyezésével és együttműködésével lehetséges. Így a folyamat a versenyképességet növelő minták szerinti cselekvést (kooperativitást) feltételez.

4. Az olimpia gazdasági mérlege

Az olimpia rendezéséhez kapcsolódóan felmerülő költségeket és azok finanszírozását három elkülönült költségvetésben kell bemutatni a NOB számára: a pályázati-, az OCOG- és a nem-OCOG költségvetésben.

A **pályázati költségvetés** a pályázati szándék bejelentésétől a NOB - rendező városról szóló - döntéséig terjedő időszakban felmerült kiadásokat tartalmazza.

A pályázat elnyerését követően az olimpia lebonyolítására létrehozott szervezet az Olimpiai Játékok Szervezőbizottsága (OCOG, Organising Committee for the Olympic Games). Az **OCOG költségvetés** részét képezi bevétel oldalról a NOB részéről kapott összeg, a magánszektor által fizetett marketing, illetve szponzori díjak, a jegyárbevétel, az esetleges állami támogatás, valamint

A nem-OCOG költségek közé az olimpia megrendezéséhez szükséges, de a város hosszú távú fejlesztését is szolgáló beruházásokat számítjuk

Fontos az olimpia bruttó és nettó költségének elkülönítése

Az olimpia költsége összesen nettó 774 Mrd Ft, amely a 2015-2025-ös időszakban merül fel

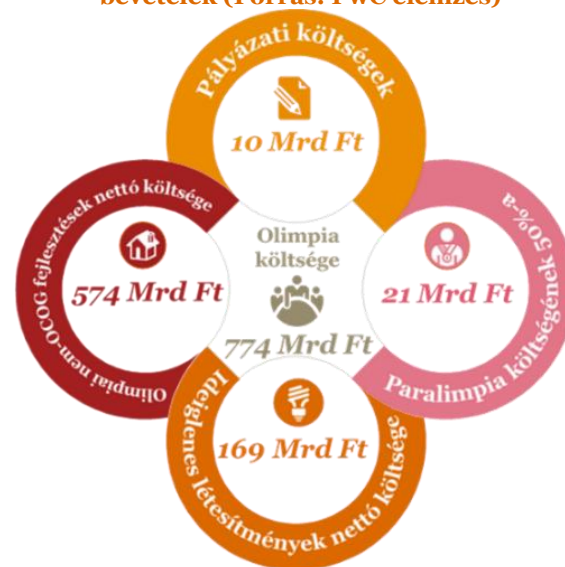
egyéb bevételek. Kiadási oldalon a működési és a szervezési költségek mellett az ideiglenes létesítmények felépítési és elbontási költségei is itt jelennek meg. Az OCOG költségvetés kiadási és bevételi oldalának egyensúlyával számolunk.

Az olimpia rendezéséhez szükséges (de végső soron a város hosszú távú fejlesztését szolgáló) sportcélú- és nem-sportcélú létesítményeket, infrastrukturális beruházásokat, valamint azok tervezett finanszírozását a NOB nemzetközi módszertana alapján a **nem-OCOG költségvetésben** kell összefoglalni. Ezek döntően nem olimpiai költségek, és azt mutatják, hogy olimpiától függetlenül szükséges, leginkább közlekedési és általános infrastruktúrára mennyit tervez költeni Budapest és Magyarország 2024-ig. A nem-OCOG költségek közül elkülönítettük a kizárólag az olimpia miatt felmerülő fejlesztési és beruházási költségeket („**olimpiai fejlesztések**”), az olimpiától függetlenül is szükségessé váló fejlesztésekhez kapcsolódó kiadásoktól („**alapeseti fejlesztések**” – ezeknek 2024-ig már tervezett a megvalósítása; „**előrehozott fejlesztések**” – jelenleg 2024 után már tervezett a megvalósítása, de olimpia esetén korábban szükséges végrehajtani).

A fentieket figyelembe véve az „olimpia bruttó költsége” a kizárólag az olimpiai megrendezéséhez köthető kiadásokat tartalmazza, beleértve a pályázati és nettó OCOG költségeket (a Szervezőbizottság bevétellel – állami támogatás nélkül – nem fedezett költségei, az ideiglenes létesítmények építési és elbontási költségei nélkül), valamint az olimpiai fejlesztéseket. Az „**olimpia költsége**” egyenlő az „olimpia bruttó költségével” csökkentve az olimpia utáni – döntően ingatlan - értékesítések bevételeivel, ami **összesen így nettó 774 Mrd Ft-ot tesz ki**.

Az olimpiai projektek 2015-2025 között felmerülő állami finanszírozási igénye nem koncentráltan egy évben, hanem 2018-tól folyamatosan, az évek között megosztva jelentkezik. Hasonlóan, az olimpia utáni értékesítések is csak több év alatt realizálódnak. Ha csak az olimpiai fejlesztési projekteket nézzük, akkor az éves többlet állami finanszírozási igény még a csúcsevnek tekinthető 2022-ben sem haladja meg az évi 250 Mrd Ft-ot. Egy magyarországi lakosra lebontva az olimpia költsége alig több mint 7.000 Ft-ot tesz ki átlagosan, évente (2015 és 2025 között, 11 éven át).

1. ábra: A budapesti olimpia költsége 2015-ös áron: 2015-2025 időszaki költségek és 2025-2029 közötti bevételek (Forrás: PwC elemzés)

Az olimpia-specifikus fejlesztések az államháztartás kiadásainak átlagosan mindössze 0,5%-át teszik ki 2015 és 2025 között

Az olimpia – a feltételezett gazdasági pályán – átlagosan 0,1% GDP növekedést jelenthet

Kiemelten kell kezelni a megvalósíthatóságot kritikusan befolyásoló feltételeket

5. Főbb makrogazdasági hatások

Az állami költségvetés szintjén 2015 és 2030 közötti időszak tekintetében az olimpia költségei és gazdasági bevételei tekintetében a mérleg egyensúlyban van: mintegy 1.140 Mrd Ft állami bevételre lehet számítani a 2015-2030-as időszakban a közvetlen és a tovagyrúzó hatásokból, ez eléri a 2015 és 2030 között felmerülő, olimpia-specifikus és nem olimpiai, de előrehozott fejlesztések kiadási szintjét.

A teljes nemzetgazdaság szintjén azonban az állami költségvetési mérlegen túl a lakossági és vállalati szektor bevételeit is figyelembe lehet venni, mely bevételek figyelembe vételével az olimpia hatása már pozitív, melyet a később tárgyalt társadalmi hatások tovább erősítenek. Az előrehozott és olimpiai beruházások 2015-2025 között a nemzetgazdasági beruházások 1,7%-át teszik ki átlagosan, ezen belül kizárólag az olimpiai fejlesztések az államháztartás kiadásainak mindössze 0,5%-át, azaz fél százalékát (évente átlagosan 94 Mrd Ft-ot) teszik ki átlagosan.

A megjelenő előrehozott és olimpiai többletberuházás, turizmus és OCOG többletkiadások akár közel 3.000 Mrd Ft többlet-GDP-t is létrehozhatnak 2015 és 2035 között. A feltételezett gazdasági pályán ez évente átlagosan 0,1% GDP növekedést (megközelítőleg 300 Mrd Ft) jelenthet (2017 és 2030 között), a csúcsevekben (2021-2024) évente átlagosan elérheti a 0,3%-os többletet (közel 450 Mrd Ft) is.

Az olimpiához kapcsolódó többlet beruházások munkahely-generáló hatása is jelentős lehet, az intenzív öt évben évente akár 19 ezer új munkahely jöhet létre, ez csúcsevben akár 100.000 főt jelenthet az egész gazdaságban.

Az olimpia megrendezése pénzügyileg megvalósítható kiadásokat, finanszírozási igényt jelent, sőt az alábbi (kedvező) feltételek esetén felgyorsítja az ország fejlődését. Mindeközben az államháztartási hiány várhatóan nem éri el a 3%-os felső korlátot és a GDP arányos államadósság is csökkenő pályán marad.

6. A megvalósíthatóságot kritikusan befolyásoló súlyponti feltételek

- A szükséges beruházások megfelelő műszaki és jogi előkészítettség után, időben elkezdődjenek.
- A beruházások összhangban legyenek a város és az ország hosszú távú fejlesztési koncepciójával, irányjaival és prioritásaival (A tanulmányban bemutatott olimpia terv ezt biztosítja).
- Megvalósuljon a felkészüléshez szükséges, hatóságokon, szervezeteken és szakértőkön átívelő együttműködés. Biztosított legyen az összetársadalmi támogatottság és konszenzus.
- Megfelelő politikai és szakmai irányítással bíró, professzionális, a szükséges erőforrásokkal rendelkező, ütőképes pályázati szervezet, amely mind belföldön, mind külföldön el tudja látni a feladatát (pl. megfelelő nemzetközi kampány). Világos,

hatékony állami-kormányzati, önkormányzati irányítás, egyértelmű felhatalmazással bíró kormányzati felelős kijelölése.

- Hatékony szervezet és megfelelő szakértői gárda álljon fel a fejlesztések tervezésére, a kivitelezés hatékony koordinálására, az időbeli csúszás- és költség túllépés megakadályozására.
- A szükséges finanszírozási források rendelkezésre álljanak, akár a források közötti átcsoportosítás útján, a megfelelő garanciák nyújtásával. Az olimpia miatti többlet forrásigény ne jelentsen vállalhatatlan terhet a központi költségvetés számára az egyéb gazdaságpolitikai prioritások ismeretében.
- Az EU-nak leadott konvergencia terv 2018-ig átlag 2,9% GDP növekedéssel számol. A tanulmányban feltételeztük, hogy legalább ugyanez az átlagos GDP növekedés fennáll a 2018-at követő időszakban is.
- A beruházásokat elsősorban a hazai vállalkozói szektor tudja elvégezni, így a beruházásokhoz kapcsolódó importhányad alacsony marad.
- Transzparens, hatékony versenyeztetés a fejlesztések során, amely a minőség csorbítása nélkül realizálja a piaci versenyben rejlő előnyöket, és versenyáron teszi megvalósíthatóvá a beruházásokat.

Budapest eddig 5 alkalommal pályázott

A szándéknyilatkozatot 2015. szept. 15-ig kell beadni, a végső döntés 2017. szeptemberben születik meg

Budapest mellett számos érv szól, az egyetlen igazán Agenda 2020 kompatibilis pályázó

7. Az olimpiai sikertényezők és pályázati esélyek

Budapest eddig 5 alkalommal pályázott a nyári olimpiai játékok megrendezésére (1916, 1920, 1936, 1944, 1960), mindeddig sikertelenül. A 2024-es olimpia pályázati folyamat alapvetően két szakaszból áll, melyet kiegészít egy jelentkezést megelőző, ún. meghívásos szakasz. A jelentkezésről szóló hivatalos szándéknyilatkozatot 2015. szeptember 15-ig kell megtenni. Az első szakaszt lezáró, továbbjutó városokról szóló döntés várhatóan 2016 májusában születik meg. A végső döntést a rendező városról pedig 2017 szeptemberében, a NOB limai közgyűlésén hozzák meg.

A döntést számos tényező befolyásolja, a pályázó város és ország általános megítélésétől a benyújtott pályázatokon és kampányon keresztül a NOB tagok személyes preferenciáig. Eddig Boston, Róma, Hamburg és Párizs jelezte hivatalosan, hogy pályázik a 2024-es nyári olimpia megrendezésére.

Budapest mellett szólnak a következő főbb érvek:

- Az eddig jelentkezők közül az egyetlen igazán Agenda 2020 kompatibilis. Enélkül kevesebb eséllyel pályázhatnánk.
- Kiemelkedő olimpiai és sport hagyományokkal és eredményekkel rendelkezik, Magyarország több értelemben is olimpiai nemzet, a NOB egyik alapítója.
- Magyarországon és a régióban (Közép-Kelet Európa) még nem rendeztek nyári olimpiát, így a NOB bevonhat egy új terü-

letet és egy új helyszínt/országot.

- Biztonságos, kompakt és attraktív célpont.
- A pályázást már 2008-ban támogatta az összes fővárosi közgyűlésben akkor képviselettel bíró párt, és célszerű, hogy a fő politikai pártok most is egyetértésre jussanak a kérdésben.
- Közvélemény és társadalom többségének tartós támogatása.
- Ma még hiányzó, de megszerezhető kormányzati támogatottság.
- Ma minden más ismert pályázó város az Agenda 2020 nélkül is eséllyel pályázhatna a 2024-es olimpiára, mi vagyunk az egyetlen, aki számára az Agenda 2020 teremti meg az indulás esélyét.

Kezelní szükséges az előre felmérhető kockázatokat

Budapest esélyeit befolyásoló lehetséges főbb ellenérvek:

- Az ország korlátozott tapasztalata kiemelt nemzetközi sportesemények rendezésében (ugyanakkor a következő 3 évben Magyarország rendezi a 2017-es vizes világbajnokságot, a 2017-es EYOF-ot (Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál) a 2019-es cselgáncs világbajnokságot, a 2019-es kajak-kenu világbajnokságot, és folyik a 2020-as labdarúgó Európa Bajnokság mérkőzéseinek megrendezésére való felkészülés).
- Globális viszonylatban kis gazdaság (ez 9 éves távlatban megváltozhatatlan adottság, ugyanakkor az Agenda 2020 betűje és szelleme megteremti annak esélyét hogy hátrányból előnyt kovácsoljunk).
- Jelentős szálláshely-bővítési igény (a tanulmány részletes megoldásokat ad ennek az olimpiai idején történő orvoslására).
- Észak-Amerika 1996 (Atlanta) óta nem rendezett nyári olimpiát, így nekik kedvez a nem hivatalos földrajzi rotáció (ami azt is jelenti, hogy ha a 2017-es döntésnél esetleg amerikai helyszínt választ a NOB, fokozottan megnövekszik egy 2028-as európai olimpia esélye).

Budapestnek akkor érdemes pályáznia a 2024-es olimpia megrendezésére, ha a szándék határozott, rendelkezésre állnak a feltételek és erős a politikai és társadalmi támogatás. Egy okos pályázati stratégia alkalmazásával és megfelelő értékajánlat nyújtásával Budapest ott lehet a végső győzelemre esélyesek között.

1.3 Műszaki megvalósíthatóság

Módszertani összefoglaló

A partneri kör nagy része már a 2002-es tanulmány elkészítésében is intenzíven közreműködött

A megvalósíthatósági tanulmány elkészítésében egy tapasztalt szakemberekből álló alvállalkozói csapat dolgozott együtt a PwC-vel, akik nagy része intenzíven közreműködött már a 2002-es tanulmány elkészítésében is. Az olimpiai tervezés szempontjából kiemelten fontos műszaki szakértői kör területenként:

- Várostervezés: Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft (BFVT Kft., a Fővárosi Önkormányzat tulajdona)
- Közlekedés - közmű: Főmterv Mérnöki Tervező Zrt.
- Sportlétesítmények: Óbuda-Újlak Zrt., Sport Concepts Ltd.
- Légiközlekedés: Uvaterv Út-, Vasúttervező Zrt.
- Konzulens (várostervezés): Mű-hely Zrt.

Számos elismert szakértővel folytattunk konzultációkat

A tanulmány készítésében további egyéni szakértők és jogi szakértők is közreműködtek. A fenti partnereken felül rendszeresen konzultációkat folytattunk ismert és komoly szakmai tudással rendelkező építészekkel, várostervezőkkel, közlekedési szakemberekkel és sportszakmai vezetőkkel. Számos alkalommal egyeztetünk a BKK, MÁV, Fővárosi Önkormányzat, MOB, kiemelt országos sportági szakszövetségek és kormányzati szervezetek képviselőivel. A konzultációk eredményeit beépítettük a tanulmányba, különösen a helyszínek kiválasztási, a közlekedési és sportszakmai kérdések vonatkozásában.

A megvalósíthatósági tanulmány készítése során a következő módszertant alkalmaztuk:

Egységes módszertan mentén végeztük a munkát, figyelembe véve a NOB nemzetközi követelményrendszerét

- Részletesen felmértük a nyári olimpia követelményrendszerét, a NOB számszerűsített és minőségi elvárásait. Különös figyelmet fordítottunk az Agenda 2020 által jelzett változásokra.
- Az olimpiai helyszínek kiválasztása és a Master Plan elkészítése céljából több mint 120 budapesti és vidéki önálló terület-egységet vizsgáltunk és szűrtünk meg a tervezőasztalon az olimpiai alkalmasság szempontjából. Közel harminc területkiválasztásra irányuló személyes egyeztetést folytattunk különböző szakágak és a hatóságok képviselőivel.
- Az elfogadott fővárosi fejlesztési tervekhez igazítottuk a helyszínek és közlekedési kapcsolatok megtervezését, figyelembe vettük, ütemezést tekintve illeszkedtünk a 2014-20-as európai uniós fejlesztési források felhasználására vonatkozó operatív tervekhez.

- Közel 190 lehetséges edzéshelyszín, vidéki kollégium, valamint hét meglévő, kiemelt versenyhelyszín helyszíni vizsgálatát végeztük el.
- A meglévő információk alapján végül három lehetséges olimpiai helyszín-szerkezetet alakítottunk ki, melyből kiválasztottuk a szakmailag legjobbnak tartott megoldást. Mindezek kapcsán részletesen vizsgáltuk a közlekedési követelményeket és azok gazdaságos megoldhatóságának problematikáját.
- Elkészítettük egy lehetséges budapesti olimpia részletes, napszakokra lebontott versenynaptárát.
- Azonosítottuk a rendezés vonatkozásában. (i) az alapeseti (olimpiától függetlenül magvalósuló vagy megvalósítani tervezett), (ii) a már az olimpiától függetlenül elhatározott és megvalósítandónak jelzett, időzítésében az olimpiánál későbbre ütemezett, de a tervezett olimpia idejére előrehozott és (iii) az olimpia-specifikus fejlesztéseket, valamint kiszámítottuk azok költségeit.
- Felmértük a magyarországi szálláshely-kapacitást, annak várható növekedését, a többlet szállásigényt, valamint a tervezett látogatószámot és turisztikai költségeket.
- Ezek a projektek, elemzések, szakértői információk valamint nemzetközi összehasonlító adatok alapján elkészítettük a tervezett pályázati, OCOG és nem-OCOG költségvetést, és kiszámoltuk az olimpia („bruttó”, vagyis teljes kiadási összeg befolyó bevételek nélkül, és „nettó”, vagyis a kiadások csökkentve a bevételekkel) költségét.
- Megvizsgáltuk az olimpia makrogazdasági, valamint társadalmi hatásait.
- Áttekintettük az olimpiához szükséges jogi és szabályozási keretrendszert.
- Megvizsgáltuk a paralimpiai követelményrendszert és ezek teljesítésének feltételeit.
- Felmértük az olimpiai sikertényezőket és Budapest esélyeit a rendezési jog elnyerésére.

Végül a főbb eredményeket összegeztük a jelen vezetői összefoglalóban. A vezetői összefoglaló a több mint 1300 oldalas teljes megvalósíthatósági tanulmány kiemelt eredményeit tartalmazza.

A város és az olimpia

Az olimpia a világ legnagyobb sport-eseménye: 28 világbajnokság egyszerre, egy helyen

Az Agenda 2020 megnyitotta a rendezés esélyét a közepes lélekszámú városok számára

Az olimpia Budapest és Magyarország számára katalizátor lehet, erősítve régiós szerepét

Kiemelten fontos a hosszú távú városfejlesztési célokhoz való illeszkedés

Az olimpia a világ legnagyobb (sport) eseménye, az emberiség talán legnagyobb, rendszeresen ismétlődő vállalkozása. Mintegy 15.000 olimpikon és paralimpikon, az olimpiai és paralimpiai család közelítőleg 70.000 egyéb tagja, sok százezer külföldi és belső látogató veszi birtokba a rendező várost, országot, néhány hétre a globális érdeklődés fókuszpontjába helyezve azt. Huszonnyolc világbajnokság megrendezése egyidejűleg, egy helyen, emelt igényszinttel.

A 2014. december 6-án a NOB közgyűlésen - teljes egyetértésben – elfogadta az Agenda 2020 reformcsomagot Thomas Bach, a NOB elnökének kezdeményezése, melynek célja az olimpia értékek megerősítése és az olimpiai mozgalom irányvonalainak, stratégiájának újragondolása. A javaslatcsomag fő iránymutatásai között szerepel például az olimpiai rendezési jogáért folyó pályázatok költségének csökkentése vagy az eddigieknél nagyobb kompromisszumra való hajlandóság a versenyhelyezésekkel, a nézőszámokkal és a versenyszámokkal kapcsolatban. A javaslatok különös hangsúlyt fektetnek a fenntarthatóságra és egyértelmű céljuk, hogy az eddigieknél kisebb városok is lehetőséget kapjanak az olimpiai játékok megrendezésére, ami Budapest pályázatát rendkívül aktuálissá teheti.

Az olimpia Magyarország és Budapest számára katalizátor lehet, amely lehetővé teszi az ország gazdaságának a várt alappályához képest nagyobb növekedését, a főváros gyorsabb ütemű felzárkózását Nyugat-Európa nagyvárosaihoz, és hozzásegíti Budapestet a közép-európai regionális politikai-gazdasági erőterben megcélzott helyének betöltéséhez. A rendezés lehetősége ösztönözheti a tervekben jelenleg is szereplő fejlesztések megvalósulását, valamint hozzájárulhat, hogy ne csak elszigetelt projektek valósuljanak meg, hanem egységes koncepció mentén felépített, egymást erősítő fejlesztésekre kerüljön sor. Az olimpia felgyorsítja a budapesti lakosokat kiszolgáló infrastruktúra és közlekedési hálózat fejlesztését.

Az olimpia már a felkészülés éveiben ráirányítja a társadalom figyelmét a sportra, elkerülhetetlenül előtérbe kerül a lakosság értékrendjében a testedzés, az egészségesebb életforma, valamint nő a sportokat űző lakosság aránya.

Az olimpia erősítheti a regionális együttműködéseket, és az üzleti és politikai döntéshozók szemében kiemelheti Budapest szerepét a régióban.

Az esemény megrendezése kiváló alkalmat teremt az ország- és városimázs építésére, a történelmi, sporttörténelmi és kulturális örökségünk megismertetésére, ezáltal hazánk és fővárosunk vonzóképesége erősödik, növekedhet az idegenforgalom.

A magyar főváros csak olyan pályázattal szállhat eredményesen versenybe, amely hangsúlyozottan megfelel az európai városfejlesztési elveknek, és amelyben az ökológiai és fenntarthatósági szempontok meghatározó tényezőként jelennek meg. Budapesten ez a környezeti értékek előtérbe helyezését, a kényyszerű utazások csökkentését, a kompaktság érvényesítését, a vegyes terület-használat és a többközpontúság erősítését, a közterületek minőségének fejlesztését, a hagyományos városmag megújítását és

vonzerejének növelését jelenti.

Míndezek figyelembevételével a fő cél tehát, hogy az olimpiai helyszínek megválasztása egybeessen a városfejlesztés céljaival, a város térszerkezetének alakulásával. Az olimpia kiszolgálására kialakított területhasználati és közlekedési rendszer „utóhasznosítása” segítse elő egy környezetbarát, és mind élhétőbb város megteremtésének egyre teljesebb megvalósulását.

Minden reálisan szóba jöhető helyszínt megvizsgáltunk, egységes módszertan alapján

Helyszínekválasztás módszertana

Jelen tanulmány – a korábban készült megvalósíthatósági tanulmányok ismeretében – tág teret nyitott a lehetséges helyszínek számára annak érdekében, hogy az utóbbi években történt változások, s így a főváros jelenlegi adottságai messzemenően figyelembe legyenek véve. A helyszínekválasztás folyamán minden reálisan szóba jövő önálló területegységet megvizsgáltunk, egységes módszertan alapján. A kiemelt szempontok a következők voltak:

1. A helyszínek illeszkedjenek Budapest olimpiától függetlenül meglévő fejlesztési terveihez, fejlődési pályájához, segítsék ezek megvalósulását.
2. Az adott terület olimpiai helyszíneként való bevonása extra fejlesztés nélkül vagy a szükséges minimális fejlesztéssel legyen lehetséges.
3. Maximalizálható legyen a helyszín utóhasznosítása.

Összességében a helyszínekválasztási folyamatban az alábbi módszertant követtük:

2. ábra: A lehetséges helyszínek szűrésének módszertana (Forrás: BFVT)

A vizsgált helyszínekkel szemben támasztott alapkövetelmények az alábbiak voltak:

- A területek megfeleljenek a NOB követelményrendszerében előírt feltételeknek.
- A kompakt város elvének megfelelő, jellemzően korábban már hasznosított, ma beépítetlen, hasznosítatlan vagy alulhasznosított területek kerüljenek felhasználásra.
- A tervezett hasznosítás és utóhasznosítás a területfelhasználás szempontjából városszerkezetileg illeszkedjen.

Az alapkövetelmények szempontjainak megfelelő, egyes olimpiai funkciók elhelyezésére alkalmasnak tűnő területeket az alábbi objektív szempontok alapján vizsgáltuk tovább, egyes területek kizárásával:

- A területek elérhetőségének, városszerkezeti pozíciójának vizsgálata.
- Telekmorfológiai vizsgálat a szükséges létesítmények helyigénye alapján.

Ezt követően a fennmaradt lehetséges helyszíneket szakmai szempontok mentén súlyozva értékeltük, szűrtük a városrendezés, a környezeti vonatkozások, a közlekedési adottságok és a fejlesztési lehetőségek fényében:

Az értékelési szempontok között hangsúlyosak voltak a városrendezési, környezeti és közlekedési elemek

3. táblázat: A lehetséges helyszínek szűrésének módszertana

Városrendezési szempontú súlyozás elemei	<ul style="list-style-type: none"> • környezeti illeszkedés, • utóhasznosítás, • területfejlesztő erő, • városkép-alakító hatás, • tulajdonviszonyok, • kapcsolódás tervezett, előkészítés alatt álló fejlesztésekhez.
Környezeti szempontú súlyozás elemei	<ul style="list-style-type: none"> • a környezeti állapot megfelelősége, • a védett épített és természeti környezet értékelése, figyelembevétele.
Közlekedési szempontú súlyozás elemei	<ul style="list-style-type: none"> • kockázati tényezők, • közúti közlekedés, • közösségi közlekedés, • gyalogos közlekedés.

Vezérlőelv: „Mi a jó Budapestnek?”

A helyszínek kiválasztás során kiemelt figyelmet fordítottunk az utóhasznosítási és fenntarthatósági szempontok érvényesülésére. Vezérlő elvünk a következő volt: mi a jó Budapestnek, mi szolgálja leginkább hosszú távon a város – és az ország – érdekeit.

Az értékelés alapján az alkalmasnak ítélt területek elsősorban a Duna menti területsávban, valamint a belváros és a külső kerületek között elhelyezkedő átmeneti zónában kerültek azonosításra.

Ezt követte az egyes helyszínek környezetalakítási, építészeti elemzése. A kiemelt létesítményekre (atlétikai stadion, olimpiai falu, médiafalvak, technikai falu) vonatkozóan fentiek szerint részletes alkalmassági vizsgálat készült.

A főhelyszín a legfontosabb olimpiai létesítmények összessége, beleértve a főstadiont, az olimpiai falut, valamint a közvetítő- és sajtóközpontot

Főhelyszín kiválasztása

A helyszínek kiválasztás legfontosabb eleme a főhelyszín. Főhelyszíneknek a kiemelt olimpiai létesítmények összességét nevezzük, amelyek jellemzően egymáshoz közel helyezkednek el. Az alábbiak minősülnek főhelyszíneknek:

- **Főstadion** (minimum 60.000 férőhely kapacitás): A nyitó és záróesemények, valamint az atlétikai versenyek helyszíne. Tőle minél kisebb gyaloglási távolságra két bemelegítő pályát kell biztosítani.
- **Olimpiai és paralimpiai falu:** A központi olimpiai falu mintegy 17.000 olimpikon és hivatalos kísérő szállásául szolgál. Elhelyezésük 2.000-2.200 apartmanban, a tapasztalatok szerint mintegy 40 ha területen oldható meg. A falut fel kell osztani lakóövezetre a sportolók számára és nemzetközi övezetre, ahol szolgáltatások, üzletek és kulturális létesítmények találhatóak. Területén egy poliklinika is építendő, amely az összes csapatnak orvosi szolgáltatásokat nyújt.
- **IBC (International Broadcast Centre), MPC (Main Press Centre):** Sajtó és közvetítő központ (110 ezer m² alapterület) a média képviselők munkájának elsődleges színtere. Alapvetően irodafunkciót, -területet jelent.
- **Médiafalv** (26.000 férőhely kapacitás): a médiamunkások számára nem szükséges tényleges falujelleg, kereskedelmi szállásokon, akár decentralizáltan is megvalósítható.
- **Technikai falu** (5.300 férőhely kapacitás): a versenybírók és a sportesemények lebonyolítást támogató egyéb, technikai feladatokat ellátó akkreditált személyzet elhelyezésére szolgál.

A főhelyszín jelentőségét egyrészt az adja, hogy koncentráltan itt lakik az összes sportoló és szakmai segítőik (kivéve egyes vidéken megrendezésre kerülő sportágak versenyzőit a versenyek lebonyolítása idején). Ezért számos NOB előírásnak kell megfelelnie, kiemelten az utazási távolságokra és időkre, valamint a szállás minőségi követelményeire és a kapcsolódó szolgáltatásokra (pl. poliklinika). Másrészt itt található a főstadion, amely a legnagyobb közönséget vonzó nyitó- és záróünnepségeken felül a legnépszerűbb olimpiai sportág, az atlétika lebonyolítására szolgál (Az olimpiai sportolók mintegy negyede atléta). Ezen a területen helyezkedik el továbbá a sajtó- és közvetítőközpont, így az olimpiai média képviselőinek tekintélyes része döntően itt végzi napi munkáját

A vizsgálatok végén 3 lehetséges főhelyszín változat került kialakításra

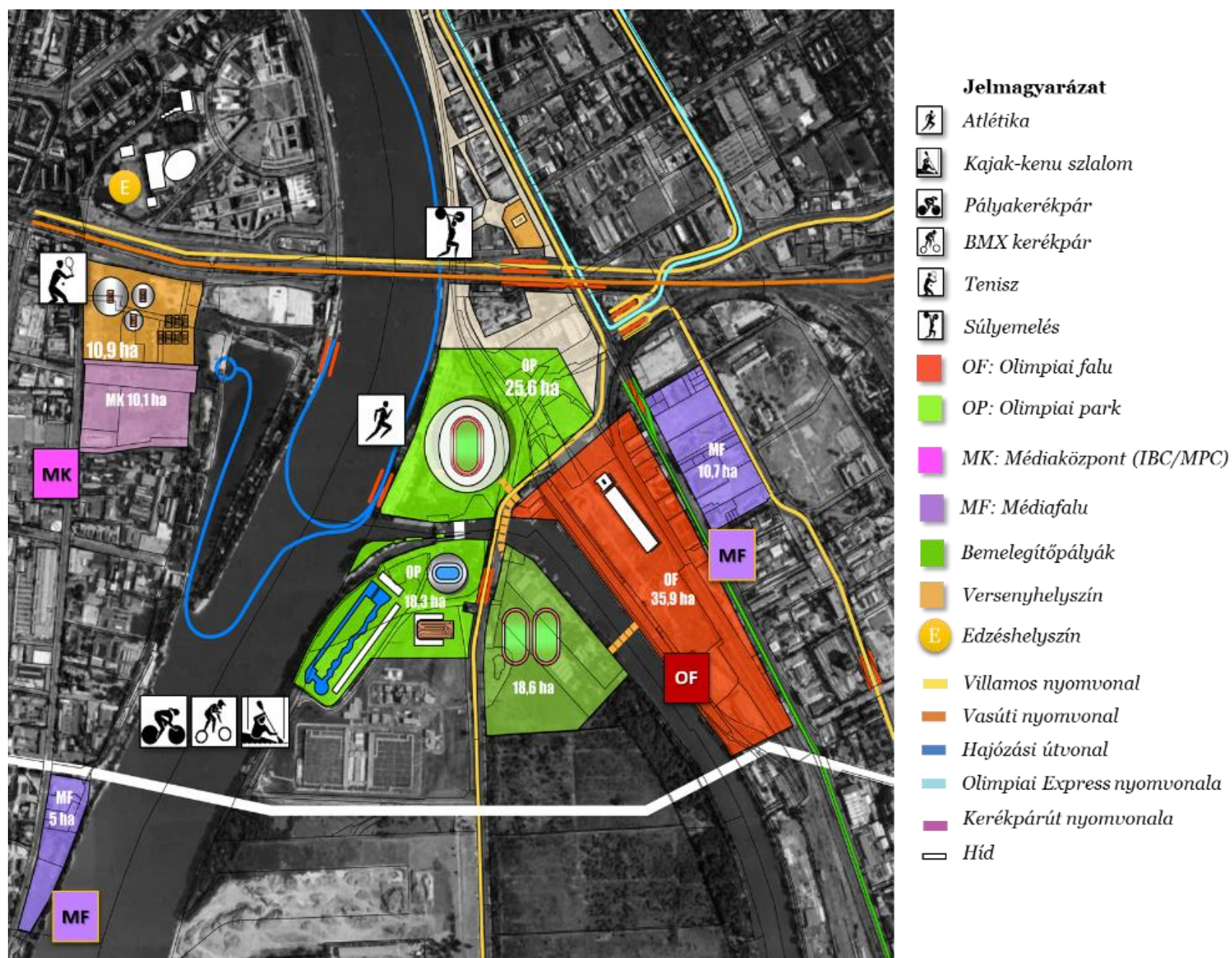
Az olimpiai helyszínek elrendezését illetően – több lépcsős szűrés után – az alábbi három leginkább alkalmas területi változat került meghatározásra:

- A1: Kvassay-zsilip és környezete, a főstadion Észak-Csepel keleti részén;
- A2: Kvassay-zsilip és környezete, a főstadion a Vituki területén;
- B: Kincsem-park és környéke.

A három helyszín csoport közül számos konzultáció és komplex értékelési szempontrendszer (stratégiai illeszkedés, gazdasági szempontok, megvalósíthatósági kockázatok, pályázati sikertényezők) alapján kiválasztásra került a minden érintett által legkedvezőbbnek tartott változat, az A2-vel jelölt.

3. ábra: A javasolt főhelyszín magasszintű térképi ábrázolása (Forrás: BFVT)

A tanulmánykészítők egybehangzó javaslata a főhelyszínre a Kvassay-zsilip és környéke, a főstadionra a Vituki területe

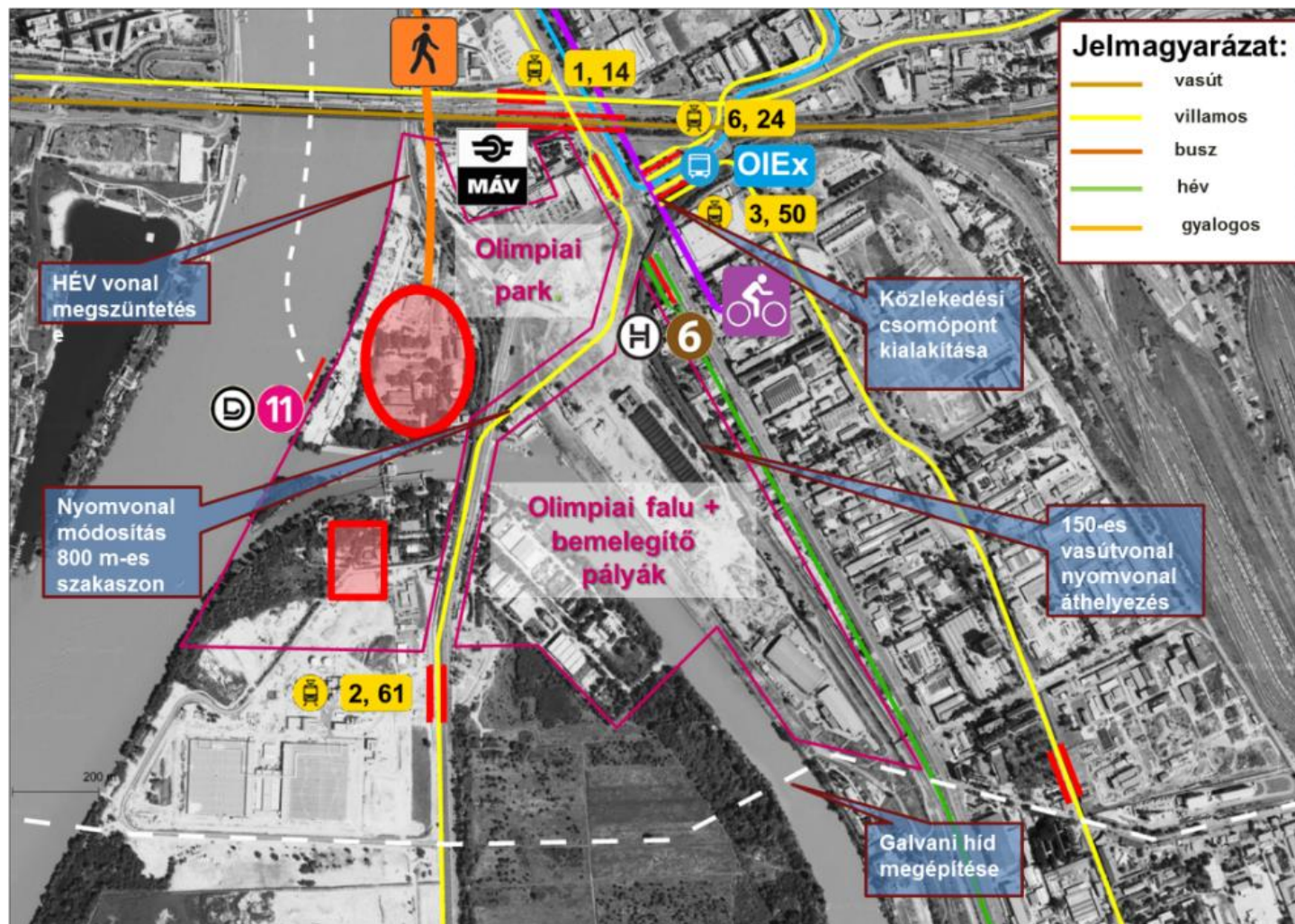
***A főhelyszín kialakítása szükségessé teszi egyes közlekedési be-
ruházások megvalósítását is***

A javasolt helyszínváltozatban a főstadion az ún. Vituki területen helyezkedik el, melynek további előnye, hogy kizárólagos állami tulajdonban van. A főstadion közvetlen vízparti fekvése rendkívül látványos térszerkezetet eredményez. Az olimpiai park nagy kiterjedésű zöldfelületei övezik a stadiont, amelyek az utóhasznosítás során az itt megmaradó és kibővülő városi park részévé válnak. Tőle délkeletre helyezkedik el az olimpiai falu, mellette pedig az egyik médiafalu. A főhelyszín részeként, a Csepel-sziget északi csúcsának nyugati felén további sportlétesítmények – kajak-kenu szlalom pálya, velodrom és BMX pálya – helyezkednek el, amelyek az olimpiai játékok után ugyancsak a városi park sportfunkcióinak sorába integrálhatók.

Észak-Csepel keleti oldalán helyezkednek el az atlétikai bemelegítő pályák. A Rákóczi-híd budai hídfőjétől délre tervezett a sajtó- és közvetítőközpont, mellette pedig a teniszközpont pályái.

A helyszínekiválasztás egyik központi eleme a közlekedési követelmények teljesülése volt, így a főhelyszín kapcsán is részletesen vizsgáltuk a szükséges korrekciókat.

4. ábra: A javasolt főhelyszínhez kapcsolódó szükséges közlekedési fejlesztések (Forrás: Főmterv)

Korlátozott mértékben módosítani kell a HÉV pálya nyomvonalát, ezzel lehetővé válik a Duna-part közvetlen elérése

Szükséges egy új Duna-híd (Galvani-híd) megépítése

Az olimpiai falu a Ráckeve-Soroksári Duna-ág bal partján helyezkedik el, és egy barnamezős terület revitalizációjával járna

A főhelyszín, az atlétikai stadion és környezete

Az atlétikai stadion és a köré szervezett olimpiai park számára megfelelő kiterjedésű hely a Kvassay Jenő úti területet érintő szakasz, valamint a csepeli HÉV-pálya nyomvonal-áthelyezésének eredményeként biztosított. A főhelyszín megközelítésének fő irányát és lehetőségét a Rákóczi-híd pesti hídfőjénél kialakított közösségi közlekedési csomópont nyújtja.

A HÉV nyomvonalától megszabadított Duna-parton kialakított komfortos gyalogos sétány és kerékpárút kapcsolja össze a főhelyszínt a belvárossal. E nagyon jelentős városszerkezeti elem új minőségi kapcsolatot képez az eddig elszigetelt északi és déli partszakaszok és városrészek között, mely a Budapest 2030 stratégia megvalósulását is elősegíti.

A főstadion és Észak-Csepel nyugati oldala egy egységes biztonsági zóna részét képezik, ahová a nézőközönség csak érvényes jeggyel tud bejutni.

A főstadion tervezett kapacitása az olimpia idejére 60.000 férőhely, ám ezt követően, a hosszú távú utóhasznosíthatóság céljából 15.000 férőhelyes atlétikai stadionként kerül visszabontásra (hiszen az új Puskás Stadionban olimpiától függetlenül sem terveztek atlétikai funkciót).

A Kvassay-zsilip környékének, különösen Észak-Csepel fejlődéséhez szükség van újabb közúti kapcsolatokra. Ma az egész térség a vasút és a folyó elvágó-hatása miatt egyetlen közúti összeköttetéssel rendelkezik, amely az olimpiai főhelyszín szempontjából kiemelt kockázat. A különböző követelmények szempontjából két lehetséges hidat vizsgáltunk, a Galvani út vonalában (Galvani-híd) vagy Albertfalván (Savoya park magasságában), amelyek kiegészülnek a Fehérvári út és az Üllői út közötti ráhordó úthálózattal. Az elvégzett forgalmi modellezés által kimutatott terhelési különbségek alapján a Galvani-híd megépítését javasoljuk a két lehetséges megoldás közül. A körvasútsori körút kiépítésével távlatban ez a híd tud majd az 1-es főúttól a 11-esig vezető teljes harintirányú kapcsolatot adni, különösen drága műszaki megoldások nélkül, emellett közel kétszer akkora mértékben csökkenti a belvárosi hidak forgalmát, mint ahogy az Albertfalvai híd tenné. Elősegíti a XI. és a XXI. kerület fejlődését jelentősen csökkenti az utazási idővel, és a közúti fejlesztéssel Észak-Csepel és a Soroksári út térségének megközelíthetősége jelentősen javul.

Az olimpiai falu

Az olimpiai falu a Csepel-sziget északi csúcsának magasságában az RSD (Ráckeve-Soroksári Duna-ág) bal partján (Nagyvásártelep) helyezkedik el, az atlétikai stadion és az olimpiai park, valamint a szigeten elhelyezett sportlétesítmények, továbbá a városi park és az abban kialakított bemelegítő pályák közvetlen szomszédságában.

A területet a városrendezési tervek vegyes területhasználatra, intenzív beépítésre jelölik (az ide vonatkozó fejlesztési elképzelés a Duna City projekt néven ismert). Utóhasznosítás szempontjából a falu lakásainak egy része piaci értékesítésre kerül lakóingatlanokként, egy másik része pedig közszolgálati pályakezdeők és alkalmazottak kedvezményes lakhatását segíti elő szintén lakóingat-

lan formájában – a közszolgálati életpálya modellek részeként - illetve kollégiumként való hasznosítás is szóba jöhet. Az olimpiai falu központja, a szórakoztatást és a kikapcsolódást szolgáló létesítmények célszerűen a meglévő, műemlékileg védett Nagyvásárcsarnok épületének megóvásával, és modern funkcióval ellátott felhasználásával alakíthatók ki.

Az olimpiai falu és atlétikai edzőpályák a főstadion környékénél is magasabb biztonsági fokozattal rendelkeznek, és itt csak a sportolók, szakmai segítők és az olimpiai család egyes akkreditált tagjai tartózkodhatnak.

Médiaközpont

A közvetítő- és sajtóközpont kialakítása tekintetében a két fő funkciót azok hasonlósága miatt tömbösített formában javasoljuk kialakítani. Ez a gyakorlatban egy speciális (adat- és távközlési) technológiát is magába fogadó irodaház épületet jelent.

A médiaközpont és a médiafalu helyszínei különállóan helyezkednek el az olimpiai szerkezetben. E decentralizációnak több előnye mutatkozik az olimpiai játékok alatt és elsősorban az utóhasznosítás során.

A médiaközpont a főhellyel átellenesen a Duna-parton, a lágymányosi területen helyezkedik el. A két hely között közúton és vízen is rövid az elérési távolság. Az utazási lehetőségeket a hely nyújtotta látványelemek figyelembevételével, azokra hangolva kell kialakítani.

A közvetítő- és sajtóközpont utóhasznosítása elképzelhető elsősorban bérirodaként, de felmerülhet hivatalok céljaira közvetlen használat, vagy piaci értékesítés befektetők számára.

Médiafalv

A médiafalv összesen 26.000 főt kell hogy befogadjon. Ez egy – a város méreteihez képest is – nagy léptékű lakásépítés lenne. Mivel nem szükséges koncentráltan megvalósulniuk, ezért a javaslatunk, hogy a médiafalv a város több, új lakókörnyezet bővítését igénylő vagy annak lehetőségét biztosító városrészein legyen elhelyezve, mely az utóhasznosítás (az olimpiai faluhoz hasonlóan lakóingatlanként való értékesíthetőség vagy közszolgálati lakhatás, illetve kollégium) szempontjából lényegesen előnyösebb megoldás:

- Meder utca (6.000 fő)
- Józsefvárosi pályaudvar (9.000 fő)
- Fehér-dűlő (3.500 fő)
- Sertésvágóhíd (4.500 fő)
- Galvani-híd dél (3.000 fő)

A médiafalvak decentralizáltan helyezkednek el

A technikai falu a javaslat szerint a FO-KA-öböl partján helyezkedik el

A főhelyszín alapjaiban meghatározza a Master Plan elrendezését

A Master Plan 3 csomópontja a főhelyszín, az Istvánmező, és a Dagály a dunai szigetekkel együtt

A Duna és a Hungária Körút képezi az olimpiai szerkezet két fő tengelyét

Technikai falu

A technikai falu mintegy 5.300 főt kitevő, a sportesemények lebonyolítását segítő akkreditált személyzet (bírók, partjelzők, pontozók stb.) elhelyezésére szolgál. Erre a célra javasoljuk felhasználni a FO-KA-öböl partján fekvő ingatlanokat. Utóhasznosítás az olimpiai faluhoz és médiafaluhoz hasonlóan lakóingatlanként való értékesíthetőség vagy közszolgálati lakhatás, illetve kollégium.

Master Plan

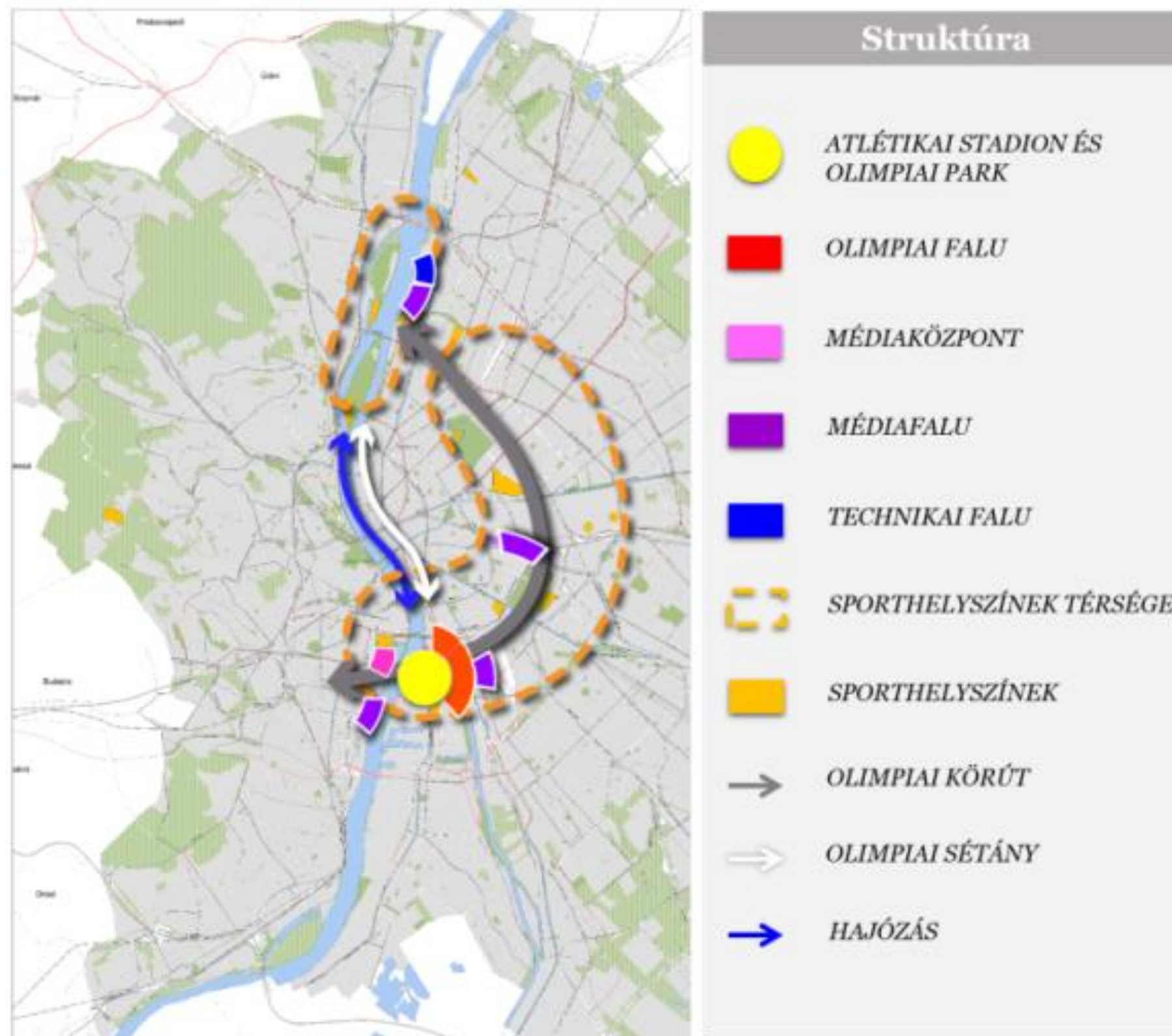
Az olimpiákon 28 sportág 41 szakága vesz részt mintegy 30-40 versenyhelyszínen és közel 600 önálló sporteseménnyel. A főhelyszín nagyban meghatározza a többi olimpiai helyszín elrendezését, elsősorban az egymáshoz viszonyított távolságok, az utazási idővel kapcsolatos követelmények, valamint a közlekedési adottságok és lehetőségek miatt.

Meg kell találni a helyszínek elosztásának és csoportosításának megfelelő egyensúlyát, ami a helyszínek közötti hatékony utazás alapfeltétele. A NOB ajánlása szerint a versenyhelyszínek az olimpiai falutól maximum 50 km távolságra, illetve legfeljebb 1 óra utazásra legyenek, az e szabálytól eltérő helyszínek mellett meggyőző érveket kell felsorakoztatni. Ugyanakkor mind a távolságok, mind a kapacitások tekintetében fontos leszögezni, hogy ezek az Agenda 2020 elfogadása előtti követelményrendszerek, amelyek részben nagy bizonyossággal könnyebbé fognak válni a 2024-es pályázati folyamat során.

A javasolt Master Plan az A2 főhelyszín figyelembe vételével készült. A sporthelyszínek részben a Duna-parton, részben az átmeneti zónában, összefüggő rendszerben helyezkednek el. A legtöbb sporthelyszín a főhelyszín közelében helyezkedik el, nagyobb részük a pesti, kisebb részük a budai oldalon. A sporthelyszínek második csoportja az Istvánmezőn, a Puskás Ferenc Stadion körüli hagyományos sportcélú területen található. A rendezvényhelyszínek kisebb hányada a dunai szigeteken (Óbudai-sziget, Margitsziget) és a Dagály Úszóaréna, illetve annak közelében helyezkedik el. Egyes korábbi nagy költségvetésű olimpiáknál egy-egy kifejezetten drága, karakteres, ikonikus épületet hoztak létre a játékok kedvéért. Budapest számára az a lehetőség adódik, hogy ne csak egy-egy épület biztosítson ilyen ikonikus vonzerőt, hanem maga az egész város. Az elrendezés szervező tengelye a Hungária körút, amely egyben a fő összekötő tengely szerepét is betölti. Az olimpiai szerkezet a Duna partjai közötti kapcsolat erősítésére a már említett új Galvani-hidat is tartalmazza, amely gyakorlatilag két új hidat (Nagy-Duna + RSD) jelent (Galvani út-Kén utca) egy nyomvonalon.

A kiválasztott, ún. olimpiai szerkezet a játékok megrendezésének egyedi, humánökológiai arculatot biztosít. A jelentős részben a Dunára szervezett és a városközpontot körülölelő, átmeneti zónában elhelyezkedő olimpiai helyszínek a város történelmi szerkezetébe integrálják a rendezvényt. A Duna vonala és a Hungária körút az olimpiai játékok főutcája. Az olimpia és a történelmi város sajátos dinamikusan atmoszférája együttesen válik átélhetővé.

5. ábra: A javasolt olimpiai szerkezet (Forrás: BFVT)

A Duna part Budapest arculatának meghatározó egyedi eleme. Olyan adottság, amely a pályázás során komoly versenyelőnynek bizonyulhat. A folyam attraktív regionális és városi jelentőségű természeti, térszerkezeti és közlekedési tengely, egyben kiemelt fejlesztési térség. Ezek figyelembevételével az olimpiai játékok központi helyszíne tudatosan van közvetlenül a Duna-parton kijelölve, a belvároshoz lehető legközelebbi területen. A folyam a legtöbb rendezvényhelyszín gyalogos és kerékpáros elérésének, továbbá különleges élményt nyújtó hajós közlekedésnek a fő tengelyeként működhet.

Az egyéb sporthelyszínek egymástól eltérő karakterű városrészekben helyezkednek el, ezért változatos élményt nyújtanak. Mindez remek szerkezetbe szerveződik, amelyben a helyszínek legtöbbször szintén gyalogosan és kerékpárral is jól elérhetők. A kiválasztott olimpiai szerkezet szabad, döntően beépítetlen területeket használja és értékeli fel, egyedülálló hangulatú rendezvénynek nyújt keretet.

Az egyes sportlétesítményekre számos alkalmassági követelmény vonatkozik

Az egyes sportlétesítményeknek számos követelménynek kell megfelelniük, ezen követelményeket figyelembe vettük a helyszínek kiválasztás során. Meg kell felelniük az adott sportág tekintetében - többek között - a NOB által felállított olimpiai követelményeknek, a minimális bruttó nézőszám kapacitásoknak, az akkreditált személyek, a sportolók és a média képviselőinek létszámára vonatkozó igényeknek, az olimpiai biztonsági előírásoknak, a média kiszolgálásával kapcsolatos követelményeknek, valamint a nemzetközi és hazai szakszövetségek követelményeinek. Az Agenda 2020 ezekben az elvárásokban is változást hozott, hiszen a korábbi merev követelményekkel szemben a NOB rugalmasabbá vált, és nyitott a minimális férőhely kapacitások kapcsán egyedileg tárgyalni az egyes pályázókkal (pl. a hosszú távú utóhasznosíthatóságot figyelembe véve). Vannak olyan létesítmények, amelyek a jelenlegi állapotukban megfelelnek egy adott sportág követelményeinek, de több létesítmény csak bizonyos végleges vagy ideiglenes átalakítással, bővítéssel tehető alkalmassá. A tervezett létesítmények esetén figyelembe kell venni az olimpiai követelményeknek való megfelelést, akár itt is ideiglenes kialakításokkal. A csak az olimpia miatt építendő létesítmények pedig lehetnek ideiglenesek vagy részben visszabonthatóak, de akár állandóak is, ha biztosított az utóhasznosításuk.

Magyarországon számos - olimpiai szempontból megfelelő - létesítmény épült vagy tervezett

Az elmúlt években Magyarországon számos olimpiai szempontból alkalmas sportlétesítmény készült el, illetve építésük tervezett a következő években, olimpiától függetlenül is. A már megépült budapesti létesítmények közül kiemelésre érdemes a 2014-ben átadott Groupama Aréna, a 2003-ban átadott Papp László Sportaréna vagy a 2001-ben felújított Szusza Ferenc Stadion, a tervezett létesítmények közül komoly jelentősége lehet például a Dagály Úszóarénának, a Puskás Ferenc Stadionnak vagy az új Millenniumi Konferencia Központnak. A javasolt Master Plan-ben három központi helyszíncsoport különíthető el, felfűződve az olimpiai szerkezetre:

- Kvassay-zsilip és környéke: főhelyszín
- Istvánmező: Puskás Ferenc Stadion és Papp László Sportaréna kiemelt szerepe
- Dagály és környéke, a szigetekkel együtt

4. táblázat: Az olimpiától függetlenül megvalósult/megvalósuló, olimpiára alkalmas vagy alkalmassá váló sportlétesítmények (Forrás: PwC gyűjtés)

Létesítmény neve	Város	Átadás éve
Groupama Aréna	Budapest	2014
Dagály Úszókomplexum	Budapest	2017
Puskás Ferenc Stadion	Budapest	2018
Millenniumi Konferencia Központ	Budapest	2018
Új Velodrom	Budapest	2019
Fehér úti lőtér	Budapest	2023
Széchy Tamás Sportuszoda	Budapest	2006
Illovszky Rudolf Stadion	Budapest	1960
Nagyerdei Stadion	Debrecen	2014
Főnix Csarnok	Debrecen	2002
Audi Aréna	Győr	2014
Veszprém Aréna	Veszprém	2008
DVTK Stadion	Miskolc	2017
Pick Aréna, multifunkcionális csarnok	Szeged	2018
Új Multifunkcionális Csarnok	Székesfehérvár	2020
Sóstói Stadion	Székesfehérvár	2017
Stadion és multifunkcionális sportcsarnok	Szombathely	2017

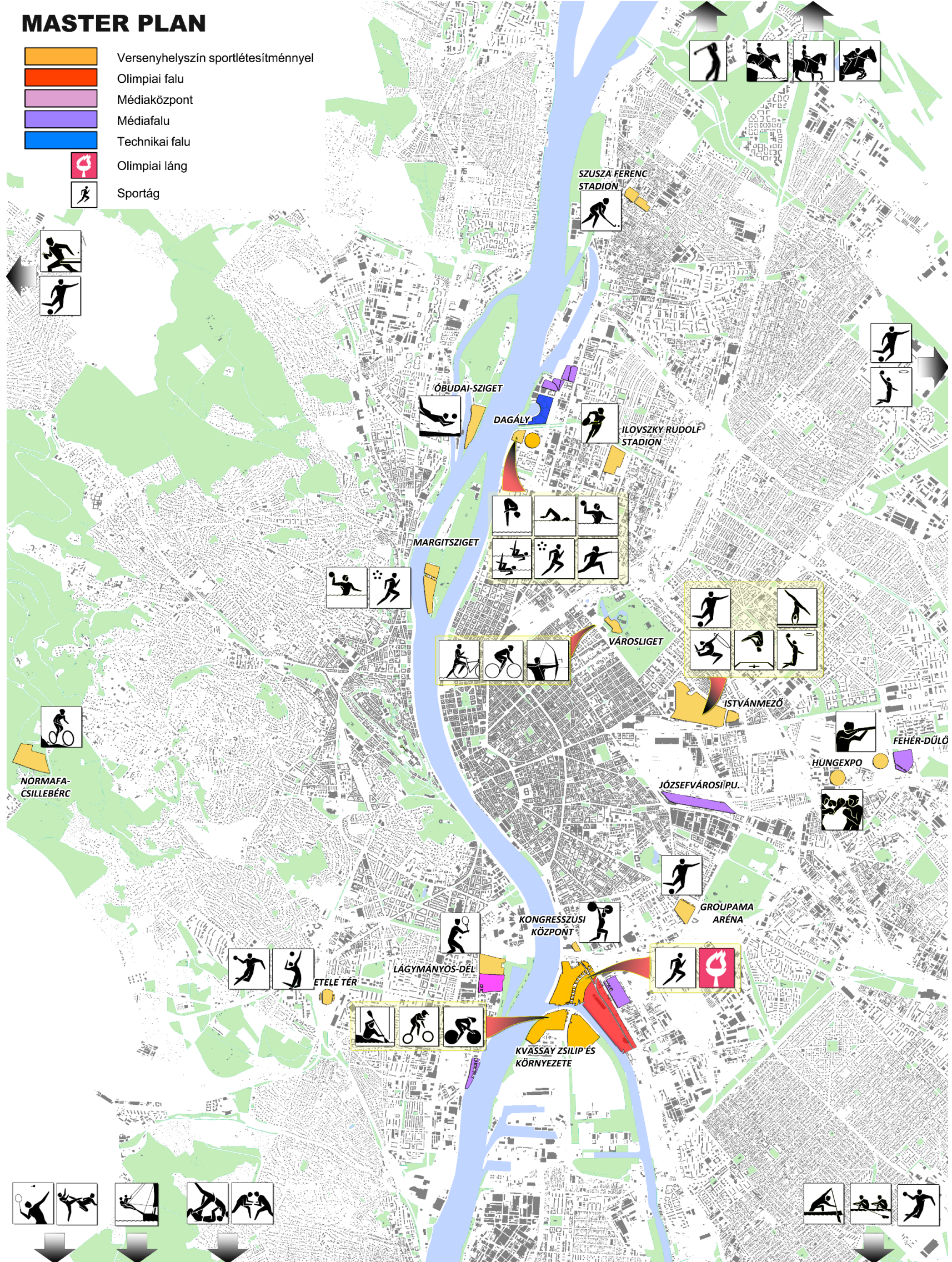
**5. táblázat: Az olimpiától függetlenül is megvalósult vagy folyamatban lévő közlekedésfejlesztési elemek (Forrás: Főmterv)
Megvalósult vagy folyamatban lévő közlekedésfejlesztési projektek** **Átadás éve**

M30 autópálya	2002
Budapest - 6. sz. főút bevezetése	2003
Budai alsórakpart meghosszabbítása (Jégtörő utca)	2004
Bartók Béla út teljes átépítése	2004
Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér 1-es terminál felújítása	2005
Balatonfüred forgalomcsillapítása, belvárosi közutak rekonstrukciója	2006
M5 autópálya meghosszabbítása az országhatárig	2006
Kvassay út és Könyves Kálmán körút összekötése (Kvassay áttörés)	2006
Budapesti közösségi közlekedés járműparkjának fejlesztése (40 Combino)	2006
2-es metró rekonstrukciója	2007
Győr közúti fejlesztése	2008
Váci út szélesítése (Fóti út - 2. sz. főút)	2008
M70 autóút	2008
M0 északi szektor - új Duna-híddal (Megyeri híd)	2008
MÁV Budapesti vonalainak rekonstrukciója	2008, 2013
M7 autópálya részleges 3 sávossá tétele és meghosszabbítása az országhatárig	2008
120. Budapest - Újszász - Szolnok - Lökösháza vasútvonal felújítása	2008
Az Újpesti vasúti híd rekonstrukciója	2008
710. sz főút kiépítése (Balatonakarattyá - Balatonfűzfő)	2008
A Szabadság híd rekonstrukciója	2009
M6 autópálya/M60 autóút	2010
M0 keleti szektor és M31 autópálya	2010
Rákospalotai határút meghosszabbítása	2010
Budapesti csatorna főhálózat és mellékálózat fejlesztése	2010
Budapesti Központi Szennyvíztisztító Telep	2010
Andor utca - Galvani út kiszélesítése	2010
A Kiskörút teljes átépítése	2011
Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér kapacitásbővítés (Sky Court)	2011
A Margit híd rekonstrukciója	2011
Csepeli gerincút (Teller Ede út - Postógyár utca)	2012
2-es metró gördülőállományának cseréje	2012
A dunai közösségi közlekedés újraindítása	2012
M0 déli szektor bővítése új Duna-híddal	2013

30a Budapest - Székesfehérvár vasútvonal rekonstrukciója	2013
Hulladékgazdálkodással kapcsolatos fejlesztések (füstgázmosó + szelektív hulladékgyűjtés)	2013
Thököly út rekonstrukciója	2013
4-es metróvonal	2014
Tíz forgalmas budapesti tér teljes átépítése (4-es metróvonal építéséhez kapcsolódóan)	2014
P+R parkolók fejlesztése (KöKI, Etele tér, Budafok, Rákosmente)	2014
Debreceni villamoshálózat fejlesztése	2014
Miskolci villamoshálózat fejlesztése	2014
Szegedi villamoshálózat fejlesztése	2014
M3 autópálya (Polgár és Vásárosnamény között)	2014
Kossuth Lajos tér rekonstrukciója a 2-es villamos felújításával és rakparti korzó kiépítésével	2014
Budapesti FUTÁR forgalomirányítási és utastájékoztató rendszer kiépítése	2014
Budapesti autóbusz járműpark fejlesztése (200+ új Mercedes, Man és Volvo autóbusz)	2014
Motorvonat beszerzés (100+ Flirt motorvonat)	2014
1-es és 3-as villamos rekonstrukciója	2014
1-es villamos meghosszabbítása, I. ütem (Közvágóhíd - Fehérvári út)	2015
10-es főút új bevezetése	Folyamatban
Budapesti közösségi közlekedés járműparkjának fejlesztése (47 villamos, 36 trolibusz)	Folyamatban
2. Budapest - Esztergom vasútvonal rekonstrukciója	Folyamatban
70. Budapest - Szob vasútvonal rekonstrukciója	Folyamatban
M1-M7 bevezető szakasz - Órmező csomópont építése	Folyamatban
Széll Kálmán tér rekonstrukciója	Folyamatban
3-as metró rekonstrukciója	Folyamatban
Budai fonódó villamoshálózat kiépítése	Folyamatban

Ezeket kiegészítve, Budapest további részére szétterítve helyezkednek el az egyéb fővárosi sportcélú és nem sportcélú helyszínek.

6. ábra: A javasolt Master Plan (Forrás: BFVT)

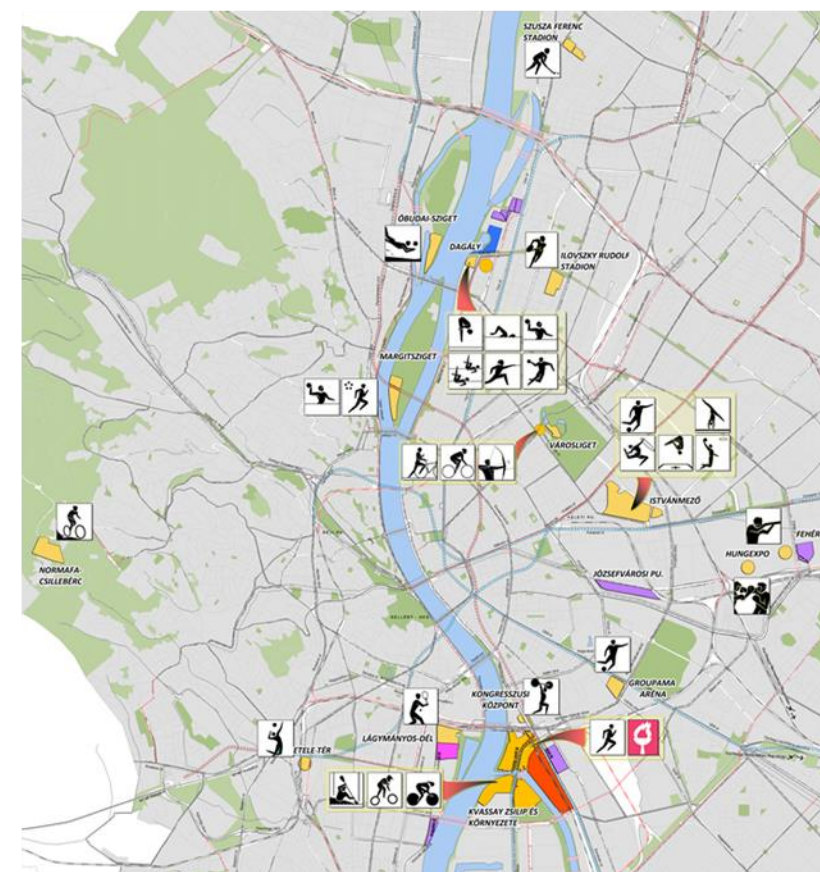

A Master Plan - szinte az összes sportág döntője esetére - budapesti helyszínt tartalmaz Az egyes sportágak budapesti helyszíneloszlása a következő:

7. ábra: A javasolt sportági budapesti helyszínelosztás (Forrás: BFVT)

Sportág	Javasolt helyszín
Atlétika	Kvassay-zsilip és környezete
Gyeplabda	Szusza Ferenc Stadion (UTE)
Íjászat	Városliget – Műjégpálya
Kerékpár (BMX)	Kvassay-Zsilip és környéke
Kerékpár (Pálya)	Kvassay-Zsilip és környéke
Kerékpár (Országúti) / Triatlon (Befutó)	Hősök tere
Kerékpár (Terep)	Csillebérc
Kézilabda (Döntő)	Etele-tér
Kosárlabda (Döntő) / Tornasportok	Papp László Sportaréna
Labdarúgás (Döntő)	Puskás Ferenc Stadion
Labdarúgás (Selejtező #1)	Groupama Aréna
Pont- és Agyaggalamb Lövészet	Fehér úti Lópálya + Kincsem Park
Ökölvívás	Hungexpo „G” Pavilon
Öttusa	Dagály Úszókomplexum Margit-sziget
Rögbi	Illovszky Rudolf Stadion (Vasas)
Röplabda	Etele-tér
Strandröplabda	Óbudai-sziget
Súlyemelés	Új kongresszusi központ
Tenisz	Lágymányos - Dél
Úszósportok + Vízilabda-döntő	Dagály Úszókomplexum
Vízilabda-selejtező	Széchy Tamás Uszoda
Vívás	Turbina utca

Budapesti helyszíneloszlás: Javaslat az A2 főhelyszín esetén

Jelmagyarázat

- Meglévő/tervezett létesítmény
- Új, ideiglenes létesítmény
- Bővítendő létesítmény
- Új, megmaradó, de részben visszabontott létesítmény
- Pálya és lelátó építendő

38 db javasolt versenyhelyszínt azonosítottunk, ebből 24 db alkalmas vagy alkalmassá tehető

Elemzéseink alapján a 28 nyári olimpiai sportág 41 szakági versenyszámainak lebonyolításához 38 versenyhelyszín – beleértve a létesítményt nem igénylő speciális helyszíneket is – szükséges. A már meglévő vagy az olimpiától függetlenül tervezett sportlétesítmények közül 24 alkalmas vagy alkalmassá tehető olimpiai sportversenyek befogadására. Vagyis az olimpiához szükséges sportlétesítmények 2/3-a olimpiától függetlenül is adott lesz Magyarországon 2024-ben. Ezen felül 4 visszabontható és 10 ideiglenes, utólag elbontható létesítmény (utóbbiak közül 4 esetben csak lelátókat kell ideiglenesen létesíteni) építésére tettünk javaslatot. Az olimpia után egy olyan létesítmény portfolió birtokában lesz Magyarország, melynek utóhasznosítása biztosított sport vagy egyéb célokra.

Az egyes sporthelyszínek hangsúlyosan a Duna-menti alulhasznosított területeken és az átmeneti zóna rozsdáövezeteiben helyezkednek el

Az egyes sporthelyszínek a budapesti városfejlesztési stratégiával teljes összhangban, hangsúlyosan a Duna-menti alulhasznosított területeken és az átmeneti zóna rozsdáövezeteiben helyezkednek el. Cél, hogy az olimpia rendezvényeit minél inkább a folyóval szimbiózisban rendezzék meg, minél több helyszín építsen a Duna látványára és fizikai közelségére és ezeknek köszönhetően a város a mainál sokkal inkább a víz felé forduljon. Az olimpiai struktúra ugyanakkor magába foglalja az átmeneti zóna egy, a városközpontot keletről körülölelő területsávjában elhelyezkedő sporthelyszínek sorát, ahol a város számos hagyományos sporthelyszíne is található.

A versenyhelyszínek túlnyomó része köztulajdonban van

Az így körvonalazódó struktúrába illeszkedtek a Duna-menti zóna és az átmeneti zóna azon térségei, ahol a megvalósítandó településszerkezeti, infrastrukturális és létesítmény-fejlesztések együttesen és egyidejűleg biztosítják az olimpia megrendezését és a városfejlesztési célok megvalósítását.

A versenyhelyszínek túlnyomó része köztulajdonban van. Vélhetően a további magánterületek többségénél megállapodásra lehet jutni a tulajdonosokkal a területek felhasználásának módjáról (médiafalvak, technikai falu). Kisajátításra csak a központi helyszínek közelsége miatt kiemelten fontos Lágymányoson lehet szükség. A megfelelő jogalkotói intézkedésekkel szükség lesz a tervezett helyszínekhez való hozzáférés biztosítására (pl. elidegenítési tilalom).

Edzeshelyszínek

86 helyszínen 178 lehetséges edzeshelyszín helyszíni vizsgálatát végeztük el

Az edzeshelyszínek szempontjából 86 helyszínen összesen 178 különböző létesítmény helyszíni vizsgálatát végeztük el csak Budapesten, melynek során (a NOB és a nemzetközi szakszövetségek előírásai és útmutatásai alapján) az alábbi fő szempontokat vizsgáltuk:

- az edzeshelyszín távolsága/elérhetősége a versenyhelyszíntől és az olimpiai falutól,
- a helyszín/küzdőtér méretei és egyéb műszaki paraméterei (padlóburkolat, megvilágítás, tájolás, stb.),
- öltözőhelyiségek és más kapcsolódó funkciók helyiségei, létesítményei (dopping szoba, sajtó szoba, szauna, stb.),

- egyes sportágak esetén speciális követelmények teljesülése.

Új edzeshelyszín építésére nincs szükség, de kisebb átalakítások, illetve felújítások szükségesek

Az edzeshelyszínek kiválasztása során szempont volt, hogy amennyiben egy sportág számára több edzeshelyszín szükséges, azok gyakorlatilag azonos feltételeket tudjanak biztosítani. Összességében elmondható, hogy a meglévő sport-infrastruktúra megfelelő helykiválasztást képes biztosítani, így edzeshelyszín építésére nincs szükség, de természetesen a meglévő létesítmények esetében kisebb átalakítások, illetve felújítások szükségesek, ezek költségvonzatait a számításainkban figyelembe vettük.

Utóhasznosítás

Az olimpiának a városfejlődésre katalizátorhatása lehet

Az Agenda 2020 kiemelt szempontja az utóhasznosítás biztosítása és a meglévő, valamint a szükséges minimális mértékben az ideiglenes létesítmények alkalmazásának ösztönzése. Ez által ami eddig hátrányt jelenthetett Magyarországnak egy esetleges olimpiai pályázat esetén, az most az előnyére válhat. Itthon nem tervezett későbbi kétséges utóhasznosítású hatalmas létesítmények építése, új építések csak a szükséges esetekben, lehetőleg ideiglenes formában valósulnának meg. Az Agenda 2020 előtti rendszerben szándék nélkül is nagy, ikonikus épületek építését ösztönözte, ezt Magyarország nem tudná megengedni magának, ezért esélytelen lett volna az olimpiai versenyben. Ám az Agenda 2020 a fenntarthatóság alapján pont visszafogottságra, takarékosságra ösztönzi a pályázókat, így teremtve esélyt a Budapest jellegű városok és a magyar gazdasághoz hasonló méretű gazdaságok számára.

Az olimpiának a városfejlődésre gyakorolt hatásai többféle vonatkozásban és területen is katalizátorként nyilvánulnak meg, leggyakrabban az amúgy is szükséges folyamatok megindításával, vagy felgyorsításával:

- előremozdítja egyes meglévő, leromlott vagy alulhasznosított városrészek komplex rehabilitációját,
- hozzájárul új területek hasznosításához, újszerű városi struktúrák kialakításához,
- városi jelentőségű új közcélú zöldterületek jönnek létre, illetve újulnak meg (pl. Kvassay-zsilip térsége és Csepel északi szigetcsúcs városi park, illetve a Margitsziget, Óbudai-sziget, Városliget, Népliget),
- felgyorsítja a közterületi rehabilitációt a Duna-parton és a belvárosban,
- lendületet ad az egyes városnegyedekből hiányzó sportinfrastruktúra megteremtésére, ezzel is szolgálva az egészségmegőrzésre és a szabadidő kulturált eltöltésére ösztönző törekvéseket.

E témakörhöz tartozik a versenyhelyszínek decentralizált elhelyezése. Ez húzóerőt jelent más városi projektek számára (pl. új szállodák építése, kulturális kínálat gazdagítása), hozzájárul a közlekedési és közmű-infrastruktúra fejlesztéséhez. A közösségi

Kiemelten kezeltük a helyszínek kiválasztás illeszkedését a hosszú távú budapesti városfejlesztési célokhoz

közlekedés előnyben részesítésével környezetbarát módon szolgálja a lakosság növekvő mobilitási igényét.

Már a helyszínek kijelölésénél alapvető kritérium volt az egyes létesítményeknek és funkcióknak az olimpia után a város életében betölthető szerepének felmérése a valós hiányok, ismert és tervezhető igények alapján, összhangban a hosszú távú városfejlesztési elképzelésekkel. Budapest hosszú távú városfejlesztési koncepcióját („Budapest 2030”) a főváros önkormányzatának közgyűlése teljes egyetértésben, a 767/2013.(IV.24.) Főv. Kgy. határozatával egyhangúan fogadta el. A koncepció tartalmazza a város jövőképét, amihez 17 hosszú távú célt rendel hozzá. A középtávra szóló „Budapest 2020 Integrált Településfejlesztési Stratégia” pedig egy olyan településfejlesztési dokumentum, ami a koncepció jövőképe és elvrendszere alapján különböző programokat és projekteket jelöl ki, arra vonatkozóan, hogy a Fővárosi Önkormányzatnak középtávon (6-7 éven belül) milyen konkrét fejlesztéseket kell megtennie, hogy a megfogalmazott hosszú távú célok érvényesülhessenek. A 1211/2014 (IV.24) sz. Főv. Kgy. határozattal elfogadott Tematikus fejlesztési programok (TFP) szintén maximálisan figyelembe lettek véve. A koncepció előzményének tekinthető a 2003-os városfejlesztési koncepció, a stratégia előzménye a 2008-ban a képviselők által szintén egyhangúan elfogadott integrált városfejlesztési stratégia.

A gazdaságos olimpia koncepciójának jegyében érdemes arra törekedni, ezzel is a takarékoságot érvényre juttatni, hogy nem egy-egy épület legyen világra szóló látványosság, hanem maga a remek adottságú Budapest jelentse az esztétikai-városképi vonzerőt, építészeti értéket is.

Kiemelten fontos a főhelyszín utóhasznosítási lehetőségeinek biztosítása

Kiemelten foglalkoztunk a főhelyszín utóhasznosítási lehetőségeivel, melyet az alábbi ábra foglal össze:

9. ábra: A főstadion környezetének utóhasznosítása (Forrás: BFVT és PwC)

60 ezer fős stadion	15 ezer fős atlétikai stadion (részbeni visszabontással)
Médiaközpont	Irodapark
Olimpiai falu	Lakóterület/Kollégium/Életpálya modell-lakhatás
Olimpiai park	Városi park / Sportközpont
Versenyhelyszínek	Sport- és konferenciaközpont
Bemelegítő pályák	Bemelegítő pályák/Városi park

A budapesti olimpiai célú falvakat lakás/bérlakás célú funkcióra javasoljuk hasznosítani

Amint az olimpiai falu esetében, úgy a média falvak és a technikai falu esetében is a szállásépületeket az olimpia után lakásfunkcióra javasoljuk hasznosítani, ezt már a tervezés során indokolt figyelembe venni, és a szálláshelyeket úgy kialakítani, hogy azok a legkisebb műszaki beavatkozással lakásokká alakíthatóak legyenek.

A közvetítő- és sajtóközpontot – jellegénél fogva – bérirodai utóhasznosítással vesszük figyelembe. Az államigazgatás aktuális elhelyezési igényeit is figyelembe véve úgy a hivatalok céljaira történő közvetlen hasznosítás, mint befektetők számára történő piaci értékesítés is szóba jöhet.

Kiemelten kezeltük az utóhasznosítás biztonságát, ennek eszközei többek közt az ideiglenes és visszabontható létesítmények

Az utóhasznosítási szempontokra való tekintettel, amely sportág esetében nem tudtunk azonosítani a lehetséges már meglévő vagy olimpiától függetlenül is tervezett befogadó létesítményt, ott elsősorban ideiglenes vagy részben visszabontható létesítményekkel számoltunk. Az elmúlt években jelentősen fejlődött a sportlétesítményeket érintő műszaki tervezés, és már képes rugalmasan alakítható, költséghatékony szerkezetek megvalósítására. A londoni olimpián bevett gyakorlat volt az el- vagy visszabontható létesítmények alkalmazása. Például a 80.000 fős atlétikai stadion eredetileg teljes mértékben ideiglenesre volt tervezve, ám az olimpia után úgy döntöttek, hogy csak visszabontják 25.000 fős kapacitásúra, az eredeti terv megváltoztatása többletköltségeket eredményezett. A 17.500 fős úszókomplexum az olimpiai után 2.500 fős állandó kapacitásra került visszabontásra. Az ideiglenes 12.000 fős kosárlabda csarnokot a 15.000 fős strandröplabda pályát vagy az 5.000 vízilabda csarnokot teljesen elbontották. A 17.000 fős londoni gyepplabda pályát teljesen lebontották, de máshol kisebb, 5.000 állandó kapacitással építették fel újra. Rióban is számos visszabontható és ideiglenes (9 db) létesítménnyel terveznek. A kézilabda csarnok elbontása után például az egyes elemeket iskolák építésére fogják használni. Az ideiglenes és visszabontható létesítmények használata ma már napi gyakorlatnak számít. A moduláris épületrendszerek használatának lehetőségét is tanulmányoztuk, s ez alapján javasoljuk, hogy egyes kiszolgáló létesítmények moduláris elemekből épülve készüljenek el. A moduláris elemekből összeállított, olimpiai eseményre felállított kiszolgáló létesítményeket az Olimpia után igény szerint más helyszínen (vidéken, más budapesti helyszínen) lehet felhasználni, vagy külföldi utóhasznosítás céljából szóba jöhet az ideiglenes építmények értékesítése is.

A játékok után nem hasznosítható sportlétesítmények esetén olyan ideiglenes jellegű építmények kerülnek kialakításra, melyek elbonthatóak és a felhasznált anyagok, vagy maguk a komplett létesítmények újrahasznosíthatóak. A nagyszámú ideiglenes lelátó rendszerek egyedi tervezést igényelnek, kisebb nézőszámú mobil lelátók esetén a bérlés lehetőségét is figyelembe kell venni, így azok utóhasznosítása megoldott.

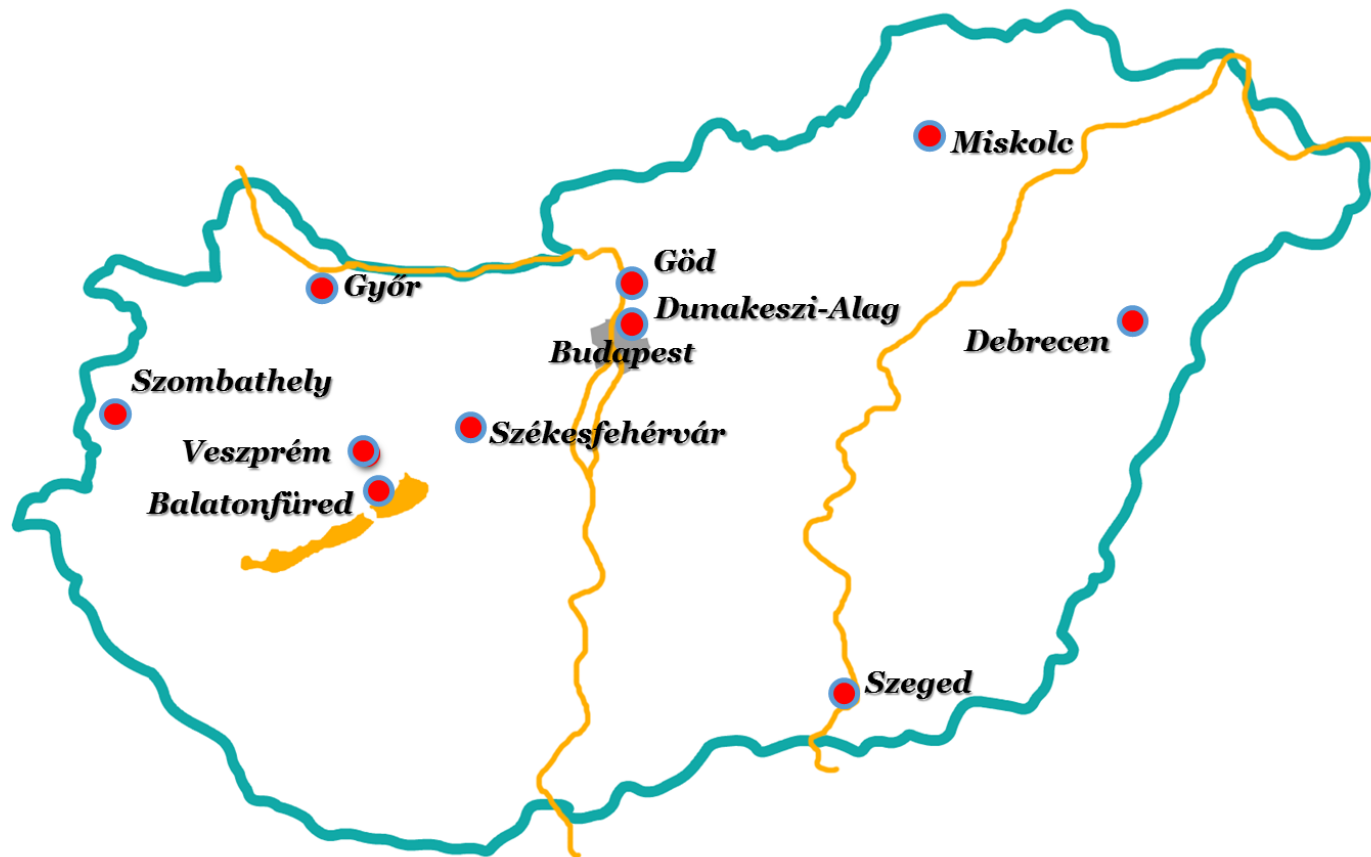
Az Agenda 2020 megnyitotta a lehetőséget a fokozottabb vidéki kiterjesztésre, a fenntarthatósági szempontok alapján

Vidéki helyszínek

Az olimpia egyik alapelve, hogy nem ország, hanem város rendez olimpiát. Ennek megfelelően a múltban szinte az összes sporteseményre a rendező városban került sor. Ez alól kivételt képeztek a földrajzi okokból más helyszínen tartott sportesemények (pl. vitorlázás tengeren vagy tavon; gyorsasági kajak-kenu folyón vagy tengeren), illetve hagyományosan a labdarúgás-selejtezők is lehettek vidéki városokban. Az Agenda 2020 ebben a tekintetben is változást hozott, hiszen kimondta, hogy a NOB lehetővé teszi egyes sportágak vidéki megrendezését földrajzi vagy fenntarthatósági szempontok alapján. Fenntarthatósági szempontnak minősülhet, ha vidéken vannak létező vagy tervezett, olimpiára alkalmas létesítmények, elkerülve további ideiglenes budapesti stadionok, csarnokok felépítését. Bár a NOB ezt a könnyítést elsősorban selejtezők rendezése kapcsán hozta meg, de megfelelő indoklással korlátozott mértékben egyes döntők vidéki rendezése is felmerülhet.

Ennek alapján azonosítottuk azokat a vidéki meglévő vagy tervezett létesítményeket, amelyek alkalmasak (akár ideiglenes bővítéssel) egy-egy sportág befogadására:

10. ábra: Olimpiára alkalmas meglévő vagy tervezett vidéki helyszínek (Forrás: PwC)

A meglévő és tervezett létesítmények, valamint a sportági igények alapján összeállítottuk a javasolt vidéki helyszínek körét (a NOB esetleges visszajelzéseinek fényében változhat):

6. táblázat: Lehetséges vidéki létesítmények és helyszínek (Forrás: PwC elemzés)

Létesítmény neve	Város
Balaton	Balatonfüred
Nagyerdei Stadion	Debrecen
Főnix Csarnok	Debrecen
Lóversenypálya	Dunakeszi-Alag
Golfpálya	Göd
Audi Aréna	Győr
ETO stadion	Győr
Veszprém Aréna	Veszprém
DVTK Stadion	Miskolc
Pick Aréna, multifunkcionális csarnok	Szeged
Olimpiai Központ, Maty-ér	Szeged
Új Multifunkcionális Csarnok	Székesfehérvár
Sóstói Stadion	Székesfehérvár
Stadion és multifunkcionális sportcsarnok	Szombathely

Az egyes városokban szükséges falvakra irányuló szükségletet felújított kollégiumokkal javasoljuk kielégíteni

Abban az esetben, ha a vidéki helyszínek bevonására születik döntés, értelemszerűen a vidéki versenyhelyszíneken is meg kell oldani a résztvevők, a média képviselői és a versenyek technikai személyzetének elhelyezését. A vidéki versenyek lebonyolítására javasolt városok egy része Budapesttől 1 órán belül elérhető (Székesfehérvár, Göd és Dunakeszi-Alag), ezek esetében nem tervezük önálló olimpiai falu kialakítását. A Balatonfüredi versenyek (hosszútávúszás és vitorlázás) résztvevőit – a rendelkezésre álló bőséges szállodai kapacitásra való tekintettel – szállodákban javasoljuk elhelyezni. A többi helyszínen (Debrecen, Győr, Miskolc – Diósgyőr, Szeged és Veszprém – mind egyetemi városok, meglévő és részben eleve fejleszteni tervezett kollégiumi kapacitással) a

meglévő kollégiumokban, szükséges esetben azok átalakításával és bővítésével az olimpiai követelményeknek megfelelő színvonalon biztosítható a résztvevők elhelyezése, így önálló helyi olimpiai falu építését ezekben a városokban sem tervezzük. A rendelkezésre álló és a tervezett kollégiumi kapacitásokat felmértük, és az olimpiai szállásigényekkel egybe vetettük.

Tekintetbe véve a vidéki versenyeknek helyt adó városok korlátozott szállodai kapacitárait, a média képviselőit is részben kollégiumokban helyezük el. Ott, ahol ez teljes mértékben nem volt megvalósítható, a pótlólagos férőhely szükségleteket szállodai szobák igénybe vételével javasoljuk kielégíteni.

Az Agenda 2020 felveti az országon kívüli kiterjesztés lehetőségét is

Az Agenda 2020 vonatkozó pontja egyes sportágak más országban való megrendezésének lehetőségét is felveti. Ez a földrajzi adottságok vizsgálatán felül pályázati stratégiai kérdés is. A vitorlázás esetén felmerülhet Horvátországban, az Adriai-tengeren való rendezés, ám tanulmányunk keretében kizárólag hazai helyszínekkel számoltunk. Később indokolt lehet a vitorlázás országhatáron túli lebonyolításának vizsgálata, például a szélviszonyok megfelelősége és a más országok bevonása által lehetséges pályázati előny szempontjából.

Budapest közlekedési helyzete sokat fejlődött az elmúlt években, de egyes alapproblémák még nem oldódtak meg

A város és az olimpiai szerkezet közlekedési rendszere

Budapest közlekedésének helyzete az elmúlt években bár javult, mégis az alapproblémák zömmel továbbra is a korábbi időszak tendenciáiból fakadnak. Jelentősen nőtt a személygépkocsi állomány, ezzel összhangban nőtték az eljutási idők és a környezeti terhelés (pl. torlódások). A napi ingázások terén továbbra is domináns az egyéni autóhasználat, az utazási láncok intermodális kiszolgálása messze van a kívánatos és lehetséges szinttől, a városon belüli és a P+R parkolási körülmények továbbra is megoldatlanok. A közutak állapotromlását sikerült megállítani, de több Duna-híd felújítása nem halasztható tovább. Pozitív változás, hogy a teherforgalommal kapcsolatos problémák jelentősen enyhültek, de továbbra is megoldandó feladat a city-logisztika² fejlesztése. Szintén örömteli, hogy a hivatásfogalmú³ kerékpározás jelentős terjedése figyelhető meg. Megnőtt a minőség, - a komfort, - és a biztonság iránti igény és a közlekedési szokások alakulásánál a társadalmi tudatosság is előtérbe került. Az intelligens közlekedési rendszerek alkalmazása lassan terjed, de már tapasztalható egyfajta fejlődés.

Az olimpiai játékok megrendezése miatt szükséges vagy amiatt, hogy az előrehozott közlekedés-fejlesztési beruházások jelentős városfejlesztési erővel bírnak. Ezeknek a beruházási projekteknek a megalkotásakor az alábbi tényezőkre kell figyelemmel lenni:

² Az áruk és szolgáltatások szállításának optimalizálása pl. egy boltba egy áruszállítóban érkezzen az összes termék.

³ A kerékpár napi életvitelszerű használata a munkahelyre és az iskolába.

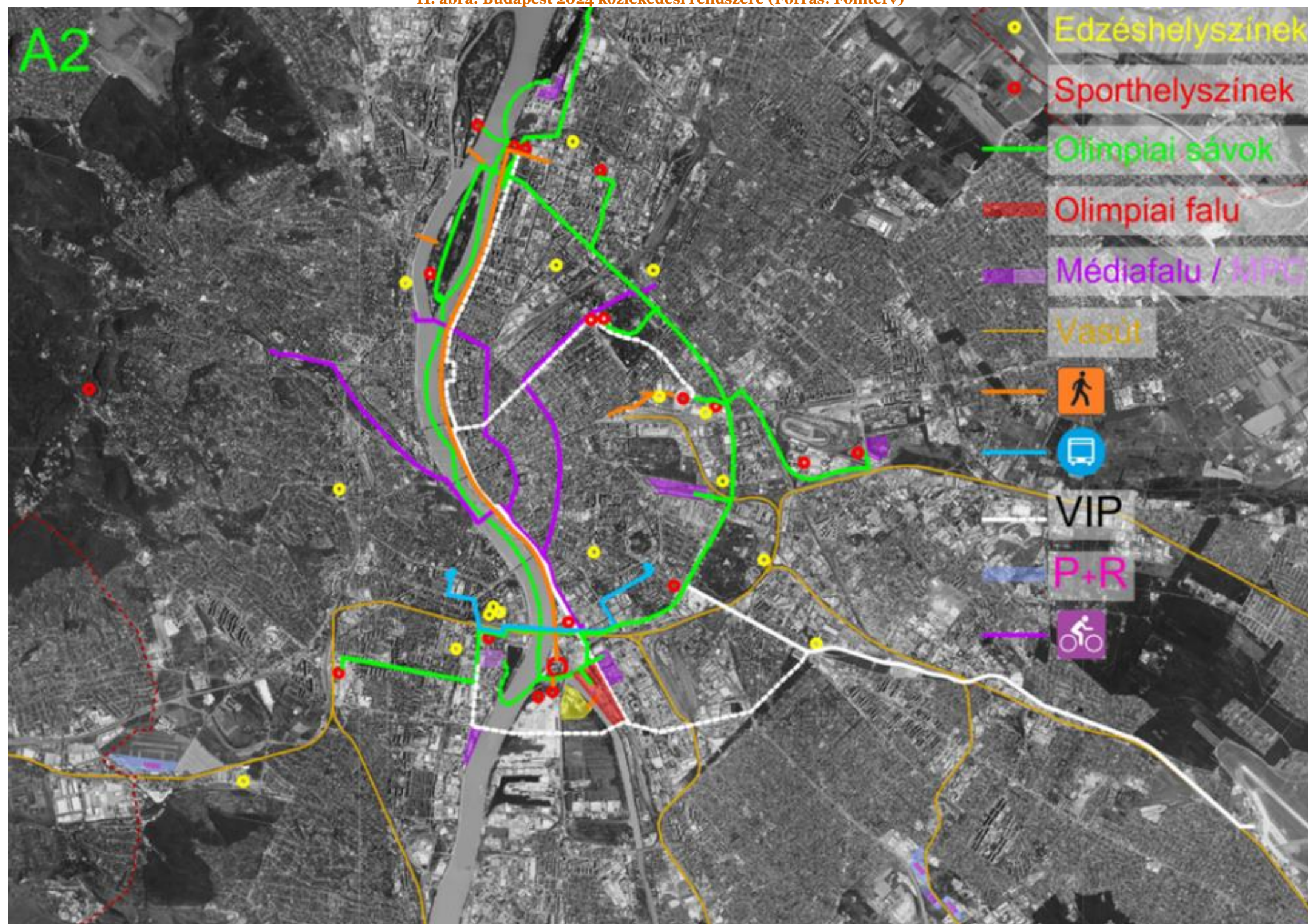
Az olimpiai játékok által igényelt közlekedés-fejlesztési beruházások jelentős városfejlesztési erővel bírnak

A fejlesztéseknek egymással összhangban kell lenniük, kiszolgálva a város hosszú távú céljait

Elsősorban a meglévő rendszereket kell a lehető legjobban kihasználni, csökkentve a többletberuházásokat

- A közlekedés-fejlesztési elemeknek egymást erősítő rendszerré kell összeállniuk.
- Előnyben kell részesíteni azokat a beruházásokat, amelyek egyszerre szolgálják a város hosszú távú céljait és az olimpia igényeit.
- A megvalósításra javasolt közlekedés-fejlesztési projekteknek oldania kell a városra jellemző monocentrikusságot, a híd-kapacitások belvárosi összpontosulását, a hiányzó gyűrűirányú kapcsolatokból adódó terheket.
- A kizárólag az olimpia miatt szükséges beruházási elemeket minimalizálni kell.
- A játékok alatt jelentkező rendkívüli igényeket, rendkívüli megoldásokkal kell kezelni (ideiglenes olimpiai és VIP-sávok, ideiglenes ráhordó villamos- és buszhálózat, ideiglenes gyalogoskorzók és kerékpárutak)
- Az ideiglenes sportlétesítmények esetében alkalmazni kell a „létesítményt az infrastruktúrához” elvet a felesleges kiadások csökkentéséért és a meglévő hálózat hatékony felhasználásáért.
- A korábbi, megapoliszokban megrendezett olimpiákhoz képest jobban kell építeni az aktív mozgáson alapuló közlekedési módokra, a gyaloglásra és a kerékpározásra.
- A magyar lakosság kiszolgálása érdekében, de a paralimpiai játékok apropója miatt is fokozott erőfeszítéseket kell tenni, hogy az akadálymentes közlekedés elve minél teljesebben megvalósuljon.
- A Dunát, mint a város identitásának fő elemét hozzáférhetővé kell tenni a közlekedők számára, növelve a vízi közlekedés szerepét és a szabadon megközelíthető rakparti szakaszok hosszát.
- A korábbi olimpiákkal szemben új közlekedési infrastrukturális elemek létrehozása helyett sokkal inkább a meglévők hatékony kihasználására kell törekedni.
- Nagy tömegeket kötöttpályán lehet a leginkább környezetbarát módon utaztatni. Ennek megfelelően a meglévő metró-, villamos- és a vasúti hálózat lehetőségeit maximálisan ki kell használni a szűk keresztmetszetek felszámolásával és az érintett vonalakon a járműkapacitás ideiglenes emelésével
- Javítani kell a nagyvasút és városi közlekedési rendszer együttműködésén, elsősorban új, minőségi átadóponatok kialakításával, amelyek később városi alközpontokká is fejlődhetnek

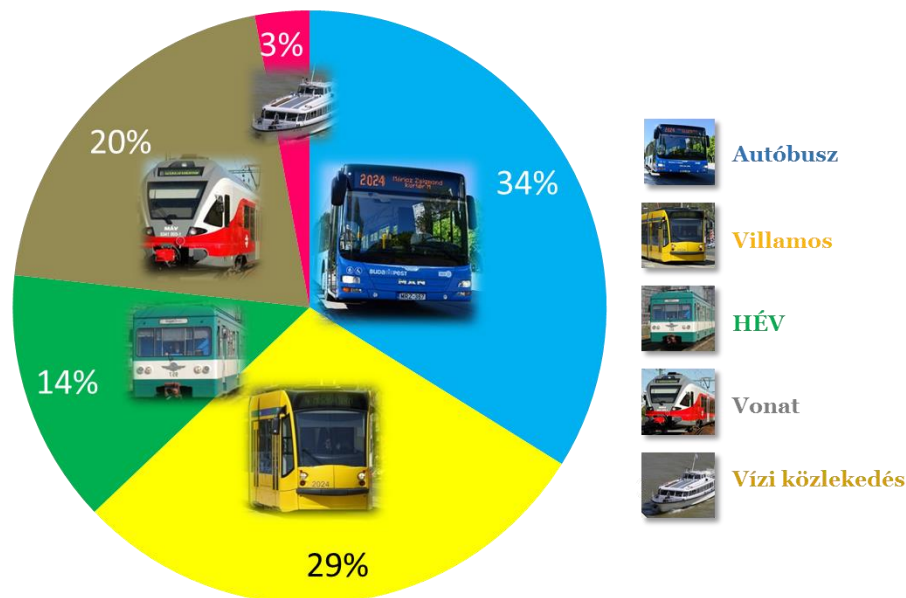
11. ábra: Budapest 2024 közlekedési rendszere (Forrás: Főmterv)

Az olimpia közlekedési rendszere döntően a közösségi közlekedésen alapszik

Az olimpia alatti közösségi közlekedés bázisa a ma működő BKK hálózat, amellyel két kivétellel minden budapesti versenyhelyszín a Deák térről fél órán belül elérhető. Ez illeszkedik az olimpiai helyszínek szurkolók általi megközelítése kapcsán javasolt, közlekedési eszközök közötti megosztásra. Mint az alábbi ábra is mutatja, a főhelyszín közösségi közlekedési megközelítése közel 2/3 részben kötöttpályás közlekedési eszközökkel lehetséges.

12. ábra: Az olimpiai parkhoz vezető közlekedési eszközök megoszlása (Forrás: Főmterv)

Az olimpiai játékok alatt a BKK hálózatnak a nyáron szokásos csökkentett terhelés helyett teljes kapacitással kell üzemelnie, mivel a városba látogató turisták száma jelentősen megnő. Ezen felül a menetrendet a játékok programjához kell igazítani, sűríteni kell a versenyhelyszíneket érintő járatokat, és nagyobb befogadóképességű járműveket kell alkalmazni.

Az olimpiai család tagjainak közlekedtetésére csak a részükre fenntartott utakat vagy sávokat kell kialakítani. Ilyen ún. VIP-sávokra lesz szükség például a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, a főbb versenyhelyszínek és a kiemelt belvárosi szállodák kö-

Olimpiai sávokat kell kialakítani

Fontos a gyalogos és kerékpáros közlekedés elősegítése**Budapest település- és közlekedési szerkezete alkalmas a 2024-es olimpiai és paralimpiai játékok befogadására**

zött, továbbá a médiaközpont és a repülőtér között. Elengedhetetlen az olimpiai falu és a versenyhelyszínek, valamint a médiaközpont és a médiafalvak közötti akadálymentes közúti közlekedés biztosítása.

Ezen felül szükséges a mindenkori közösségi közlekedési rendszer olimpiai „kiszolgálása” céljából olimpiai expressz buszjáratok indítása, a villamosvonalak rekonstrukciója (2-es, 47-es, 51-es, és 60-as vonal) és ideiglenes összekötése az olimpiai park elérése érdekében, valamint 20.000 ideiglenes P+R férőhely kialakítása az M1/M7 és az M5 bevezető szakasz mentén. Mivel a minél nagyobb arányú gyalogos és kerékpáros közlekedés elérése javasolt, így az olimpiához szükséges lenne gyalogoskorzó kijelölése a teljes pesti alsó rakpartron, kiegészítő gyalogos útvonalak kialakítása az egyes versenyhelyszín-központok és a legközelebbi kötőpályás megálló között, gyalogos hidak kiépítése a soroksári Duna-ágon, kerékpársávok kialakítása az olimpiai parkhoz vezető főbb útvonalak mentén, valamint a park körül megfelelő kapacitású fedett, őrzött kerékpártároló kialakítása.

A Master Plan kialakítása, az egyes sportcélú és nem sportcélú olimpiai létesítmények elhelyezése kapcsán kiemelt szempont volt az azonos közlekedési útvonalakon kiszolgált helyszíncsoportok közlekedési igényeinek és ezek teljesíthetőségének vizsgálata. Ennek alapján kijelenthető, hogy a tervezett alapeseti és előrehozott, valamint javasolt olimpiai beruházások megvalósulása esetén - a szükséges tartalékokkal is kalkulálva - az olimpiai helyszínek biztosíthatók, Budapest település- és közlekedési szerkezete alkalmas a 2024-es olimpiai és paralimpiai játékok befogadására.

Fontos feladat, hogy jól felépített kommunikációs kampánnyal fel kell készíteni a városlakókat a várható és a rendkívüli helyzetekre, egyúttal az olimpiára érkező vendégeket is tájékoztatni kell az utazási lehetőségekről. A város közlekedését jól ismerő önkéntesekkel kell segíteni a szurkolói tömegek közlekedését.

Beruházások

2002 óta számos fejlesztés megvalósult

A 2002-es első olimpiai megvalósíthatósági tanulmány óta Budapesten és Magyarországon számos olyan infrastrukturális és egyéb beruházás megvalósult, amely egy olimpia megrendezéséhez is szükséges. A jelenlegi tanulmány készítése során a fejlesztések alábbi kategóriáit azonosítottuk:

- **Az alapeseti beruházások - olimpiától független fejlesztések** közé az elhatározott (országos vagy fővárosi fejlesztési tervekben, továbbá nemzetgazdaságilag kiemelt beruházásnak minősített, vagy jogszabályban rögzített, de esetleg forrásmegjelölés nélküli) 2024-ig megvalósítani tervezett fejlesztésekből azok kerülnek be, melyek az Olimpia megrendezéséhez is szükségesek. Elmondható, hogy az olimpiai megvalósíthatóság vizsgálatakor az olimpiától független fejlesztések közül csak azokat vettük figyelembe, melyek segítik, támogatják az olimpiai rendezést.
- **Az előrehozott beruházások** közé tartoznak azok az Olimpia rendezésétől függetlenül a fentiek szerint elhatározott fejlesztések, felújítások, melyeket 2024 utáni időpontra irányoztak elő, de az Olimpia megrendezhetősége érdekében 2024-ig meg kell valósítani. Ezek a beruházások, hasonlóan az előző kategóriába tartozókhoz, olimpia nélkül is megvalósulnának, de az olimpiához képest későbbi befejezési határidővel. Így ezek költsége, mint későbbi, egyébként is felmerülő kiadás, nem olimpiai befektetés.
- **Az olimpiai beruházások** alatt (az alapesettől szigorúan elhatárolva, e beruházások megvalósítására az olimpia rendezés nélkül nincs szükség) értjük mindazokat a fejlesztéseket, felújításokat, amelyeket a fentiekben túl, kifejezetten az olimpia megrendezhetősége érdekében szükséges megvalósítani (pl.: olimpiai és médiafal, médiaközpont, és az ezek működéséhez, eléréséhez szükséges közmű- és közlekedési infrastruktúrafejlesztések). Megvalósításuk csak az olimpiai rendezés biztos tudatában kezdődne el, az olimpiai megrendezéséig rendelkezésre álló 7 év elegendő az összes beruházás kivitelezésére.

Az olimpiához szükséges fejlesztések túlnyomó része alapeseti vagy előrehozott projektnek tekinthető

Kijelenthető, hogy az olimpiához szükséges fejlesztések túlnyomó része alapeseti vagy előrehozott projektnek tekinthető. Mindössze kisebb részük (33%) az, amely olimpia nélkül nem merülne fel. Spekulatív alapon egyik olimpia-specifikus beruházás megvalósítása sem kezdődik el, csak a rendezés elnyerése esetén.

Az olimpiai rendezéstől függetlenül – részben 2024 előtt, részben ez után – szükséges és megvalósítani tervezett fejlesztések közül kiemeljük az alábbiakat. Hangsúlyozzuk, hogy ha az olimpia rendezés gondolata fel sem merül, ezek akkor is szerepelnek a tervekben, és részben vagy egészben az olimpia rendezéstől függetlenül megvalósulnak:

- Galvani-híd megépítése.
- Járműbeszerzések és -felújítások: az olimpiától függetlenül Budapest közösségi közlekedési rendszere működőképességének fenntarthatósága megköveteli a jelenlegi járműállomány részleges cseréjét. Kiemelésre érdemes a M3-as metró felújítása vagy a HÉV-vonalak. Szintén a végletekig felélt a járműállomány nagyobb része is az autóbusz és trolibusz ágazatban, a fogaskerekűnél és a kisérdalattinál, valamint egyes villamostípusoknál.
- Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér kötőpályás kapcsolatának kialakítása és közúti kapcsolatának fejlesztése: Elengedhetetlen a repülőtérre vezető közlekedési kapcsolatok korszerűsítése. Számos látogatónak a repülőtérről a városba jutás lesz az első benyomása Budapestről, ezért ennek minőségi lebonyolítása kiemelt fontosságú. A vasút szerepe felértékelődik, mert a repülőtérre vezető gyorsforgalmi úton jelentős korlátozások lesznek. A korábbi elképzelésekkel szemben a Liszt Ferenc repülőtér kötőpályás kapcsolatát nem egy ingavonattal kell megoldani a ma is túlterhelt 100-as vonalból kiágaztatva (Ferex-projekt), hanem a 100-as és 120-as vonalak átmenő jellegű bekötésével. Az új vonalszakaszt IC-járatok használnák, a vidéki nagyvárosokat a lehető leggyorsabban a reptéri kapcsolathoz juttatva. Mindez az S-Bahn közlekedést is támogatná az elővárosi vonalak mentesítésével. A közúti kapcsolat fejlesztése (a gyorsforgalmi út szélső sávokkal való egybenyitása és 2x3 sávossá tétele, valamint a felüljárók szintén 2x3 sávossá szélesítése) a meglévő útvonalon a Határ út és Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér 1-es terminál között szükséges.
- Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér kapacitásfejlesztése: A Budapest Airport az elkövetkező 5 évben számos fejlesztést tervez, melyek közül kiemelkedik a T2 terminál épületéhez csatlakozó móló építése, mellyel a repülőtér kapacitása várhatóan jelentősen növekedni fog. A vizsgálatok azt mutatják, hogy a repülőtér 2024-re rendelkezésre álló kapacitásai a természetes forgalomnövekedést és az olimpia lebonyolításához kapcsolódó többletforgalom kiszolgálására alkalmasak lesznek. Az olimpia zavartalan lebonyolításához új, célzott kapacitások létesítésére (létesítmények építésére) várhatóan nem lesz szükség. Amennyiben ez mégis szükségessé válik, úgy operatív intézkedésekkel és ideiglenes létesítményekkel (pl. T1 terminál újrainyitása) fennakadások nélkül kezelhető lesz.
- Budapesti városi és elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése (S-Bahn): új vasúti megállóhelyek kialakítása a Kopaszi-gátnál, a Rákóczi-híd pesti hídfőjében (Danubius megálló) és a Népligetnél, valamint a déli összekötő vasúti híd fejlesztése.
- Az országos vasútfejlesztés a nemzetközi forgalomban is fontos szerepet játszó vonalakra terjed ki. Új nyomvonalon nem épül vasút - leszámítva a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér bekötését. A Budapest-Belgrád vasútvonal korszerűsítése programnak csak egy kis része az, amely segítheti az olimpia megvalósítását..
- Autóutak autópályává bővítése, autópályák meghosszabbítása: Az országos közútfejlesztési program fő célja, hogy vala-

mennyi gyorsforgalmi út elérje az országhatárt, illetve a gyorsforgalmi úti kapcsolattal rendelkező megyei jogú városok száma a mai 13-ról 18-ra emelkedjen. Elsősorban közlekedésbiztonsági célokból a meglévő 2×1 sávú autópályák fejlesztése is megtörténik. A jelentős gazdasági erővel rendelkező városok, autóiipari központok mellett elkerülő utak épülnek.

- Pesti alsó rakpart forgalomcsillapítása: különösen fontos a főhelyszínhez és egyéb versenyhelyszínekhez vezető gyalogos és kerékpáros közlekedési kapcsolatok kialakítása szempontjából, gyakorlatilag egy gyalogoskorzó kiépítése szükséges a teljes pesti alsó rakparton. Ez Budapest megtervezett, már megkezdett programja, amelynek befejezését a sikeres olimpiai pályázat katalizálná, kikényszerítené.
- Sportcélú és nem sportcélú létesítmények létesítése, felújítása: Ahol lehetséges, a különböző sportágak elhelyezését meglévő létesítményekbe terveztük, ahol pedig ilyenek nem álltak rendelkezésre, főként ideiglenes vagy részben visszabontható létesítmények építésével számoltunk. Állandó létesítmény(rész) megvalósítását csak akkor javasoltuk, ha az utóhasznosítás nagy valószínűséggel megfelelően biztosítható.

Csak az olimpiai rendezés biztos tudatában megvalósítandó fejlesztések közül az alábbiak a legfontosabbak:

- Budapesti falvak: Az olimpiai, média és technikai falvak létesítése NOB alapkövetelmény. Utóhasznosításuk elképzelhető lakóingatlanokként való piaci értékesítés, közszolgálati pályakezdők és alkalmazottak kedvezményes lakhatását elősegítő ingatlan, illetve kollégiumként való hasznosítás formájában.
- Vidéki olimpiai és médiafalvak: A vidéki korlátozott szálláshely-kapacitás miatt a kihelyezett falvak létesítését a leromlott kollégiumok megfelelő színvonalra fejlesztésével - de csak az olimpiai rendezési jog elnyerése esetén - javasoljuk, melyek utóhasznosítása így biztosított.
- Szükség esetén ideiglenes sportlétesítmények létesítése, meglévő sportlétesítmények felújítása vagy ideiglenes bővítése.
- Bizonyos közlekedési korrekciók pl. ideiglenes villamospálya-építés az olimpiai fő helyszín jobb megközelíthetőségéért.

Az olimpia időzítése és a versenynaptár

A játékok hagyományosan a nyitóünnepségből és 16 versenynapból állnak

A nyári olimpiai játékok hagyományosan július 15. után és augusztus 31. előtt kerülnek megrendezésre és 16 versenynapból állnak, amelyet a nyitóünnepség napja egészít ki. A játékok a nyári (késő tavaszi, kora őszi) időszakokra eshetnek, ennek időpontját a rendező város határozza meg. Számos szempont figyelembe vétele alapján (pl. nyári iskolai szünet, korábbi árvizek, világvallási ünnepek, Magyarország éghajlata és tipikus időjárási körülményei, a belföldi és külföldi turisták által eltöltött vendégéjszakák száma) az olimpia időpontjának a **2024. július 19-től augusztus 4-ig** tartó időszakot javasoljuk, ahol július 19. a nyitó ünnepség napját jelöli.

A selejtezők a nyitóünnepség előtt akár több nappal is megkezdhetők

A paralimpia az olimpia befejezése után hagyományosan kb. 2 héttel szokott kezdődni, és a NOB előírások, illetve a korábbi tapasztalatok alapján 12 napig szokott tartani. Ezt figyelembe véve a paralimpia időpontjának a **2024. augusztus 21-től szeptember 1-ig** tartó időszakot javasoljuk, ahol augusztus 21. a nyitó ünnepség napját jelöli.

A létesítmények már működnek az olimpiai megnyitó előtti két hetes edzési periódusban. Az Agenda 2020 kapcsán (utóhasznosítási szempontok) felmerül annak a lehetősége, hogy bizonyos selejtező (tehát nem éremosztó) mérkőzések a megnyitó ünnepség előtt akár több nappal, jelen javaslatunk szerint 2024. július 16-án elkezdődhessenek, ezzel támogatva a fenntarthatóság érvényesülését a további sportlétesítmények építésének elkerülésével. A NOB az előzetes konzultáció során ezt lehetségesnek látta.

Az olimpiai naptár mutatja be az olimpia napszakra lebontott programját

Az olimpia előtt 6-18 hónappal különböző próbaeseményekre is sor kerülhet, így elvileg az összes érintett létesítménynek addigra el kell készülnie.

Az olimpia megrendezésének napszakra lebontott időbeli programját az olimpiai naptár mutatja be. Ez sportági hagyományok, olimpiai hagyományok, média szempontok és benchmark adatok alapján került kialakításra.

1.4 Szálláshelyek és az olimpia kapcsán Magyarországra érkező látogatók száma

Az olimpiai pályázat értékelésében 23%-os súllyal szerepelnek a szálláshelyek

NOB előírás: 42.000 db 3-5*-os szállodai szoba plusz 17.000 fő olimpiai falu

A jelenlegi szállás kapacitás összességében nem elegendő Budapesten, így a média és technikai személyzet részére további szálláshelyek építése szükséges

Az olimpia megrendezésének fontos feltétele a megfelelő mennyiségű és minőségű szálláshely biztosítása az olimpia érintettjei részére. Már a pályázási időszakban demonstrálnunk kell, hogy ez az olimpiai idejére meg fog valósulni, teljesíthető lesz. A rendező város kiválasztásának értékelésében összesen megközelítőleg 23%-os súllyal szerepel a szálláshelyek értékelése, melyből 9%-ot az olimpiai falu, 14%-ot a *kiemelt olimpiai csoportok* (NOB-küldöttek, nemzetközi szövetségek tagjai, egyéb akkreditált személyek, a média képviselői, stb.) elszállásolásának értékelése tesz ki.⁴ A NOB egyes esetekben pontosan meghatározott, más érintettek (például a szurkolók, nézők) esetében enyhébb követelményeket ír elő a szálláshelyekre vonatkozóan.

A Budapestre vonatkozó számításaink szerint az 50 km-es távolságra vonatkozó NOB szálláshely-követelmények teljesülnek: a 4 és 5 csillagos szállodakínálat már 2015-ben is kielégítheti a jelenleg ismert előírást. A 3 csillagos kategóriába eső szálláshelykapacitásban a 2024-es előrejelzésünket figyelembe véve hiány mutatkozik, ugyanakkor erre megoldást jelent a 4 és 5 csillagos szállodaszoba-többlet. A NOB előírása szerint 42.000 db 3-5*-os szállodai szoba biztosítására van szükség az olimpiai falu 17.000-es férőhely-követelményén túl. A NOB-követelmények teljesülését nagy mértékben támogatja továbbá az olimpiai-, technikai-, és médiafalu megvalósítására vonatkozó terv, hiszen így a sportolók, technikai személyzet, valamint a média számára a férőhelyek a várható szálláshely-kínálaton felül biztosítottak. Eredményeinket az alábbi táblában összegezzük:

7. táblázat: Az olimpiai akkreditált személyek szállásigényére vonatkozó NOB előírás és a jelenlegi, valamint 2024-ben várható szálláshely-kínálat Budapest 50 km-es körzetében (Forrás: PwC elemzés)

Olimpiai akkreditált személyek	Szállástípus	NOB szobaszám előírás	Várható szobaszám szükséglet*	Rendelkezésre álló szobaszám (2015)	Előrejelzett / tervezett szobaszám (2024)
NOB meghívottak, hivatalos személyek	3*-os szálloda	9.800	9.800	6.269	7.867
	4-5*-os szálloda	10.200	10.200	15.062	18.900
Sportolók és kísérőik	Olimpiai falu	10.200	10.200	-	10.200
Média képviselői*	Médiafalu	17.500	22.000	-	22.000
Technikai személyzet	Technikai falu	4.500	4.500	-	4.500

⁴ Az értékek változhatnak, a megadott értékek a 2016-os XXXI. olimpia jelölti értékeléséhez kapcsolódó arányok. Forrás: IOC (2008): Games of the XXXI Olympiad 2016 Working Group Report. Elérhető online: http://www.olympic.org/documents/reports/en/en_report_1317.pdf, 9. oldal. Az aktuális, 2024-es olimpiai játékokra vonatkozó követelmények ettől még nem ismertek, és ettől eltérő, enyhébb feltételeket határozhatnak meg.

Az akkreditált személyek részére vidéken is hiánypótló beruházásokra van szükség, melyek tervezetten kollégiumfejlesztési projekteken valósulhatnak meg

Az önkénteseket, munkaerőt és nézőket a fennmaradó szállodákban és egyéb szálláshelyeken tervezzük elszállásolni

* A korábbi olimpiák tapasztalatai alapján és a szakértői várakozások szerint a média a NOB-előírásoknál nagyobb számban képviselteti magát.

A vidéki helyszínekre⁵ vonatkozó számításaink Budapesthez hasonlóan szintén vegyes képet mutatnak: a versenyhelyszínek 10 és 25 km-es környezetén belüli szálláshely-kínálat jelenleg, és a természetes növekedési ütemet tekintve várhatóan 2024-ben sem elégíti ki a NOB-követelményeket minden városban. Ugyanakkor a NOB-követelmények teljesülését biztosítják a vidéki helyszíneken az olimpia rendezésének elnyerése esetén megvalósítani tervezett hiánypótló beruházások, jellemzően kollégiumfejlesztési projektek, melyek a Budapesten tervezett olimpiai-, technikai- és médiafalvakkal egyenértékű szállást és szolgáltatást kínálnak.

Balatonfüreden a rendelkezésre álló szálláshelyek mennyisége jelentősen felülmúlja a hivatalos olimpiai keresletet Székesfehérvár az olimpiai főhelyszínhez viszonyított – NOB követelményként meghatározott – egy órás utazási távolságon belül esik, így e két helyszínen nem szükséges szálláskapacitást pótló beruházásokkal számolni.

Ezzel szemben Debrecenben, Győrben, Miskolcon, Szegeden és Veszprémben – az olimpiai rendezés biztos tudatában, egy 7 éves kollégiumi fejlesztési program keretében - összesen 15 kollégium kerülhet felújításra, melyek így közel 5.000 db – kisebb részben 3*-os, nagyobb részben 4*-os - szállodai kategóriájú szobát kínálhatnak a sportolók és kísérőik, technikai személyzet és média képviselői számára. A kívánt színvonal biztosításához a meglévő kollégiumi épületek többsége szerkezeti átalakítást igényel, míg Szegeden 1.330 új kollégiumi férőhely kerülne kialakításra. A sportolók és kísérőik – Balatonfüred és Székesfehérvár kivételével – városonként egy, illetve Győrben két kollégiumban szállnának meg, míg a fennmaradó felújított kollégiumok és a szállodakínálat egy része a technikai személyzet és a média képviselői számára biztosítanak szállást.

A számszerű NOB-elvárások a sportolókra és a kiemelt olimpiai csoportokra vonatkoznak, a pályázat során ezeknek az érintetteknek a számára való megfelelő szálláshely biztosítása (ennek demonstrálása) kiemelt kritérium (lásd a 7. táblázatot). A számszerűen leírt NOB-követelménynél azonban nagyobb lehet a megvalósíthatósági szintű olimpiai szálláshely-szükséglet, amely az olimpiához kötődő összes érintett személy (beleértve a szurkolókat, munkaerőt, stb.) várható számából becsülhető. A NOB követelményeken kívül eső önkéntesek, munkaerő és nézők esetén szintén a korábbi és tervezett olimpiák tapasztalatait vettük figyelembe, valamint megvizsgáltuk a Budapest és a vidéki helyszínek által kínált lehetőségeket és korlátozó tényezőket is. A versenyhelyszínek környékén számukra a fennmaradó szállodák, panziók, üdülőházak, közösségi szálláshelyek, magán szálláshelyek, kollégiumok, továbbá Budapesten a szállodahajók jelenthetnek megoldást, valamint feltételezéseink szerint a szurkolók egy része a nemzetközi trendeknek megfelelően rokonoknál és barátoknál találhat szállást. A budapesti olimpia célja lehet a játékok megszerettetése elsősorban a jövő generációival, megteremtve a valaha volt legfiatalabb átlagéletkorú helyi nézőközönséget. Így akár

⁵ Vidéken a 6. sz. táblázatban is jelölt sportágak és versenyszámok rendezésével számolunk.

sátorvárosokban, fesztiválkörnyezetben nagyszámú szállás létrehozható⁶.

Becsléseink szerint 2024-ben Budapesten és 50 km-es körzetében az akkreditált személyek számára elkülönített 20.000 db 3-5*-os szállodai szobán kívül az alábbi táblázatban feltüntetett férőhely kapacitások maradnak fent az önkéntesek, munkaerő és nézők elhelyezésére. Szálloda és panzió előrejelzésünket regressziós elemzés segítségével készítettük. A jelenleg ismert folyamatban lévő és a következő 3-4 évben tervezett konkrét szállodafejlesztéseket is számba vettük Budapesten és környékén, mely adatok érdemi különbséget nem mutatnak a regressziós előrejelzéshez viszonyítva.

8. táblázat: Budapest és 50 km-es körzetében az akkreditált személyek után fennmaradó férőhelyek-2024-ben
(Forrás: PwC elemzés)

Szálláshely típusa	Férőhelyek száma
1-5* szállodák	17.472
Panziók	5.582
Üdülők házak és közösségi szálláshelyek	13.184
Kollégiumok	32.808
Üzleti- és nem üzleti célú magánszálláshelyek	51.408
Szállodahajók	20.000
Összesen	140.453

Budapesten és vidéken összesen 161 ezer férőhelyet tervezünk felhasználni az önkéntesek, munkaerő és külföldi nézők számára

72 ezer akkreditált személy és 132 ezer fő munkaerő és önkéntesek formájában

A vidéki rendező városok – Balatonfüred, Debrecen, Győr, Miskolc, Szeged, Székesfehérvár és Veszprém – központi versenyhelyszínének 25 km-es körzetében 2024-ben még várhatóan további 247 ezer férőhely állhat rendelkezésre a szobán forgó olimpiai résztvevők számára vidéken. Így feltételezésünk szerint az akkreditált személyek számára lefoglalt szálláshelyeken túl Budapesten és a vidéki helyszíneken összesen mintegy 161.000 férőhely állhat a külföldről érkező olimpiai nézők rendelkezésére.

A szálláshely-kínálat természetes módon korlátozza a hazánkba érkezők számát, hiszen a több napra ide látogató személyek feje fölül fedeleket kell biztosítani. A külföldi nézőknél – a szálláshely korláton kívül – figyelembe vettük még a rendelkezésre álló jegyek számát, a versenyszámonkénti értékesíthetőségi arányt, az egy főre jutó jegyek számát és eltöltött éjszakák számát. Az 9. táblázatban ismertetjük a várható külföldi és belföldi olimpiai látogatószámot.

⁶ Ezzel a feltételezéssel a jelenlegi modellben nem számoltunk

9. táblázat: Az olimpiai érintettek várható száma Magyarországon a 2024-es olimpián (Forrás: PwC elemzés)

**553 ezer külföldi és
1,07 millió belföldi
néző várható az olim-
piára**

Olimpián résztvevő csoportok	Várható létszám összesen
Sportolók és kísérőik	17.000
Egyéb olimpiai akkreditált személyek	54.500
Önkéntesek	45.000
Munkaerő (nem-OCOG)	87.200
Külföldi nézők	553.500
Belföldi nézők	1.070.000

1.5 A paralimpia megrendezésének feltételei

Paralimpia

Az olimpiát és paralimpiát egyaránt az OCOG szervezi

A Budapesti Paralimpia kezdése az olimpia befejezése után kb. 2 héttel várható és a NOB előírások, illetve a korábbi tapasztalatok alapján 12 napig fog tartani. A NOB követelményeknek megfelelően az olimpiához képest a helyszín változatlan, mivel ugyanolyan létesítmények szükségesek a két sporteseményhez, illetve a szervezésnek nagy előnyt jelent a még várhatóan tartó „olimpiai láz” és a jelenlévő önkéntesek. A paralimpia szervezéséért ugyanúgy az Olimpiai Játékok Szervezőbizottsága (OCOG) felel, arra hasonlóképpen 7 év áll rendelkezésre, azonban hangsúlyozni kell a két esemény önállóságát.

A paralimpia egyik fő célja a társadalmi kötelezettségvállalás növelése az egyenlő esélyek kialakítására

A paralimpiák látogatottsága és nézettsége az elmúlt évek során egyre nőtt, a londoni eseményt közel 2,7 millióan nézték a helyszínen, 3,8 milliárdan TV közvetítésen keresztül, Rióba pedig közel 1.600 újságíró és 900 fotóst várnak. A rendezvény egyik fontos célja, hogy növelje a társadalmi elkötelezettséget az egyenlő esélyek kialakítására, illetve hangsúlyozza a fogyatékkal élő személyek helyzetét a társadalomban.

A paralimpián jelen lévő sportágak száma a rendező város Szervezőbizottságának döntésének függvényében alakul, Budapesten Rióhoz hasonlóan 23 sportággal számolunk, melyek közül mindössze három kifejezetten paralimpiai sportág (bocsa, csörgőlabda és erőemelés), míg a többi általában megegyezik, illetve csak kis mértékben tér el olimpiai megfelelőjétől.

10. táblázat: Paralimpiai sportágak (Forrás: NOB)

Paralimpiai sportágak			
Íjászat	Lovaglás	Evezés	Ülőröplabda
Atlétika	Látássérültek futballja öt játékosal	Vitorlázás	Kerekesszékes kosárlabda
Bocsa	Futball hét játékosal	Sportlövészet	Kerekesszékes vívás
Kenu	Csörgőlabda	Úszás	Kerekesszékes rögbi
Országúti kerékpár	Cselgáncs	Asztalitenisz	Kerekesszékes tenisz
Pályakerékpár	Erőemelés	Triatlon	-

A sportolók és sportágak száma egyre bővül

Rióban 23 sportágban versenyeznek

Az olimpián használt létesítmények többsége megfelel a paralimpián is

A paralimpiai sportágak lebonyolítására kisebb módosításokkal megfelelnek az olimpiai sportlétesítmények is, mindössze néhány olimpiai helyszín módosítása szükséges a paralimpia-specifikus sportági előírások miatt. Egyes helyszíneken azonban az akadálymentesített helyek bővítése szükséges lehet, mivel a létesítményekben rendelkezésre álló ülőhelyek 1-1,2%-ának megfelelőnek kell lennie kerekesszéssel, mankóval, vakvezető kutyával közlekedők részére is.

A paralimpiára érkező személyek szállásolása nem jelent gondot Budapesten

Az eseményre érkező sportolók, hivatalos személyek és nézők elszállásolása várhatóan nem jelent gondot Budapesten, hiszen az olimpiához képest mérsékeltbb szálláskövetelmények vonatkoznak a paralimpiára, és a sportesemények száma is alacsonyabb. Az előírások szerint legalább 8.000 fős paralimpiai falvat, illetve 5.145 db 3-5*-os szállodai szobát (melyből 900 főt már tartalmaz a paralimpiai falu kapacitás követelménye) kell a paralimpiai akkreditált személyek rendelkezésére bocsátani. Az olimpiai falu apró átalakításokkal teljes mértékben megfelel a paralimpiai falu követelményeinek.

Várhatóan 1,3 millió paralimpiai jegy kerülhet eladásra

A korábbi paralimpiai játékok tapasztalatai alapján a paralimpiai jegyek száma az olimpiai jegyek 20-30%-át adják, így a budapesti előrejelzések szerint megközelítőleg 1,3 millió paralimpiai jegy kerülhet eladásra. Várhatóan a jegyarányoknak megfelelően alakulhat a paralimpiai nézők létszáma is, akik elszállásolása az olimpia után szintén nem okozhat problémát Budapesten.

A paralimpia várható költségvetése 151 M USD

A paralimpia alatt ugyanúgy elvárás a paralimpiai család gördülékeny közlekedtetése. A nagyszámú kerekesszékes személy számára több akadálymentesített autóbusz szükséges, illetve a helyszíneken fontos biztosítani számukra a megfelelő infrastruktúrát, ez utóbbinak azonban már az olimpia idejére meg kell valósulnia. A város közlekedése, de főleg közlekedési eszközei jelenleg jelentősen alulmúlják az Európai Unió általános akadálymentességi előírásokat, melyre a paralimpia szervezése megoldást, illetve fejlesztési lehetőséget kínálhat.

Az esemény szervezésére és lebonyolítására elkülönített költségvetésre az előírások szerint állami garanciát szükséges vállalni, illetve annak körülbelül 50%-ához kormányzati forrásból kell hozzájárulni. A korábbi tapasztalatok alapján a paralimpiai működési költségek az olimpiai költségvetés közel 3-6%-át teszik ki. Budapest esetében 151 M USD költségvetéssel számolunk, melyből nagyobb tételként 75 M USD-t állami támogatások, 35 M USD-t szponzorációs díjak és 17 M USD-t az értékesített jegyekből származó bevétel fedez.

1.6 Az olimpiával kapcsolatos költségvetések és az olimpia költségének bemutatása

Az olimpia rendezéséhez kapcsolódóan felmerülő költségeket a pályázati-, az OCOG- és a nem-OCOG költségvetésekben kell bemutatni

Olimpiai költségvetések

Az olimpia rendezéséhez kapcsolódóan felmerülő költségeket és azok finanszírozását a NOB számára, a NOB előírása szerint három elkülönült költségvetésben kell bemutatni: a pályázati-, az OCOG- és a nem-OCOG költségvetésben.

A **pályázati költségvetés** a pályázati szándék bejelentésétől (határidő 2015. szeptember 15.) a NOB rendező városról szóló döntésig terjedő 2 éves időszakban felmerült kiadásokat tartalmazza. A költségek finanszírozása részben állami forrásból, részben pedig a már a pályázási szakaszba bevont szponzorok támogatásából biztosítható.

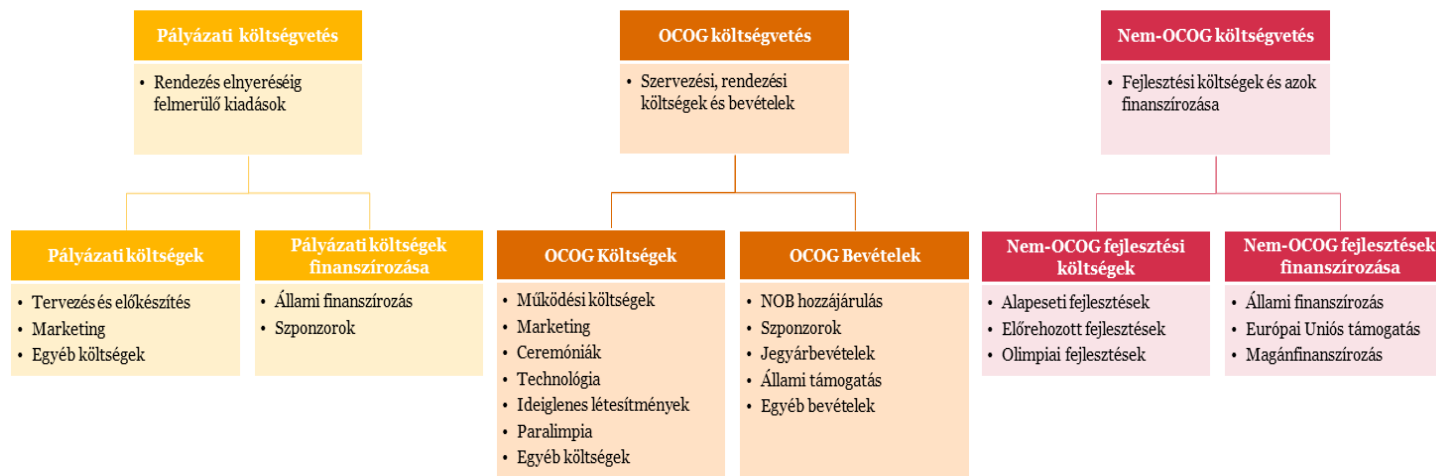
A pályázat elnyerését követően az olimpia lebonyolítására létrehozott szervezet az Olimpiai Játékok Szervező Bizottsága (OCOG, Organising Committee for the Olympic Games). Az **OCOG költségvetés** részét képezi bevétel oldalról a Nemzetközi Olimpia Bizottság (NOB) részéről kapott összeg, a magánszektor által fizetett marketing, illetve szponzori díjak, a jegyárbevétel, az esetleges állami támogatás, valamint egyéb bevételek. Kiadási oldalon a működési és a szervezési költségek mellett az ideiglenes létesítmények felépítési és elbontási költségei is megjelennek.

Az olimpiai célú létesítmények biztosítása mellett a pályázó városnak be kell mutatnia mindazokat az olimpiától függetlenül tervezett infrastrukturális fejlesztéseket, amelyek az olimpia megrendezéséhez és zökkenőmentes lebonyolításához elengedhetetlenül szükségesek, de amelyeket a pályázó város és ország az olimpia rendezés gondolatától függetlenül valósít meg vagy tervez megvalósítani, és amelyek végső soron a város hosszú távú fejlesztését szolgálják. Az olimpia rendezéséhez szükséges sportcélú- és nem-sportcélú létesítményeket, infrastrukturális beruházásokat, valamint azok tervezett finanszírozását a **nem-OCOG költségvetésben** kell összefoglalni. A nem-OCOG költségvetés nem tartalmazza a létesítmények olimpia rendezését követő esetleges értékesítésének bevételeit.

Az egyes költségvetések tartalma nem minden esetben határolódik el élesen, és nem feltétlenül jelenik meg minden olimpiához kapcsolódó költség és bevétel valamelyik fent meghatározott költségvetésben. Jelen tanulmányban vizsgált költségelemek esetében azt az általános elvet követtük, hogy a szervezési, rendezési és működési költségeket a pályázat elnyeréséig a pályázati költségvetés, azt követően az OCOG költségvetés tartalmazza, miközben a beruházások kiadások közül a rendezést követően is megmaradó létesítmények költsége a nem-OCOG költségvetésben, az ideiglenes fejlesztések költsége pedig az OCOG költségvetésben jelenik meg.

A fenti költségvetések tartalmi elemeit, azok kiadási és bevételi oldalát a következő táblázatban foglaltuk össze:

13. ábra: Olimpiai költségvetések összefoglalása (Forrás: PwC elemzés)

A pályázati költségvetés esetében finanszírozási oldalon van lehetőség ugyan szponzorok bevonására, de konzervatívan elsődlegesen a költségek állami finanszírozásával számoltunk.

Az OCOG költségvetésének tervezésénél a felmerülő költségek és a különböző külső forrásból (jegyértékesítés, NOB, szponzorok) származó bevételek egyensúlyával szoktak számolni, és csak akkor válik szükségessé állami támogatás bevonása, ha az említett bevételek nem nyújtanak fedezetet a felmerülő költségekre. A budapesti olimpia esetében az ideiglenes fejlesztések állami forrásból történő finanszírozásától eltekintve csak a NOB követelményként megjelenő paralimpiai költségek 50%-ának állami finanszírozását feltételezzük. E két tételtől eltekintve az OCOG költségvetés állami támogatás nélküli egyensúlyával számoltunk.

Az olimpia megrendezéséhez szükséges sportcélú- és nem-sportcélú létesítményeket, valamint infrastrukturális beruházásokon (a továbbiakban projektek) belül elkülönítettük a kizárólag az olimpia miatt felmerülő fejlesztési és beruházási költségeket, az olimpiától függetlenül is szükségessé váló fejlesztésekhez kapcsolódó kiadásoktól. Olimpiai fejlesztésnek tekinthető az az olimpia rendezése miatt felmerülő projekt, amely a hosszú távú fejlesztési tervek, illetve budapesti vagy országos szakmai koncepciókban nem szerepel, viszont az olimpia, illetve a paralimpia megrendezéséhez szükséges fejlesztésnek minősül (tipikusan az olimpiai sportcélú- és nem-sportcélú létesítmények). A „nem olimpiai” fejlesztéseket időbeli alakulásuk alapján két kategóriába soroltuk:

- Alapeseti fejlesztésnek tekinthető minden olyan projekt, mely a hosszú távú fejlesztési tervek, illetve budapesti vagy országos szakmai koncepciók alapján – az olimpiától függetlenül – 2024-ig megvalósításra kerül;
- Előrehozottnak vagy felgyorsítottan minősül egy projekt amennyiben a fejlesztés a hosszú távú fejlesztési tervek, illetve budapesti vagy országos szakmai koncepciók alapján az olimpiától függetlenül megvalósításra kerül, azonban a befejezés várható időpontja 2024 utánra esik, így azt az olimpia rendezéséhez előre kell hozni;

Az ideiglenes létesítmények költségét az OCOG költségvetés tartalmazza, mert ezek az olimpiát követően elbontásra kerülnek, így közvetlenül nem szolgálják a rendező város hosszú távú fejlődését. A véglegesen megmaradó olimpiai és nem-olimpiai fejlesztések a nem-OCOG költségvetésben szerepelnek.

Az „olimpia költsége” a pályázati költségek, a Szervezőbizottság nettó költségének, valamint az olimpiai fejlesztések költségének összessége, csökkentve az olimpiát követő értékesítések bevételeivel

Az olimpia költsége

A fentieket figyelembe véve az olimpiához kapcsolódó költségvetésekből levezethető az „olimpiai bruttó költsége”, valamint az olimpia utáni értékesítések bevételeit is tartalmazó nettó olimpiai költség az „olimpia költsége”. Az „olimpia bruttó költsége” a kizárólag az olimpiai megrendezéséhez köthető kiadások, mely tartalmazza a pályázati és nettó szervezési (OCOG) költségeket, valamint az olimpiai fejlesztéseket. Ezekkel a költségekkel állíthatók szembe közvetlenül az olimpiából származó bevételek és így előáll az „olimpia költsége”, amelynek részletes levezetése a következő ábrán látható:

14. ábra: Az "olimpia költsége" (Forrás: PwC elemzés)

- A pályázati költségek a pályázat előkészítésének, összeállításának, beadásának, valamint a pályázáshoz kapcsolódó marketing és PR tevékenységnek a költségei.

- Az OCOG nettó költsége az olimpiai Szervezőbizottság bevétellel (állami támogatás nélkül) nem fedezett költségei, az átmeneti létesítmények építési és elbontási költségei nélkül.

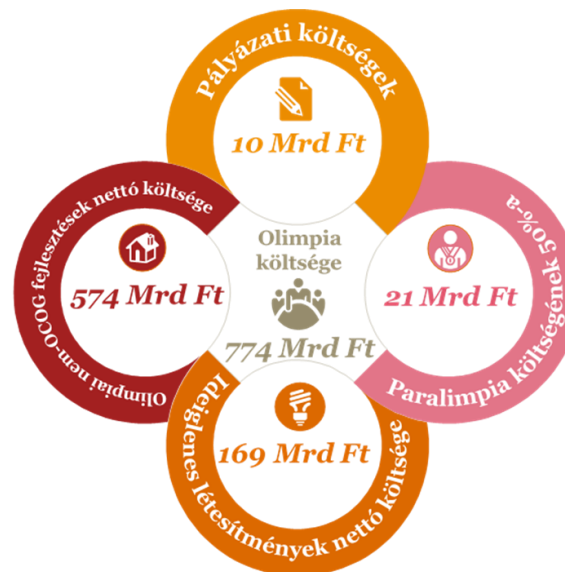
- Az olimpiai fejlesztések költsége a hosszú távú fejlesztési tervekben nem szereplő, ugyanakkor az olimpia megrendezéséhez szükséges fejlesztések költségei (pl. infrastruktúra, sportcélú és nem-sportcélú létesítmények), beleértve az OCOG költségvetésben kimutatott fejlesztések költségét is. Az olimpiai fejlesztések egy részének esetében (pl.: olimpiai falu, ideiglenes lelátók) azonban az olimpiát követően számolhatunk az ingatlanok, illetve ingóságok értékesítésének bevételeivel, ami végül csökkenti az olimpia megrendezésének költségét.

A megadott definíció szerint az olimpia költsége 11 év alatt 774 Mrd Ft

Így az „olimpia költsége” a pályázati költségek, a Szervezőbizottság (OCOG) nettó költségének, valamint az olimpiai fejlesztések költségének összessége, csökkentve az olimpiát követő értékesítések bevételeivel. Az úgynevezett alapeseti és előrehozott projektek költsége tehát nem része az olimpia költségének.

Az „olimpia bruttó költsége” 1.074 Mrd Ft, amely a 10 Mrd Ft-os pályázati költséget⁷, a paralimpia megrendezéséhez nyújtott 21 Mrd Ft összegű állami hozzájárulást, az állami finanszírozású, 175 Mrd Ft értékű OCOG fejlesztési költséget, valamint a 868 Mrd Ft-os nem-OCOG olimpiai fejlesztési költséget tartalmazza. Az „olimpia költsége” egyenlő az „olimpia bruttó költségével” (1.074 Mrd Ft), csökkentve az olimpia utáni értékesítések bevételeivel (299 Mrd Ft, ebből 293 Mrd Ft nem-OCOG fejlesztésekhez kapcsolódik, 6 Mrd Ft OCOG fejlesztések bevétele), ami összesen így 11 év alatt 774 Mrd Ft-ot tesz ki. Ez egy magyarországi lakosra lebontva alig több mint 7.000 Ft átlagosan, évente, vagyis 595 Ft havonta.

15. ábra: A budapesti olimpia költsége 2015-ös áron 2015-2025 időszaki költségek és 2025-2029 közötti bevételek (Forrás: PwC elemzés)

⁷ A 10 Mrd Ft 3 éven keresztül (2015,2016,2017) felmerülő költség, ha a több szakaszból álló pályázati folyamaton végigmegy Budapest. Ha Budapest nem kerül be a jelöltégi szakaszba, ennek csak 20-40%-a merül fel. Az összeg tartalmazza többek között a pályázati szervezet működtetését, a teljes nemzetközi kampány költségeit, a szükséges hazai és nemzetközi szakértők megbízási díjait, stb.

Az olimpia költsége nem tartalmazza az állami rendfenntartó, védelmi szervezeteknél az olimpia rendezésével kapcsolatban jelentkező biztonsági költségeket

Az olimpiát követően is állami tulajdonban maradó infrastrukturális fejlesztések és létesítmények olimpia utáni fenntartási és üzemeltetési költségével közvetlenül nem számoltunk. Azzal a feltételezéssel éltünk, hogy az olimpia után is megmaradó fejlesztések esetében a fejlettebb infrastruktúra miatt, valamint az utóhasznosítás során keletkező gazdasági és társadalmi hasznok ellensúlyozzák a fenntartási költségeket. Azoknál a fejlesztési igényeknél, amelyeknél ez a feltételezés nem tartható, ideiglenes fejlesztésekkel és elbontható létesítmények építésével kalkuláltunk.

A fejlesztési költségek között nem szerepeltettük:

- a meglévő infrastruktúra alapeseti karbantartás jellegű költségeit;
- a technológiai fejlődésből adódó telekommunikációs, közmű és egyéb alapeseti fejlesztések költségét;
- a magánszektor által finanszírozott szálláshely-bővítő beruházásokat;
- az állami rendfenntartó, védelmi szervezeteknél (pl. rendőrség, honvédség, terrorelhárítás, titkosszolgálat stb.) az olimpia rendezésével kapcsolatban jelentkező biztonsági költségeket.

Az „olimpia költsége” nem tartalmazza a makrogazdasági hatásvizsgálat és a turizmus elemzés során meghatározott gazdaságban megjelenő többletjövedelmeket, melyeket külön fejezetben mutatunk be. Az olimpia rendezésével összefüggésben jelentkező társadalmi hatásokat nem számszerűsítettük.

1.7 A pályázati költségvetés

A pályázati költségvetést múltbeli tapasztalatok alapján, szakértőktől kapott információk figyelembe vételével állítottuk össze

Múltbeli tapasztalatok alapján a pályázó városok átlagosan mintegy 27-80 M USD-t költenek az olimpiai pályázatra. Mivel a pályázati költségvetés részletes tartalma nehezen hozzáférhető, így elemzésünkben elsősorban a nemzetközi pályázati szakértőktől kapott információkra, illetve a sajtóban, szakmai forrásokban fellelhető adatokra támaszkodunk.

11. táblázat: Nemzetközi összehasonlítás
(Forrás: PwC kutatás)

Pályázó év	Pályázó város	Pályázati költségvetés (M USD)	Sikeres?
2012	London	48	✓
2016	Baku	28	☒
	Rió	50-80	✓
	Tokió	75-190	☒
2020	Madrid	27-35	☒
	Tokió	70-80	✓
	Isztambul	45	☒
2024	Boston	75 (terv)	?
	Párizs	60 (terv)	?

12. táblázat: Pályázati bizottság feladatai
(Forrás: PwC kutatás)

Bid anyag/ meetingek:	<ul style="list-style-type: none"> Bid Book készítés NOB értékelő bizottság vizit Végző prezentáció (design és 'vizuális művészet')
Pályázati bizottság működése:	<ul style="list-style-type: none"> Adminisztráció (pl. iroda, nyomtatás) Pályázati bizottság alkalmazottainak fizetése
Marketing és kommunikáció:	<ul style="list-style-type: none"> Guide készítés Film készítés és számítógépes grafika (CGI) Weboldal fejlesztés és design Hirdetés Rendezvényszervezés, promóció Logisztika Követek'
Egyéb / tartalék:	<ul style="list-style-type: none"> Utazás és szállás
Tanácsadói, szakértői díjak:	<ul style="list-style-type: none"> Nemzetközi bid szakértők Hazai szakértők - Master Planning, tanulmányok és helyi tanácsadás Nemzetközi kapcsolatok Hazai PR, kommunikáció, média Projekt koordináció

A pályázatra fordított összeget a korábban sikertelenül pályázó városok önmagában is megtérülő kiadásnak tekintik, mivel már a pályázatnak is vannak jelentős előnyei: a tervezettnél korábban valósulnak meg az infrastrukturális fejlesztések, nő az ország nemzetközi ismertsége, a pályázat kidolgozása során tett erőfeszítések elősegíthetik a városi önkormányzat, a kormány és más, a pályázat elkészítésében résztvevő szervezetek, testületek közötti kapcsolat megszilárdítását.

Az esetleges budapesti pályázat költségterve a 2015. szeptember és 2017. szeptember közötti időszakra terjed ki: 2015. szeptem-

ber 15-én esedékes annak a hivatalos szándéknyilatkozatnak a megküldése a NOB számára, amiben Budapest deklarálja szándékát a 2024. évi Olimpiai Játékok megrendezésére, majd 2017. szeptemberben kerül kiválasztásra a rendező város. Ezt az időszakot két fázisra kell bontani:

- Jelentkezési szakasz: 2015. szeptember 15. – 2016. május
- Jelöltségi szakasz: 2016. május – 2017. szeptember

A benchmark adatok és a szakértői vélemények alapján a költségek körülbelül 20-40%-a a jelentkezési szakaszban, míg 60-80%-a pedig a jelöltségi szakaszban fog felmerülni.

Az alábbi táblázat tartalmazza a Budapesti Olimpiai Pályázati Bizottság egy lehetséges tervezett költségvetését. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ez a korábbi pályázati költségeknél jóval alacsonyabb, és számol az Agenda 2020 érdemi költségcsökkentő hatásával már a pályázati időszakban. Ajánlott a vállalati szektort megszólítani, és jelentős szponzorációs pénzeket bevonni már a pályázati folyamat támogatásába is.

A pályázati költségvetés becslés alapján: 10 Mrd Ft (35 M USD), ez a korábbi pályázati költségeknél jóval alacsonyabb, számol az Agenda 2020 hatásával

13. táblázat: A Budapesti Olimpiai Pályázati Bizottság tervezett költségvetése (Forrás: PwC elemzés)

Pályázati költségek	Jelentkezési szakasz (M USD)	Jelöltségi szakasz (M USD)	Összesen (M USD)	Összesen (Mrd USD)
Tervezés és előkészítés	2,8	4,0	6,8	1,9
Marketing és kommunikáció	4,0	12,0	16,0	4,5
Utazás és reprezentáció	1,0	3,0	4,0	1,1
Adminisztratív költségek	2,0	6,0	8,0	2,2
NOB-nak fizetendő díjak	0,2	0,5	0,7	0,2
Összesen:	9,9	25,5	35,4	9,9

* A kerekítésből eltérések adódhatnak.

A pályázati költségek jelentős hányadának finanszírozását javasolt céges szponzorálással megoldani, mert így csökkenthető az állami hozzájárulás mértéke. Továbbá az Agenda 2020 keretében bizonyos pályázattal kapcsolatos költségeket is a NOB fog finanszírozni a jövőben, de ennek mértéke (egyres utazási és szállás költségek térítése) várhatóan érdemben nem fogja a pályázati költségeket csökkenteni.

1.8 Infrastrukturális fejlesztések költségei

Nincs egyértelmű előírás a nem-OCOG költségvetés tartalmára

A nem-OCOG költségvetés pályázati stratégiai kérdés is

Az infrastrukturális beruházások pontos tervezése és kivitelezése a sikeres rendezés alapvető feltétele

Infrastrukturális fejlesztések a nem-OCOG költségvetésben

A nem-OCOG költségvetés („non-OCOG budget”) elsődlegesen azokat a hosszú távú beruházásokat és fejlesztéseket tartalmazza, amelyek a pályázó város hosszú távú fejlesztését szolgálják az olimpia rendezésétől függetlenül, ugyanakkor megvalósulásuk a játékok megrendezésének elengedhetetlen feltétele is. A NOB nem fogalmaz meg konkrét szabályokat vagy előírásokat a nem-OCOG költségvetés tartalmára vonatkozóan, de az viszont követelmény, hogy a pályázat során definiálásra kerüljön az OCOG és nem-OCOG költségvetések tartalma, valamint a nem-OCOG költségvetés megvalósításának forrása.

A nem-OCOG költségvetési terv összeállítása a pályázó város részéről jelentős mértékben stratégiai szempontok alapján történik. A stratégia ebben az esetben akkor szolgálhatja a nyerési esélyek javítását, ha a NOB várhatóan nem fogja egyrészt túlzottnak és ezért megvalósíthatatlannak tartani a fejlesztési elképzeléseket, másrészt azonban nem fogja túl szerénynek és ezért az olimpiát nem kellő színvonalon kiszolgálónak sem ítélni az infrastrukturális háttér színvonalát. Egy esetleges pályázat hitelességét alá támaszthatja, ha a pályázati anyagban bemutatásra kerül, hogy Magyarország illetve Budapest 2004 (Magyarország EU csatlakozása) óta milyen fejlesztéseket, milyen költségvetéssel valósított meg.

A korábbi olimpiák, illetve a nyertes pályázók adatait nem lehet egymással közvetlenül összehasonlítani a városok sajátos pályázási stratégiája, az eltérő kiindulási adottságok, és nem utolsósorban a rendelkezésre álló adatok bizonytalansága miatt. Ebből következően a budapesti olimpia nem-OCOG tervét csak alulról építkezve, a helyi adottságokat és lehetőségeket figyelembe véve lehet megtervezni. Ez döntően az az összeg, amelyet Magyarország, Budapest olimpiától függetlenül költ olyan fejlesztésekre, amelyek egyébként támogatják az olimpia megrendezését is. Ugyanakkor a nem-OCOG fejlesztések elemzése, értékelése számos olyan tanulsággal szolgálhat, amelyek a későbbi rendező városok előnyére válhat. Ezek a tanulságok a következőkben foglalhatók össze röviden:

- Az olimpiához kapcsolódó infrastrukturális beruházások, fejlesztések pontos tervezése és kivitelezése a sikeres olimpiai rendezés elengedhetetlen feltétele, miközben illeszkednie kell a város hosszú távú fejlesztési céljaihoz is.
- A pályázati anyagban bemutatott nem-OCOG költségvetés tartalma elsősorban pályázási stratégiai kérdés.
- Az olimpia megrendezésének időpontja nem változtatható, így a projektek kivitelezési határideje is rögzített. Bármilyen csúszás a költségek exponenciális növekedését eredményezheti.
- A nem-OCOG költségeken belül jellemzően a fejlesztések fele közlekedési projekt.

- A sport- és egyéb létesítmények utóhasznosításának jelentős költségei lehetnek, de utóhasznosítás nélkül a beruházási költség értelmét vesztheti.

A budapesti olimpia infrastrukturális fejlesztéseinek költségei

A 2024-es olimpia megrendezéséhez szükséges infrastrukturális fejlesztések, valamint létesítmények 2015-2025-ös időszaki költsége 1.043 Mrd Ft. Az olimpia fejlesztések költségeinek költségkategóriánkénti bontásban a következő táblázat mutatja:

14. táblázat: Olimpiai fejlesztések összes költsége (Forrás: PwC elemzés)

Költségkategória	Olimpiai fejlesztések	
	Mrd Ft	%
Idegenforgalom	2	0%
Környezetvédelem	65	6%
Közlekedés	28	3%
Olimpiai falu, médiafalvak	570	55%
Médiaközpontok	72	7%
Sportlétesítmények	258	25%
Városrehabilitáció	48	5%
Összesen	1.043	100%

* A kerekítésből eltérések adódhatnak.

Az olimpia költségen belül a közlekedési fejlesztések aránya elhanyagolható (3%) mértékű. A legjelentősebb tétel az olimpia falu és médiafalvak beruházási költsége, ami az olimpia költségek 55%-a, 570 Mrd Ft. Ha ehhez még hozzávesszük az elsősorban a falvak építési telkeinek kármentesítését tartalmazó környezetvédelmi költségeket is, akkor elmondható, hogy az olimpia költségek több mint 60%-a a falvak költségéhez kapcsolódik. Az olimpia költségeken belül a falvak után a második legnagyobb tétel a sportlétesítmények 258 Mrd Ft-os fejlesztési költsége, ami az összes olimpia költség egynegyede.

Az olimpia fejlesztések költségét (1.043 Mrd Ft) 299 milliárd Ft-tal csökkentik ezen fejlesztésekkel létrehozott javaknak az olimpia utáni részbeni értékesítéséből származó bevételei, így a bevételeket is figyelembe véve 744 Mrd forint költséget jelentenek az olimpia fejlesztések 2015 és 2030 között. Az értékesítési bevételek ezen fejlesztések ingatlan értékesítéséből származnak várhatóan 2025 és 2030 között.

A budapesti olimpiai létesítményeinek költsége 1.043 Mrd Ft a 2015-2025-ös időszakban

Az olimpiai fejlesztések költségét 299 milliárd Ft-tal csökkentik az olimpia utáni értékesítések bevételei

Az ideiglenes létesítmények költségét az OCOG költségvetés tartalmazza, mert ezek az olimpiát követően elbontásra kerülnek, így közvetlenül nem szolgálják a rendező város hosszú távú fejlődését. Az alábbi táblázatban összefoglaltuk, hogy az olimpiai fejlesztési költségekből és bevételekből mekkora összeg került az OCOG és a nem-OCOG költségvetésbe:

15. táblázat: Olimpiai fejlesztések OCOG és nem-OCOG költségvetés közötti megoszlása (Forrás: PwC elemzés)

Az OCOG költségvetésben szereplő ideiglenes fejlesztések költsége 175 Mrd Ft

Költségkategória	Olimpiai		OCOG költségvetés		Nem-OCOG költségvetés	
	Mrd Ft	%	Mrd Ft	%	Mrd Ft	%
Idegenforgalom	2	0%	2	1%	-	0%
Környezetvédelem	65	6%	-	0%	65	8%
Közlekedés	28	3%	10	6%	18	2%
Olimpiai falu, médiafalvak	570	55%	-	0%	570	66%
Médiaközpontok	72	7%	-	0%	72	8%
Sportlétesítmények	258	25%	163	93%	95	11%
Városrehabilitáció	48	5%	-	0%	48	5%
Összesen	1 043	100%	175	100%	868	100%
Olimpia utáni értékesítések bevétele	-299	-29%	-6	-3%	-293	-34%
Bevétellel csökkentett költségek összesen	744	71%	169	97%	574	66%

* A kerekítésből eltérések adódhatnak.

A budapesti olimpiát támogató, alapeseti és előrehozott fejlesztések költsége 2.070 Mrd Ft a 2015-2025-ös időszakban

Az olimpiától független, az olimpiát is támogató fejlesztési projektek

A kifejezetten olimpiai fejlesztések mellett még számos olyan alapeseti és előrehozott fejlesztési projektet szükséges megvalósítani az olimpiára, melyek már olimpiától függetlenül megjelennek a rövid és hosszú távú tervekben, koncepciókban. Az olimpia e projektek esetében azt biztosíthatja katalizátorként, hogy az elhatározott szándékból valóság legyen. Ezekből a tervezett projektekből csak azokat emeljük ki, amelyek megvalósítása valóban kapcsolódik az olimpiához és egyben szükséges is a megfelelő rendezéshez. Az olimpiai fejlesztéseken felül, még azonosítottunk 2.070 Mrd Ft értékű nem olimpiai, vagyis alapeseti és előrehozott projektet, amelyet a város és az ország egyébként is tervez, de megvalósulásuk szükséges a sikeres rendezéshez. Ezek az infrastrukturális fejlesztések azonban természetesen nem olimpiai költségek.

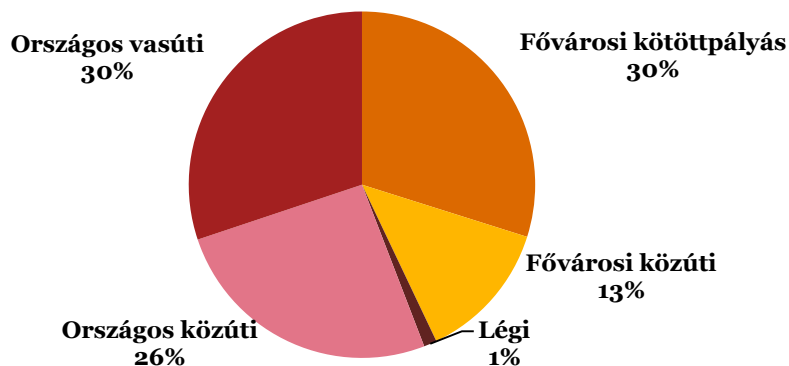
Az összes alapeseti, előrehozott és olimpiai projektek költségének 63%-a fővárosi fejlesztés, míg 37%-os részesedést képviselnek az országos fejlesztések. Az Agenda 2020 által az olimpia nem csupán budapesti, hanem vidékfejlesztési projektté is válik.

Közlekedési infrastrukturális fejlesztések költségei

A közlekedési projektek teljes költsége 1.900 Mrd Ft, aminek mindössze 1,5%-a (28 Mrd Ft) olimpiai fejlesztés, 1.872 Mrd Ft pedig alapeseti és előrehozott projekt. Az összes közlekedési beruházás 57%-a országos projekt, amelyek elsősorban Budapest látogatók általi jobb megközelítését és a vidéki helyszínek könnyebb elérését szolgálják. A közlekedési beruházások kiadásainak 43%-a olyan fővárosi projektek költsége, amelyek Budapest működőképességének fenntartását és az olimpiai helyszínek városon belüli megközelíthetőségét biztosítják. A közlekedési projektek költségeinek ágazatok közötti megoszlása a következő ábrán látható:

A közlekedési projektek többsége alapeseti és előrehozott

16. ábra: Közlekedési fejlesztések összetétele (Forrás: PwC elemzés)

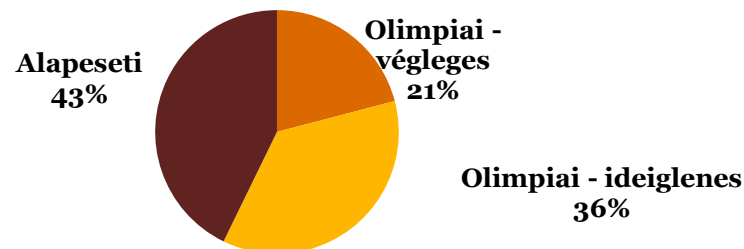

A sportlétesítmények költségeinek több mint harmada az ideiglenes létesítmények és lelátók költségei

Sportlétesítmények fejlesztési költségei

A sportlétesítmények között szerepelnek az olimpiai és paralimpiai igényeket kielégítő végleges és ideiglenes csarnokok, stadionok, sportközpontok és pályák fejlesztése, beruházása. Az összességében 449 milliárd Ft összegű sportlétesítmény-fejlesztés jelleének összetétele szerepel a következő ábrán:

17. ábra: Alapeseti és olimpiai sportlétesítmény-fejlesztések (Forrás: PwC elemzés)

A falvak és média-központok költsége a legnagyobb tétel az olimpiai fejlesztési költségeken belül

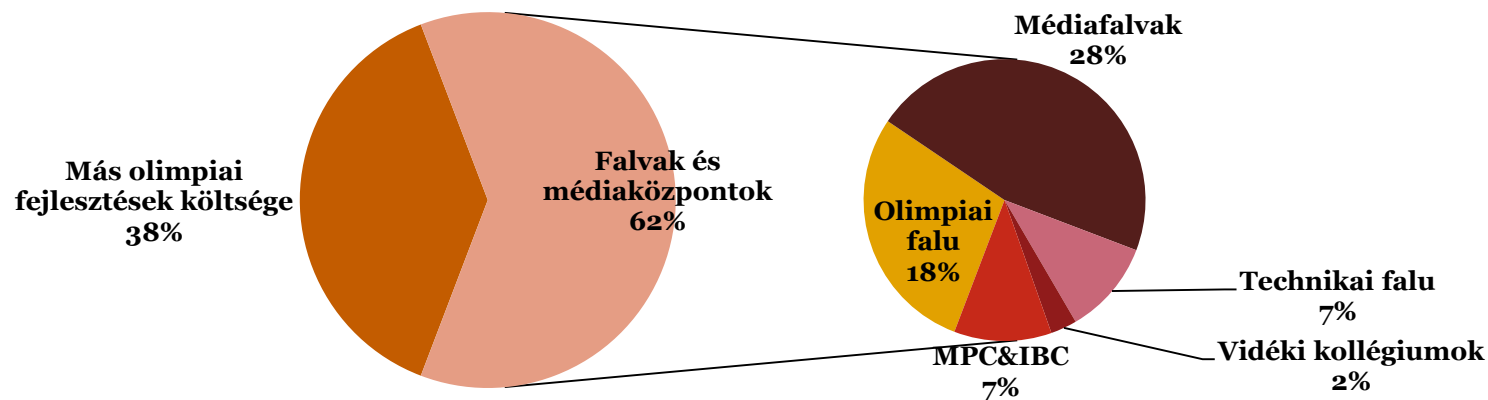
Benchmark adatok alapján a végleges és ideiglenes létesítmények építési költsége közel megegyezik, de utóbbiak esetében nem kell számolni olimpia utáni utóhasznosítási és üzemeltetési költségekkel. Ebből adódóan – hosszú távú gazdaságossági szempontok miatt – a kifejezetten az olimpiára épülő létesítmények esetében az olimpiákon egyre gyakoribb az ideiglenes létesítmények alkalmazása. Ahogy a fenti ábrán is látható, összességében a budapesti olimpiára tervezett sportlétesítmények olimpiai és nem olimpiai költségén belül az ideiglenes fejlesztések aránya 36%.

Olimpiai falu, médiafalvak, MPC&IBC fejlesztési költségei

Az olimpiai falu, a médiafalvak, valamint a sajtó- és közvetítőközpont (MPC és IBC) költsége a teljes olimpiai fejlesztési költség legjelentősebb tétele. A falvak és médiaközpontok költségén (642 Mrd Ft) belül a legnagyobb költsége az 5 helyszínen épülő összesen 26 ezer férőhelyes médiafalvaknak (297 Mrd Ft), illetve a 17 ezer férőhelyes olimpiai falunak van (184 Mrd Ft).

A biztonsági nem-OCOG költségeket nem számszerűsítettük, az olimpia költségei nem tartalmazzák ezeket a költségeket

18. ábra: Falvak és médiaközpontok költsége a teljes olimpiai fejlesztési költségeken belül (Forrás: PwC elemzés)

Egyéb, nem számszerűsített fejlesztések költségei

Az infrastrukturális fejlesztések költségei között nem számszerűsítettük a biztonsági és az elsősorban magánfinanszírozású olimpiai és médiafalvakon kívüli szálláshely-építési költségeket. Ezekre a fejlesztésekre jelen tanulmány nem terjed ki.

A biztonsági költségek a benchmark olimpiák adatai alapján akár sok milliárdos nagyságrendű tételt is jelenthetnek, mely költségeknek a legnagyobb része az állami biztonsági szervezetek költségvetésében jelentkezik. Ezek a költségek nehezen számszerűsíthetők, és nem is szerepelnek a tanulmányban ismertetett költségvetésben, mert:

- bármilyen magas költségvetés sem garantál 100%-os biztonságot;
- a költségek a mindenkori biztonsági kockázat és a meglévő biztonsági felkészültség függvényei;
- a ténylegesen felmerülő költségekből az olimpiai költség nem különíthető el objektíven.

A sportlétesítmények költségvetésében azonban szerepel a beléptető kapuk, kerítések költsége, valamint az OCOG-ban a sportlétesítményekhez kapcsolódó (beléptetés, rendezvénybiztosítás) kiadások biztonsági költsége.

1.9 Infrastrukturális fejlesztések finanszírozása

Finanszírozási lehetőségek

Finanszírozás lehetőségei: állami, EU és magán

Tanulmányunkban részletesen vizsgáltuk az olimpiához kapcsolódó projektek megvalósításához elérhető finanszírozási forrásokat. Mivel a budapesti olimpia előkészítése és megrendezése állami, illetve önkormányzati feladat, ezért a költségek alapvetően az állami költségvetést terhelik. Ezt jelentősen csökkenthetik ugyanakkor a kapcsolódó projektekhez felhasználható EU támogatások, valamint egyes projektekhez korlátozott mértékben a magántőke is bevonható. Ezért részletesen, valamennyi projekt esetében megvizsgáltuk az EU támogatások bevonásának lehetőségét. Ahol az EU támogatás, illetve a magánforrás bevonásának lehetőségét nem láttuk reálisnak, ott állami finanszírozással számoltunk.

Az Európai Unió 2014-2020-as ciklusra vonatkozó előírásai határolják be a Magyarország számára felhasználható EU-s forráskezelést, illetve kijelölik azokat a stratégiai területeket, melyekre a forrásokat allokálni lehet. A tervezés során Magyarország is igazodott az Európa 2020 stratégiához, az EU célokkal összehangolt hazai fejlesztési elképzeléseket a Partnerségi Megállapodás tartalmazza.

A jelenlegi hétéves tervidőszak kulcsfontosságú az olimpiai felkészülés során, a forrásigény nagyobb része ebben a ciklusban keletkezik. A tervezés során ugyanakkor számoltunk a várhatóan 2021-2027-ben hozzáférhető források egy részének felhasználásával is.

EU források felhasználásának lehetőségei

Az EU források felhasználásának lehetőségei: IKOP, KEHOP és VEKOP

Magyarország számára 2020-ig összesen mintegy 7.750 Mrd Ft (25 Mrd EUR) támogatás érhető el, melyből az olimpia szempontjából az infrastrukturális fejlesztésekre fordítható források érdekesek. A támogatások szektoronként, illetve földrajzi régióként kerülnek felosztásra, mely felosztást az Operatív Programok (OP) rögzítik.

Az olimpiához kapcsolódó beruházások megvalósításához döntően három OP forrása vehető igénybe, ezek a közlekedési projekteket támogató **Integrált Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)**, a környezetvédelmi fejlesztéseket finanszírozó **Környezeti és Energiahatékonysági OP (KEHOP)**, illetve a kifejezetten a Közép-magyarországi Régió fejlesztéseinek támogatására szánt **Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)**. Ezek teljes költségvetése eléri a 2.660 Mrd Ft (8,6 Mrd EUR) összeget, ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy egy OP-nak az adott szektor / földrajzi terület valamennyi fejlesztési igényét finanszíroznia kell, tehát a teljes keret nem használható fel egészében az olimpiára való felkészülésre. Amennyiben ugyanakkor az ország hosszú távú fejlesztési terveit sikerül összehangolni az olimpiához kapcsolódó projektekkel, úgy a felhasználási arány jelentős lehet (A tanulmány olimpiai terve egyértelműen megvalósítja ezt az összehangolást).

Városon belüli kötőpályás és országos vasúti projektek támogathatók EU forrásból

Sportlétesítmények, városon belüli közúthálózati, légitömegközlekedési és ideiglenes fejlesztések nem támogathatók EU pénzből

Az olimpiához kapcsolódó beruházások támogathatósága

A tanulmány készítése során valamennyi, az olimpiához kapcsolódó projekt esetében egyenként megvizsgáltuk az EU finanszírozás lehetőségét. Az elemzés során projektek három típusát azonosítottuk.

- Projektek, melyek támogathatósága a rendelkezésre álló dokumentumok alapján jelenleg is biztosítottak tekinthető.
- Projektek, melyek illeszkednek az EU stratégiai céljaihoz, azaz támogathatók, ugyanakkor az eltérő hazai fejlesztési prioritások, valamint forráshiány miatt a jelenlegi tervdokumentumok alapján mégsem jutnak támogatáshoz. Ezeknél a projekteknél meghatározó szempont, hogy támogatásukra a magyar kormány javaslatot tehet, azaz a fejlesztési prioritások megváltoztatása, vagy a források átcsoportosítása által EU források biztosíthatók számukra. Az olimpia kapcsán tervezett városrehabilitációs projektek, illetve a forráshiány miatt a fejlesztési tervekben nem szereplő közlekedési nagyberuházások tartoznak elsősorban ebbe a kategóriába.
- Projektek, melyek nem illeszkednek az EU stratégiai céljaihoz, így az Európai Unió nem támogatja őket. Ide tartoznak a sportlétesítmények fejlesztései, különböző környezetvédelmi, gazdaságossági és stratégiai megfontolások miatt nem támogathatók a városon belüli közúthálózati fejlesztések, légitömegközlekedési beruházások, a lakóingatlan utóhasznosítású létesítmények, valamint az olimpiához közvetlenül kapcsolódó ideiglenes fejlesztések sem.

A támogatásokat elsősorban a közlekedésfejlesztési projektek kötik le, melyek nagy költségvetésűek, és illeszkednek az EU stratégiai célkitűzéseikhez. A közlekedési szektorban az EU kiemelten támogatja a kötőpályás városi és nagyvasúti fejlesztéseket. A városi közlekedésfejlesztés ugyanakkor az olimpiára való felkészülés szempontjából is az egyik legfontosabb terület, ezért a forrásigény a rendelkezésre álló kereteket az EU támogató hozzáállása mellett is jelentősen meghaladja. Nagy a támogatási igénye a gyorsforgalmi úthálózatot érintő beruházásoknak. Több milliárd forint a forrásigénye a támogatható, de a hazai fejlesztési prioritások között még nem szereplő budapesti városrehabilitációs projekteknek is.

A támogatások átcsoportosítása természetesen más fejlesztési területek forrásainak szűkülését eredményezi, mivel az országra jutó támogatás nem bővíthető. Az átcsoportosításokhoz az Európai Bizottság jóváhagyása is szükséges, ami egyes esetekben szűz tárgyalásokat vehet igénybe. A keretek szűkösségéből eredő feszültségek bizonyos szintig mérsékelhetők, amennyiben figyelembe vesszük a 2021-2027 EU ciklus első három évében felhasználható forrásokat. Jelen tanulmányban egyes projektek esetében konzervatív módon becsülve számoltunk ezzel a lehetőséggel, mérsékelve a 2014-2020 időszakra nehezedő finanszírozási nyomást.

16. táblázat: A projektek finanszírozásához kapcsolódó legfontosabb megállapításaink (Forrás: PwC)

904 Mrd Ft EU-s forrás biztosított és további 951 Mrd Ft átcsoportosítható az olimpiához kapcsolódó alapeseti vagy előrehozott projektekhez

További 367 Mrd Ft EU-s támogatás biztosítható a 2021-től kezdődő következő ciklusból

Fejlesztési terület megnevezése (támogatható területek)	Beruházási költség (Mrd Ft)	Rendelkezésre álló támogatás (Mrd Ft) ⁸	Olimpia által lekötött forrás (Mrd Ft)	Fennmaradó forrásigény 2014-2020 (Mrd Ft)	Átcsoportosítható igény 2021-2027 (Mrd Ft) ⁹
Fővárosi közösségi közlekedés fejlesztés (Forrás: IKOP)	599	180	146	453	121
Országos közúthálózat fejlesztés (Forrás: IKOP, CEF)	489	283	201	288	184
Országos vasúthálózat fejlesztés (Forrás: IKOP, CEF)	636	748	540	96	62
Városrehabilitáció és forgalomcsillapítás (Forrás: VEKOP)	61	17	6	55	0
Környezetvédelem és kármentesítés (Forrás: KEHOP)	68	9	9	59	0
Összesen	1.853	1.237	904	951	367

* A kerekítésből eltérések adódhatnak.

⁸ A táblázatban a rendelkezésre álló forrásoknál az EU támogatás (85%), illetve a nemzeti társfinanszírozás (15%) mértékét együttesen tüntettük fel.

⁹ Szintén 85% EU és 15% hazai társfinanszírozással együtt

EU finanszírozási források átcsoportosítását időben el kell kezdeni, az egyeztetések és a jóváhagyás folyamata akár egy évet is igénybe vehet

A támogatások átcsoportosításához és ezzel az állami források minimalizálásához a következő lehetőségek adódnak: a nagyprojektek cseréje a prioritáson belül, forrásátcsoportosítás az OP-n belül, végül az OP-k között. A változtatások eltérő szereplőkkel igényelnek egyeztetést, és jelentős időigénye is lehet. A becsült időigényt az alábbi táblázat tartalmazza.

17. táblázat: A finanszírozási források átcsoportosításának becsült időtartama (Forrás: PwC)

Szemponatok/ Lehetőségek	Nagyprojektek cseréje fejlesztési prioritáson belül	Forrás- átcsoportosítás Operatív Programon belül	Forrás- átcsoportosítás Operatív Programok között*
Átcsoportosításhoz szükséges lépés	EB jóváhagyás	Operatív Program módosítás	Partnerségi Megállapodás módosítása
Módosítás időtartama	2-3 hónap	4-6 hónap	9-12 hónap

* Az EU2020 tematikus célkitűzéseknek megfelelő indikátorok elérését az átcsoportosítást követően is biztosítani kell

Amennyiben ilyen változtatási szándék van, a fentiek függvényében legkésőbb az un. rövid listára kerülés időpontjában (2016. május) már kezdeményezni kell a tárgyalásokat és a változtatásokat, ahhoz hogy valóban fel lehessen majd használni a forrásokat.

Különösen javasolt már 2015-17-ben áttekinteni a 2014-20-as EU programozási időszak költségeit, valamint a következő 2021-27-es ciklus finanszírozását, hogy az uniós források felhasználása a magyar költségvetés számára a legoptimálisabban támogassa az olimpiarendezés programját. A felkészülés szempontjából a jelentkezés leadása után meg kell kezdeni az olimpiához kapcsolódó nagyprojekteket, forrásátcsoportosításokat, operatív programokat érintő lehetséges döntések vizsgálatát.

1.10 Infrastrukturális fejlesztések ütemezése

A projektek ütemezése szakmai prioritási, előrehaladottsági, és finanszírozhatósági szempontok figyelembe vételével készült

A fejlesztések ütemezésének szempontrendszere

A nem olimpiai (alapeseti és előrehozott) projekteket tartalmazó hosszú távú fejlesztési programok és stratégiák csak részben, vagy egyáltalán nem tartalmaznak ütemtervet a tervezett fejlesztések megvalósítására. A projektek beazonosítását végző műszaki szakértők a projektek meglévő előkészítettségét és státuszát, valamint a szakmai prioritásokat figyelembe véve tettek javaslatot a projektek ütemezésére. Az ún. projekt-adatlapokon minden projekt esetén meghatározásra került az adott beruházás megvalósításához szükséges időigény (években kifejezve), valamint a leghamarabbi kezdés és a legkésőbbi befejezés éve.

Az ütemezés során az olimpiai és előrehozott projektek megkezdhetőségi évét a NOB 2017-es, rendező városról szóló döntését követő évekre ütemeztük. Az EU-s forrásokat vélhetően igénybe vevő projekteknél ütemezési szempont volt a támogatási folyamat jelenlegi előrehaladottsági állapota, valamint az EU finanszírozás ciklusai. Továbbá figyelembe vettük az egyes projektek egymásra épülését, az egymáshoz viszonyított ütemezés műszaki korlátait és függelmi viszonyokat is.

A projekt-szinten meghatározott kezdési időpontok után megvizsgáltuk, hogy a beruházások összességében mennyire terhelik az állami költségvetést éves szinten. Abból a célból, hogy a gazdaság, illetve az állami szektor ne legyen indokolatlanul terhelve, a költségek egyenletesebb eloszlására törekedtünk.

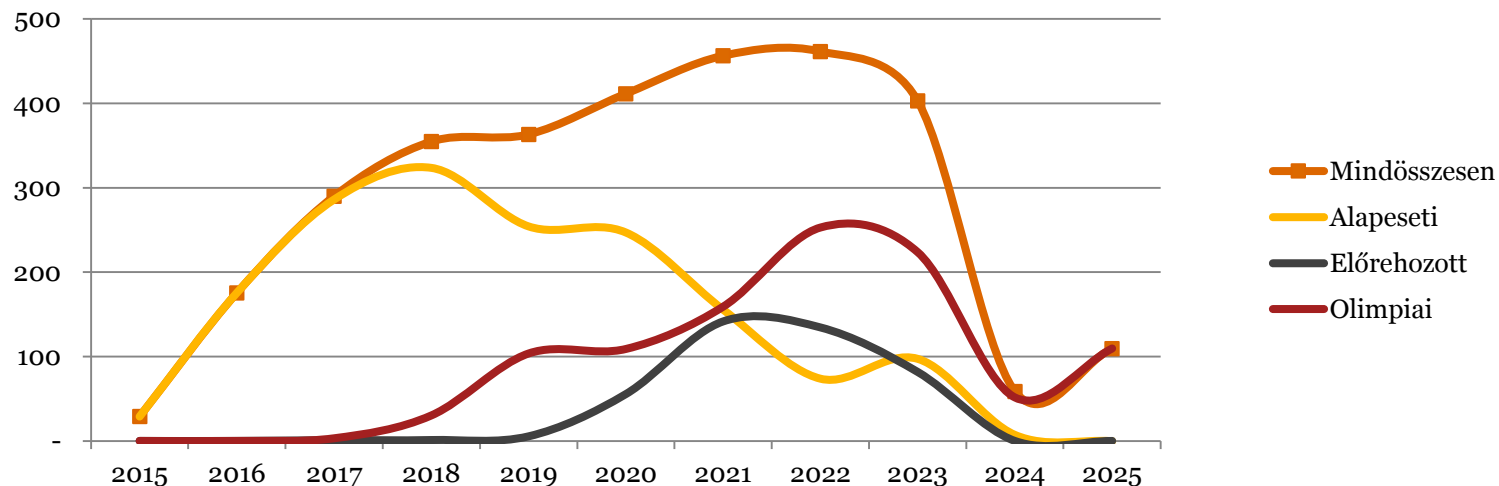
Az így kialakult ütemezés és az ütemezéshez kapcsolódó finanszírozási korlátok képezték alapját a makrogazdasági, illetve költségvetési számításoknak.

Olimpiai és nem olimpiai fejlesztési projektek ütemezése

Az alapeseti és előrehozott, azaz a nem olimpiai fejlesztések ugyan csak egy részét képezik a 2015-2025 közötti időszak összes állami fejlesztéseinek, mégis indokoltnak láttuk az olimpiai projektek ütemezésének ebben a – az olimpiától független, de ahhoz szükséges projekteket is tartalmazó – bővebb körben történő elemzését, ugyanis végső soron valamennyi projekt finanszírozását a rendelkezésre álló állami, EU-s és kisebb részben magán források felhasználásával kell megteremteni. Ezt az elemzést azért szükséges bemutatni, hogy a döntéshozók tisztában legyenek az olimpiához szükséges – de nem csak olimpia-specifikus – fejlesztések körével és ennek együttes állami költségvetésre gyakorolt hatásával, hiszen az olimpiai és nem olimpiai fejlesztéseket párhuzamosan kell majd végrehajtani és finanszírozni. Fontos ismételtlen leszögezni, hogy ez a két összeg nem az „olimpia költségével” egyenlő. Az olimpiai és nem olimpiai projektek 2015-2025 közötti éves ütemezése a következő ábrán látható:

Az összes olimpiai és nem olimpiai fejlesztési projekt éves költsége a csúcspontot jelentő 2022-es évben 461 Mrd Ft

19. ábra: Olimpiai és nem olimpiai fejlesztési projektek ütemezése (Mrd Ft) (Forrás: PwC elemzés)

Az összes fejlesztési – vagyis olimpiától független (alapeseti, előrehozott) és olimpia-specifikus - projekt közül az olimpiától független (alapeseti és előrehozott) projektek összes költsége 2.070 Mrd Ft, míg az összes olimpia-specifikus projekt költsége 1.043 Mrd Ft. Ebből vezethető le az olimpia 774 Mrd Ft-os tényleges (nettó) költsége úgy, hogy ehhez az összeghez még hozzáadódik a pályázat és rendezés (nettó) költsége, és levonásra kerül az olimpia-specifikus fejlesztésekkel létrehozott javak részbeni értékesítéséből származó 299 Mrd Ft. Mindezen fejlesztési projektek költsége (olimpiai és nem olimpiai) a 2015-2016-os felfutást követően a 2017-2019 közötti időszakban évi 290-360 Mrd Ft-ra tehető, a 2020-2023-as években pedig évi 400-460 Mrd Ft-ra nő. 2024-ben, az olimpia rendezésének évében a felmerülő fejlesztési költségek 60 Mrd Ft-ra esnek vissza, de a bontási, átalakítási munkálatokra 2025-ben még további 110 Mrd Ft költség merül fel.

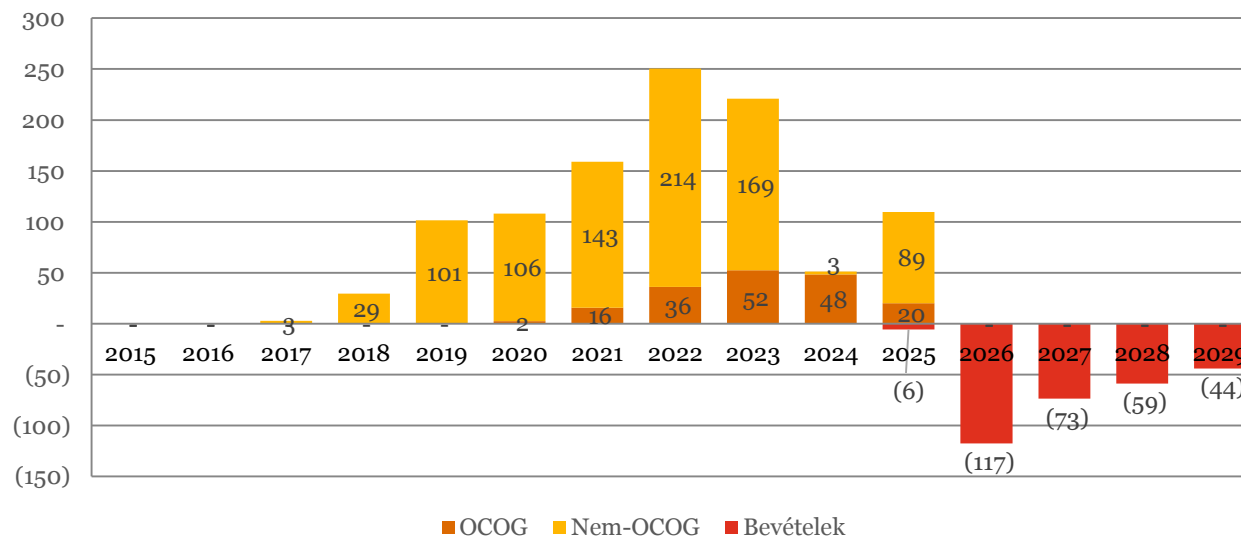
Az EU-s források felhasználása az összes fejlesztési (olimpiai és nem olimpiai) költségen belül megközelítően 35%-ra tehető. Az olimpia-specifikus fejlesztésekre EU-s forrás nem használható fel, viszont a nem olimpiai költségek túlnyomó hányada EU-s forrásokból finanszírozható. Az uniós források ütemezése kiegyenlítettnek mondható, 2017 és 2023 között évente 100-180 Mrd Ft uniós finanszírozással számolunk.

Kizárólag az olimpiához szükséges fejlesztési projektek finanszírozásának ütemezése

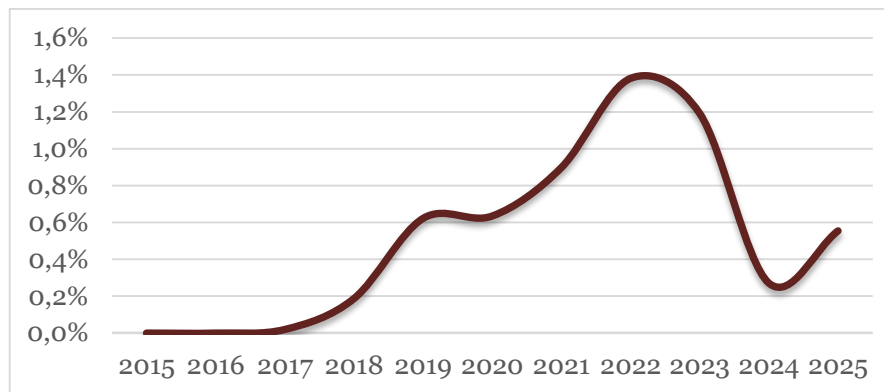
Az olimpia-specifikus projektek 2015-2025 között felmerülő állami finanszírozási igénye nem koncentráltan egy évben, hanem 2018-tól folyamatosan, az évek között megosztva jelentkezik. Hasonlóan, az olimpia utáni értékesítések is csak több év alatt realizálódnak. Igazán komoly finanszírozási igény csak 2019-től merül fel. Ha csak az olimpia-specifikus fejlesztési projekteket nézzük, akkor az éves többlet állami finanszírozási igény még a csúcsvértéknek tekinthető 2022-ben sem haladja meg az évi 250 Mrd Ft-ot. Jellemzően 100 és 210 Mrd Ft között van a finanszírozási igény, átlagosan 143 Mrd Ft a 2019-2025-ös időszakban, ez az éves államháztartási kiadások 0,3 és 1,4%-a között mozog, éves átlagban mintegy fél százalék. Az állami finanszírozású OCOG és nem-OCOG olimpiai fejlesztések költségeinek és bevételeinek időbeli ütemezése a következő ábrákon látható:

Az olimpia-specifikus projektek állami finanszírozási igénye egyetlen évben sem haladja meg a 250 Mrd Ft-ot

20. ábra: Állami finanszírozású olimpiai fejlesztési projektek költsége és várható bevétele (Forrás: PwC elemzés)

21. ábra: Az olimpia-specifikus fejlesztések költsége az államháztartási kiadások arányában (Forrás: PwC elemzés)

1.11 A szervezési (OCOG) költségvetés

Az OCOG felelős a játékok megszervezéséért és lebonyolításáért

A szervezési bevételek fedezik a szervezéssel járó kiadásokat – szükség esetén állami támogatással

A NOB-tól összesen 1,5 Mrd USD bevételre számíthat a budapesti Szervezőbizottság

Az OCOG költségvetés tartalma

Az olimpiai rendezést elnyert város és a NOB között megkötendő Rendező Város Szerződés (Host City Contract) értelmében a rendező városnak fel kell állítania egy Olimpiai Játékok Szervezőbizottságot (Organising Committee for the Olympic Games – OCOG). A Szervezőbizottság feladata az olimpiai előkészületek megszervezése és a játékok lebonyolítása. Az OCOG költségvetés a Szervezőbizottság bevételeit és az olimpiai játékok szervezésének közvetlen költségeit tartalmazza, beleértve a paralimpia bevételeit és költségeit is. A Pályázati dosszié (Bid Book) összeállításakor az OCOG működésének költségvetési tételeit a NOB által kiadott Pályázati kézikönyv előírásai szerint kell tervezni és prezentálni. Az OCOG tervezésénél a bevételek és költségek egyensúlyával szoktak számolni, szükség esetén állami támogatás bevonásával.

Korábbi és következő olimpiák OCOG költségvetése összehasonlítva a budapesti tervekkel

Az alábbiakban bemutatjuk a megelőző olimpiák (és Budapest tervezett) költségvetését 2015-ös összehasonlító áron:

18. táblázat: OCOG bevételek (tervszámok) (Forrás: PwC saját gyűjtés)¹⁰

M USD - összehasonlító áron	Athén	Peking	London	Rio	Tokió	Budapest
NOB-tól várható bevételek	910	957	947	993	1.183	1.500
Helyi szponzorok	366	171	763	585	980	250
Jegyárbevétel	257	160	522	412	817	334
Licenz bevételek	51	57	97	51	147	60
Olimpiai lottó, érme, bélyeg	48	228	0	0	0	0
Adományok	26	23	0	34	120	0
Állami támogatás	302	114	76	789	0	605
Eszközök értékesítése	26	91	38	37	34	34
Egyéb és paralimpiai bevételek	80	52	148	309	321	180
Hiány	-48	0	0	0	0	0
Összes bevétel*	2.017**	1.853	2.591	3.211	3.603	2.963

¹⁰ PwC saját gyűjtés – több forrás (későbbi táblázatok forrásainak összessége)

* A kerekítésből eltérések adódhatnak

19. táblázat: OCOG kiadások (tervszámok) (Forrás: PwC saját gyűjtés)¹¹

M USD - összehasonlító áron	Athén	Peking	London	Rio	Tokió	Budapest
Beruházások	182	217	0	0	0	0
Működési költségek	546	810	717	781	1.129	977
Humán erőforrás költségek	0	0	197	390	265	230
Technológia	0	0	471	557	443	460
Ceremóniák és programok	154	114	97	143	105	100
Egészségügyi ellátás	26	34	20	23	19	23
Étkeztetés költségei	96	58	22	87	70	63
Szállítási költségek	64	80	208	188	246	185
Biztonság¹²	96	57	39	27	119	40
Paralimpiai játékok	64	94	152	194	168	151
Hirdetés és promóció	193	68	97	161	110	110
Adminisztrációs költségek	182	143	268	193	218	180
Olimpia előtti események	51	46	21	51	41	40
Egyéb költségek	361	133	282	416	671	405
Összes kiadás*	2.017**	1.853	2.591	3.211	3.603	2.963

* A kerekítésből eltérések adódhatnak.

** Athén esetében elérhető egy 2002-es módosított OCOG költségvetés, amelynek főösszege összehasonlító áron 2.646 millió USD. Ezt annak eltérő struktúrája miatt teljes egészében bemutatni nem tudjuk, de a részletes elemzéseknél és becsléseknél ezt figyelembe vettük.

Az OCOG költségvetés tervezése során megvizsgáltuk korábbi, illetve jövőbeni rendező városok OCOG költségvetését, és a NOB előírások, valamint a Budapest specifikus adottságok figyelembevételével elkészítettük a 2024-re vonatkozó budapesti OCOG

A működési költségek tartalmazzák az ideiglenes fejlesztések költségeit is

A budapesti 2024-es OCOG költségvetés egyensúlyban van, a bevételek fedezik a kiadásokat

¹¹ PwC saját gyűjtés – több forrás (későbbi táblázatok forrásainak összessége)

¹² A biztonsági költségek a benchmark olimpiák adatai alapján akár több Mrd USD nagyságrendű tételt is jelenthetnek, mely költségnek a legnagyobb része az állami biztonsági szervezetek költségvetésében jelentkezik. Ezek a költségek nehezen számszerűsíthetők

költségvetési tervet. Bizonyos tételek esetében számításokkal alátámasztott becslést készítettünk (pl. televíziós bevételek, szponzori bevételek, jegybevételek, szállásbevételek, ideiglenes létesítmények költsége, stb.), más esetekben mérlegelve a korábbi olimpiák körülményeit és adatait alakítottuk ki a benchmarkon alapuló becsléseket.

A budapesti OCOG költségvetés

A Budapestre előrejelzett OCOG költségvetés legfontosabb bevételi forrásai a következők:

- NOB-tól származó bevételek (előrejelzett érték: 420 Mrd Ft – 1.500 M USD)¹³: A NOB szerződik a kiválasztott televíziós hálózatokkal, valamint a nemzetközi szponzor vállalatokkal (TOP program), amely bevétel egy meghatározott részét (25-30% a TV közvetítési díj és 33,3%¹⁴ a TOP szponzori bevétel esetében) átadja az OCOG-nak. Mind a szerződött összegek, mind az átadott rész meghatározása a NOB döntési hatásköre. A NOB-tól remélt bevételek nagyságrendjét a Bizottsággal történő személyes egyeztetés során indikált várható összegben határoztuk meg (a végleges összeg eltérhet majd).
- Magánszektor (előrejelzett érték: 87 Mrd Ft - 310 M USD): Az OCOG által a belföldi és a TOP programban nem résztvevő nemzetközi vállalatoknak értékesített marketing és szponzori csomagokért, illetve az olimpiai szimbólumok használatáért kapott összegek, licenz díjak.
- Jegyárbevétel (előrejelzett érték: 94 Mrd Ft - 334 M USD): Az olimpiai rendezvényekre árusított 4,88 millió jegy értékesítéséből származó bevétel, átlagosan 65 USD jegyárral számolva. Ez átlagértéket jelent, a jegyek jelentős része ennél jóval olcsóbban megvásárolható lesz, és a NOB előírásaival összhangban külön programot lehet kialakítani arra, hogy biztosítsuk a hazai közönség igényeinek kielégítését a számukra elfogadható árszínvonalon.
- Állami támogatás (előrejelzett érték: 169 Mrd Ft - 605 M USD): A mértéke megegyezik az ideiglenes létesítmények – pl. kapacitásnövelő kiadások, közlekedéssel kapcsolatos infrastruktúra és forgalomtechnikai megoldások – nettó költségével. Az egyéb bevételek között jelenik meg még állami támogatás, amely a NOB előírások szerint a paralimpia költségvetésének 50%-ával – 21 Mrd Ft – kell, hogy megegyezzen.

A budapesti OCOG költségvetés kiadásait a következő módon csoportosíthatjuk:

- Működési költségek és rövid távú befektetések – sportesemények helyszínei, olimpiai falu, sajtó- és közvetítőközpont, egyéb létesítmények (előrejelzett érték 274 Mrd Ft - 977 M USD): A sportlétesítményekkel, az olimpiai faluval, sajtó- és

830 Mrd Ft (mintegy 3 Mrd USD) az OCOG költségvetés fő összege

Állami támogatást kizárólag az infrastrukturális jellegű ideiglenes létesítményekre és a paralimpiára fordítunk

¹³ NOB személyes egyeztetés

¹⁴ NOB technikai kézikönyv - IOC Technical Manual on OCOG Marketing (5th update cycle - post Vancouver Winter Games) - 2.1 Description of TOP Programme

közvetítőközponttal és egyéb ideiglenes létesítményekkel kapcsolatos létrehozási és bontási, illetve olimpia szempontú átalakítási („olympic overlay” része) költségei. Továbbá ezeknek a létesítményeknek az olimpia időszakában történő üzemeltetési költségei tartoznak ide. A 64%-ot kitevő építési és bontási költségek kapacitás és funkció alapján közvetlenül lettek megbecsülve, míg az üzemeltetési költségek elsősorban a korábbi és jövőbeli olimpiák tapasztalati alapon.

- Egyéb folyó szervezési költségek (előrejelzett érték 443 Mrd Ft - 1 582 M USD): Az olimpia időszakának szervezési költségei, melyek közül legjelentősebbek a technológia, a munkaerő és a szállítási kiadások. A technológiai tételek (129 Mrd Ft – 460 M USD) tartalmazzák az események lebonyolításához szükséges információtechnikai, telekommunikációs eszközök valamint az internet költségeit. A munkaerővel kapcsolatos kiadások (64 Mrd Ft – 230 M USD) az OCOG szervezet olimpia alatti és azt megelőző költségeit jelenti, valamint a játékok ideje alatt a szükséges ideiglenes munkaerővel kapcsolatos költségeit. A szállítási költségek (52 Mrd Ft – 185 M USD) az olimpia család olimpiai helyszínek közötti szállítását foglalják magukba.
- Egyéb költségek (előrejelzett érték 113 Mrd Ft - 405 M USD): A költségsor tartalmazza a 296 M USD (10%-os) tartalékot és a NOB felé fizetendő járulékokat.

A budapesti olimpiai Szervezőbizottság költségvetésének összeállítása során minden tételnél óvatos, konzervatív becslést alkalmaztunk. A költségvetés tervezet alapján a Szervezőbizottság bevétele mintegy 830 Mrd Ft (2.963 M USD), kiadása szintén 830 Mrd Ft (2.963 M USD), bevételeinek és költségeinek egyenlege nulla.

1.12 A makrogazdasági hatáselemzés

1.12.1. A makrogazdasági alapeset

Az Európai Bizottság legutóbbi (2014 őszi) előrejelzése¹⁵ egy fokozottan gyorsuló pályát vetít előre 2016-ig, amikor is az unió egésze 2,1%-os GDP növekedési ütemet érne el 2016-ban. Az egyes országok azonban igen eltérő pályán fejlődnének. Legdinamikusabban a korábbi válság-országok Írország és Görögország, továbbá a balti államok egy része Lengyelország és Szlovákia fejlődhet. A leggyengébbek (2% alatt) között találjuk az unió legfejlettebb országait (Németország, Hollandia, Franciaország, Ausztria, Belgium, Olaszország, Finnország), néhány országot a déli perifériáról (Portugália, Ciprus) és két volt szocialista országot (Horvátország, Bulgária).

Európa a 2010-es évek második felére rátérhet a legfejlettebb országokat jellemző 2% körüli növekedési pályára. Ez a növekedési pálya gyorsabb, akár 3%-os is lehet abban az esetben, ha az Unió képes lesz megoldani a jelenlegi belső gazdasági feszültségeit, és a korábbi adósságproblémával küzdő dél-európai országok és a közép-kelet európai új tagállamok egy évi 4% körüli felzárkózó pályára lépnek.

Az alapváltozatban Magyarországon évi 3%-os növekedési lehetőséggel számolunk hosszú távon

A magyar gazdaság várható fejlődési pályáját több tényező határozza meg. Mint felzárkózó fázisban lévő ország, hazánk – az idevonatkozó nemzetközi tapasztalatok szerint – a termelékenyebb technológiák átvétele miatt lényegesen gyorsabb növekedési ütemet érhet el, mint a már fejlett országok. Ezt a lehetőséget ugyanakkor külső és belső feltételek fogják behatárolni. Ha az Európai Unió képes lesz a jelenlegi belső problémáit (perifériák eladósodása, kiegyenlítetlen belső kereskedelem) kezelni, akkor azzal nagymértékben elősegítené a kevésbé fejlett tagállamok, közöttünk hazánk dinamikusabb fejlődését.

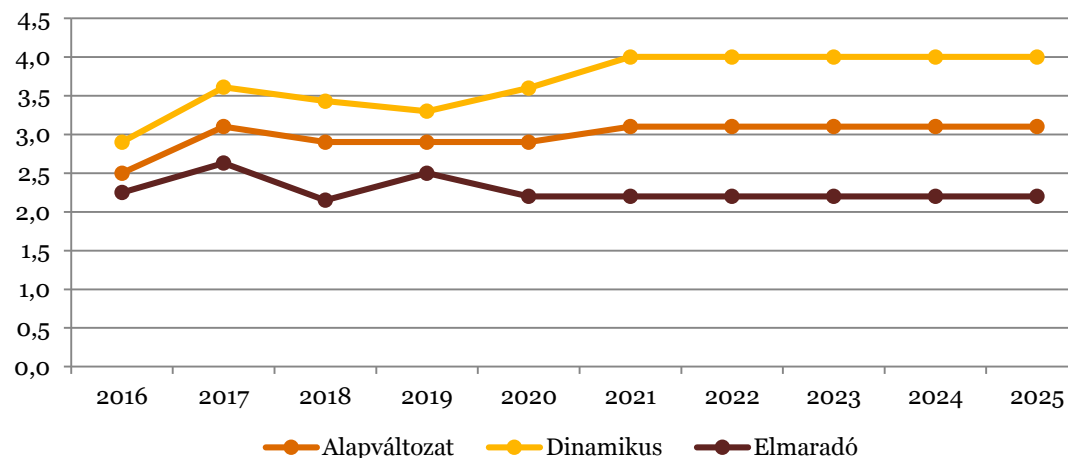
Kedvező esetben a gazdasági növekedés hosszabb távon rátérhet egy felzárkózó növekedési pályára, amely elérheti, sőt akár meg is haladhatja az évi 4%-os ütemet. Kedvezőtlen esetben egy erősen ciklikus fejlődés mellett egy lassú, az Unió (2%-ra becsült) átlagot meg nem haladó növekedéssel számolhatunk. Az átlagos változattal, évi 3%-os növekedési lehetőséggel számolunk hosszú távon.

Ezen belül úgy gondoljuk, hogy hosszabb távon a növekedés nagyobb hányada egyre inkább a magyar tulajdonú gazdaság fellendüléséből származik, emiatt a jelenleg meglehetősen magas, a GDP 10%-át kitevő külföldi felhasználás (exporttöbblet) csökkenni fog, ezért a belföldi felhasználás gyorsabban növekedhet, mint maga a GDP. Így a háztartások fogyasztása néhány tized százalék-

¹⁵ European Commission: European Economic Forecast. Autumn., 2014

ponttal, a beruházások növekedése (állóeszköz-felhalmozás), pedig akár 1-1,5 százalékponttal is nagyobb lehet, mint a GDP növekedése.

22. ábra : A GDP növekedési üteme, alapváltozat (%) (Forrás: PwC számítás)

2015-2025 között az alapeseti beruházások állami finanszírozása a nemzetgazdasági beruházások 0,9%-át, a kormányzati beruházások 4,9%-át teszik ki átlagosan

A dinamikusabb fejlődési változatban, a GDP növekedése az alappályát akár 1 százalékponttal is meghaladhatja, ami az olimpia idejére 2.500-3.000 Mrd Ft-os GDP többletet is eredményezhet. Természetesen kedvezőtlen esetben hasonló mértékű ellentétes irányú változással kell számolnunk az alapesethez képest.

Az **alapeseti (olimpiától független) beruházásokat** olyannak tekintjük, amelyek megvalósítására az olimpia nélkül is szükség van, vagyis részei a gazdasági növekedés alappályájának – ugyanakkor az olimpia céljait is szolgálják. Ebből az 1.649 Mrd Ft-ból az állami költségvetés 724 Mrd Ft-ot finanszíroz, ami az 2015-2025 közötti időszak nemzetgazdasági beruházásainak 0,9%-át, kormányzati beruházásainak 4,9%-át teszi ki. Ezt egészíti ki az Unió forrásából az alapinfrastruktúra fejlesztésére felhasználható 902 Mrd Ft-nyi finanszírozás. Az említett 4,9% azonban nem egyenletesen oszlik meg az időszak egészében, hanem a 2017-2019-es időszakra koncentrálódik, amikor is az olimpia céljait is szolgáló alapberuházások az állami beruházások 10-13%-át érhetik el.

1.12.2. A makrogazdasági megvalósíthatóság vizsgálata

Az alapesetbe képest az **olimpia miatti tényleges** - részben az EU által is finanszírozott - **többletráfordítások az előrehozott infrastrukturális fejlesztésekből és a közvetlenül az olimpia céljait szolgáló beruházásokból tevődnek össze.** Az állami finanszírozású előrehozott és olimpiai fejlesztések a 2015-2025-ös időszak nemzetgazdasági beruházásainak 1,7%-át, kormányzati beruházásainak 8,7%-át érik el az időszak átlagában. Ugyanakkor a 2021-2023-as csúcsidőszakban ez a többlet a kormányzati beruházások 16-23%-át fogja kitenni várhatóan (20. táblázat).

20. táblázat: Az olimpiai többlet költségekből (előrehozott és olimpiai) a költségvetést terhelő részaránya a nemzetgazdasági és állami beruházásokban (Forrás: PwC számítás)

	Nemzetgazdasági beruházások	Kormányzati beruházások Mrd Ft	Előrehozott és olimpiai beruházások	Költségvetést terhelő beruházások	Költségvetést terhelő beruházások	
					Aránya a nemzetgazdasági beruházásokban	Aránya a kormányzati beruházásokban
	Mrd Ft	Mrd Ft	Mrd Ft	Mrd Ft	%	%
2015	5.506	1.046			0	0
2016	5.456	1.037			0	0
2017	5.806	1.103	4	4	0,1	0,4
2018	6.102	1.159	31	31	0,5	2,6
2019	6.586	1.251	109	105	1,6	8,4
2020	6.971	1.325	165	161	2,3	12,2
2021	7.387	1.404	301	243	3,3	17,3
2022	7.822	1.486	387	334	4,3	22,5
2023	8.489	1.613	306	252	3	15,6
2024	8.752	1.663	52	51	0,6	3,1
2025	9.023	1.714	110	110	1,2	6,4
2015-25 Össz.	77.899	14.801	1.464	1.291	1,7	8,7

A költségvetést terhelő előrehozott és olimpiai beruházások 2015-2025 között a nemzetgazdasági beruházások 1,7%-át, a kormányzati beruházások 8,7%-át teszik ki átlagosan

A turizmusból származó közvetlen gazdasági hatás meghaladhatja a 196 Mrd Ft-ot is

Az olimpiai és paralimpiai turizmus közvetlen gazdasági hatása bevételt jelent a magyar gazdaság számára. Az olimpia látogatószám- és látogatóköltség-növekedésben megjelenő hatása jellemzően már a rendezés éve előtti 7 éves időszakban jelenik meg, a Játékok időtartama alatt kicsúcsosodik, és a hasonlítható nagy sportrendezvényeket számba vevő összehasonlító elemzés alapján az olimpiát követő 6 évben is érzékelhető marad. A 2024-es Budapesti Olimpia a Magyarországra látogatók számát mintegy 1,37 millió fővel növeli a hosszú és rövid távú hatásokat is beleszámítva, így a turizmusból származó várható, közvetlen gazdasági hatása a 196 Mrd Ft-ot is meghaladhatja becsléseink szerint a 2018-2030-as időszak alatt. A pályázat az ország és a város számára semmihez sem hasonlítható reklámot jelent, különösen a jelöltségi szakaszban, többek közt az olimpiai jelképek használati jogának köszönhetően.

Az előrehozott és olimpiai beruházások, valamint a turizmus várható növekedése mellett az

Az előrehozott és a közvetlenül az olimpiát szolgáló beruházások és egyéb költségek (turizmus, OCOG az olimpia évében) szolgáltak bemeneti adatként az ágazati kapcsolatok mérlegére alapozott modellünkhöz, amivel többek között a GDP hatást, állami, lakossági és vállalati bevételeket becsültük. A turizmus gazdasági hatásai közül kiszűrtük a jegyárbevételeket, melyeket az OCOG a saját a kiadásainak finanszírozására fordít, így azok csak közvetve, az OCOG kiadásain keresztül jelennek meg a gazdaságban többletkereslekként.

OCOG által finanszírozott költségek is hatással lesznek a makrogazdasági mutatókra

Az olimpiai rendezvényekre fordított költségek mások számára jövedelmet jelentenek, amelyet újból elköltenek, és ami újabb keresletet támaszt. A John Maynard Keynes által leírt multiplikátorhatást egy, az ágazati kapcsolatok mérlegére alapozott modellel számítottuk ki. A számítások hat mutatóra koncentráltak:

- A GDP-re gyakorolt hatás
- Az állami bevételekre gyakorolt hatás
- A lakossági bevételekre gyakorolt hatás
- A vállalati bevételekre gyakorolt hatás
- A foglalkoztatottakra gyakorolt hatás
- Az importra gyakorolt hatás

A megjelenő előrehozott és olimpiai többletberuházás, turizmus és OCOG többletköltségek közel 2,983 Mrd Ft többlet-GDP-t hozhatnak létre, a következő ábra szerinti szektorális megoszlásban. A feltételezett gazdasági pályán ez átlagosan 0,1%pont GDP növekedést jelenthet, amely a csúcsevekben elérheti a 0,3 százalékpontos éves többletet is.

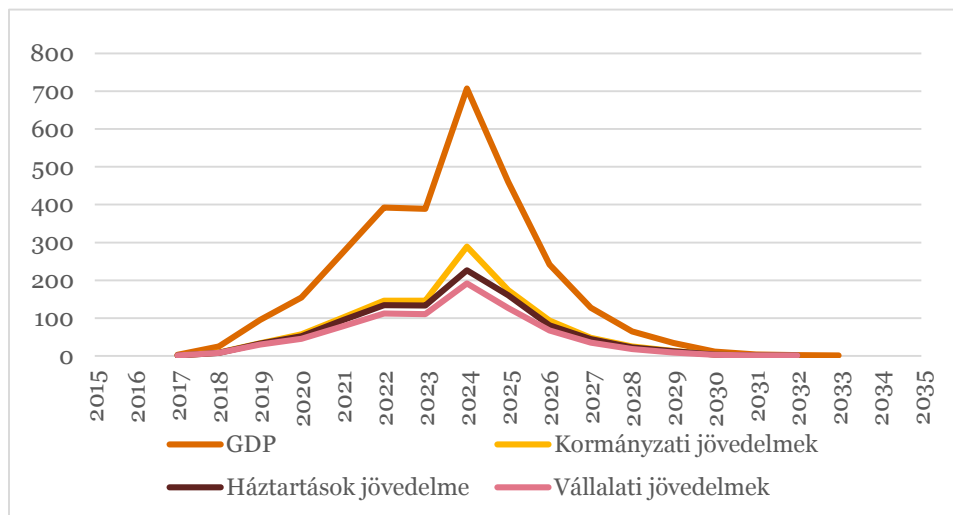
Az összesen mintegy 2.983 Mrd Ft-ra tehető többlet jövedelemből 1.142 Mrd Ft állami jövedelem becsülhető a megnövekedett adóbevételek révén

21. táblázat: A nemzetgazdaság többletjövedelmeinek szektoriális megoszlása (Forrás: PwC számítás)

Állami szektor többletjövedelmei	Vállalati szektor többletjövedelmei	Háztartások többletjövedelmei	Nemzetgazdaság többletjövedelmei
1.142 Mrd Ft	836 Mrd Ft	1.006 Mrd Ft	2.983 Mrd Ft

Az összesen mintegy 2.983 Mrd Ft-ra tehető nemzetgazdasági többlet jövedelem a 2022-2025-ös időszakra koncentrálnak, ekkor a többlet jövedelem 400-700 Mrd Ft-os sávban fog mozogni. Ennek legnagyobb része, az időszak alatt összességében mintegy 1.142 Mrd Ft, évente átlagosan 71 Mrd Ft, a csúcsevekben 150-290 Mrd Ft állami (kormányzati) jövedelem lesz a megnövekedett adóbevételek révén. Kisebb része, összesen 1.006 Mrd Ft, évente átlagosan 63 Mrd Ft, a csúcsevekben 130-230 Mrd Ft pedig a háztartások jövedelme, és mintegy 836 Mrd Ft, évente átlagosan 52 Mrd Ft, valamint a csúcsevekben 110-190 Mrd Ft pedig a vállalatok jövedelme lesz. A jövedelmekre való hatás időbeliségét a 233. ábra mutatja.

23. ábra: Az előrehozott és olimpiai beruházások és az OCOG, turizmus költségek által indukált többletjövedelmek (Mrd Ft)
(Forrás: PwC számítás)

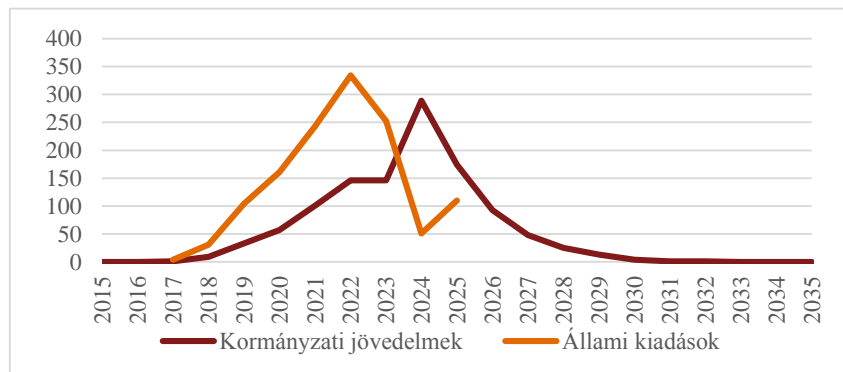

Az olimpiai többlet beruházások munkahely-generáló hatása is jelentős lehet, évente akár 19 ezer új munkahely jöhet létre és a csúcsevben akár 100.000 fő többletet jelenthet az egész gazdaságban.

A gazdaság egészében megjelenő lehetséges tovagyrúzó hatások számításának alapja az olimpia-specifikus és a nem olimpiai előrehozott, tehát olimpiától függetlenül tervezett és szükséges, de későbbi befejezési határidővel ütemezett fejlesztések által a gazdaságban megjelenő többletkiadások értéke. Itt értelemszerűen nem vettük figyelembe, nem vontuk le az olimpia költségének meghatározásakor a kiadásokkal szembeállított közvetlen szervezési és értékesítési bevételeket. A tovagyrúzó hatásokból fakadó állami jövedelmek összevethetőek a nem olimpiai előrehozott és olimpia-specifikus beruházások állami ráfordításaival. Ezek lényegében azonos nagyságrendben (fejlesztési ráfordítások összesen 1.291 Mrd Ft, jövedelmek 1.142 Mrd Ft), csak időben eltolódottan jelentkeznek (24. ábra). Az 1.291 Mrd Ft fejlesztési ráfordítás az olimpia-specifikus (1.033 Mrd Ft értékű) és a nem olimpiai, de előrehozott fejlesztések (258 Mrd Ft értékű) államilag finanszírozott részösszege. E projektek teljes beruházási költsége - vagyis az állami, az EU és a magán finanszírozású részeket is beleértve - 1.043 Mrd Ft az olimpia-specifikus fejlesztésekre és 421 Mrd Ft a nem olimpiai előrehozott fejlesztésekre. Fontos hangsúlyozni, hogy a nem olimpiai előrehozott fejlesztések olyan beruházások, amelyekre 2024 után egyébként is sor került volna, de az olimpia miatt korábban kerülnek megvalósításra, és így, mint olimpiától függetlenül szükséges és tervezett fejlesztések nem részei az olimpia költségének.

A tovagyrúzó hatásokból fakadó kormányzati jövedelmek nagyságrendileg megegyeznek az előrehozott és olimpiai beruházások állami ráfordításaival

24. ábra: Állami ráfordítások és jövedelmek összehasonlítása (Mrd Ft) (Forrás: PwC számítás)

Az államháztartás maastrichti számítás szerinti hiánya a csúcsideszakban sem éri el a maastrichti 3%-os felső korlátot és az államháztartás adóssága is csökkenő pályán marad

Az államháztartás fő paramétereire (bevétel, kiadás, hiány, adósság, kamatlábak) vonatkozó számítási modell segítségével – amely 2018-ig figyelembe veszi a 2015. áprilisi kormányzati konvergencia program előirányzatait – megvizsgáltuk az olimpiai projekt államháztartásra vonatkozó lehetséges hatását. Az államháztartási kiadások GDP-ben vett aránya – a kormányzati szándéknak megfelelően a 2015. évi 49,1%-ról 43,9%-ra fog csökkenni az alappályán. Az elsődleges egyenleg mindvégig pozitív, a GDP 1,3%-át teszi ki és így módon az államadósság GDP-ben vett aránya az alappálya szerint is csökken. Az olimpiával kapcsolatos kormányzati kiadások az államháztartási hiány növekedése irányába hatnak, míg a beruházások nyomán keletkező kormányzati bevételek (időben eltolva) bizonyos fokig kompenzálják azt. A két hatás eredőjeként, az államháztartás maastrichti számítás szerinti hiánya a csúcsideszakban 0,3-0,5 százalékponttal magasabb lehet, mint az alapváltozat esetén, de még így sem éri el a maastrichti 3%-os felső korlátot és az államháztartás adóssága is csökkenő pályán marad – ugyan ez a csökkenés alacsonyabb ütemű lesz várhatóan. Az államadósság 2025-ben az alappályától várhatóan mindössze 1 százalékponttal lesz magasabb, de így is csökkenő tendenciát mutat.

Az olimpiai beruházások közvetlen importigénye viszonylag csekély, a tovaryűrűző hatásoknak azonban jelentős importvonzata van. Ugyanakkor az olimpiával kapcsolatos devizabevételek, mindenekelőtt a külföldiek költsége és a NOB-tól kapott jövedelmek, javítják a fizetési mérleget. A két hatás eredőjeként a **nettó külföldi adósság** (rezidensek adósságaként megtestesülő tartozások), valamint magasabb lesz, mint az alapvariáns esetében, amely egyébként – a hosszabb távon csökkenő, de így is jelentős export-többlet miatt – csökkenő pályán halad. A különbség 2,4 százalékpontra tehető. De még ezt is kompenzálhatja, ha az olimpiai beruházások hatására felgyorsult gazdasági növekedés egyben – akár csak 0,1 százalékponttal is – növeli az export növekedés ütemét.

Az olimpia hatását a legfontosabb gazdasági mutatókra a következő táblázatban foglaltuk össze:

22. táblázat: Az olimpia hatása a kiemelt makrogazdasági mutatókra (Forrás: PwC számítás)

Az olimpia hatása makrogazdasági szempontból...	Alapeset	Olimpia hatása	Érték az olimpia hatásával
...az éves átlagos GDP növekedésre (2015-2025 CAGR, %)	2,98%	0,10%	3,08%
...az éves átlagos nominális GDP-re (2015-2025, Mrd Ft)	39.001	227	39.228
...a foglalkoztatottságra, (2015-2035 összesen, munkahelyév)	-	521 ezer	-
...a GDP arányos államadósságra (2025, %pont)	-	1,0 %pont	-
...Magyarország nettó külföldi adósságára (2025, %pont)	-	2,4 %pont	-
...a költségvetés hiányára (%pont)	-	0,3 – 0,5 %pont	-

A fejlesztési projektek állami kiadásai és bevételei egyensúlyban vannak

Összességében azt lehet mondani, hogy az olimpia megrendezése pénzügyileg megvalósítható kiadásokat, finanszírozási igényt jelent, sőt kedvező feltételek esetén felgyorsíthatja az ország fejlődését. A költségvetésre 1.291 Mrd Ft többlet fejlesztési kiadás hárulna: ebből 1.033 Mrd Ft¹⁶ az olimpia-specifikus fejlesztések, és 268 Mrd Ft az olimpiától függetlenül eleve megvalósuló, de 2024 után tervezett, előrehozott fejlesztések költsége (mely utóbbi nem olimpiai költség). Ugyanakkor az olimpia megrendezése miatti állami bevételek – néhány éves időkéssel közel ugyanekkora összeget tennének ki.

Az előrehozott és olimpia-specifikus fejlesztések az államháztartás kiadásainak átlagosan mindössze 0,5%-át teszik ki 2015 és 2025 között

Ezen felül a lakosság és a vállalatok jövedelme is számottevően növekedne az olimpia hatására. Így az olimpia makrogazdasági hatásának megítélésénél a nemzetgazdaság szintjén ezekben a szektorokban keletkező többletjövedelmet is figyelembe kell venni.

Az előrehozott és olimpiai beruházások 2015-2025 között a nemzetgazdasági beruházások 1,7%-át teszik ki átlagosan, ezen belül kizárólag az olimpiai fejlesztések az államháztartás kiadásainak mindössze 0,5%-át, azaz fél százalékát (évente átlagosan 94 Mrd Ft-ot) teszik ki átlagosan.

Az olimpia megrendezése nem befolyásolja döntő mértékben az ország külső és belső egyensúlyi helyzetét, a 2015. áprilisi kormányzati konvergencia program tendenciáival összhangban a külső adósság csökkenő pályán tartható és a maastrichti követelmények is betarthatók, melynek nyomán az államháztartás adóssága is csökkenő pályán tartható.

¹⁶ A korábban 1.043 Mrd Ft értékben meghatározott olimpia-specifikus fejlesztési költségek csökkentve egy becsült 10 Mrd Ft-os magánfinanszírozású résszel.

1.13 A jogi megvalósíthatóság vizsgálata

Az olimpiai játékok akár a jelenlegi jogi és szabályozási környezetben is megvalósíthatók, azonban célszerű egy speciális, szabályozói rendszer felállítása, a közép-pontban egy Olimpiai Törvénnyel

A pályázat elsősorban Budapest, a MOB és a Kormány közös fellépését igényli

Az olimpiai játékok a NOB rendezvénye, ami a NOB szabályai szerint zajlik; a rendezés során minden érdemi felelősség a rendező oldalra hárul

Bár a 2024. évi budapesti olimpiai játékok („olimpiai játékok”) megrendezése akár a jelenlegi jogi és szabályozási környezetben is megvalósítható, célszerű lenne a pályázati eljárás, illetve a rendezés hatékony és eredményes lebonyolítása érdekében egy speciális, önálló szabályozói rendszer felállítása, a középpontban egy, az Olimpiáról szóló törvénnyel. Az Olimpiai Törvény – szimbolikus jelentőségén túl – egyrészt egységbe foglalná a jelenlegi jogi és szabályozási környezetet, illetve megvalósítaná a különböző szabályozási területek összehangolását; másrészt felhatalmazások útján biztosítaná a hatékonyság és eredményesség érdekében szükséges új és módosító jogszabályok elfogadását. Fontos és indokolt, hogy az Olimpiai Törvény a 2024. évi olimpiai játékokat a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jellegű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény („Kiemelő Törvény”) szerint nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűnek minősítése. Ezzel lehetővé válik az egyes közigazgatási és más eljárásokban a határidők lerövidítése, valamint meghatározott esetekben mentességeket is biztosít. Az Olimpiai Törvény tartalmazná továbbá a személyi jövedelemadóról, a társasági és osztalékadóról, a helyi adókról, valamint az illetékről szóló törvények módosítását, tekintettel arra, hogy a Rendező Város Szerződés (lásd később) különböző adózással kapcsolatos kötelezettségeket ír elő a rendező ország számára. Továbbá rendelkezhet a pályázati bizottság létrehozásával, szervezetével és feladataival kapcsolatban. Ezen felül egyéb kérdések, mint például az olimpiával kapcsolatos szellemi alkotásokra vonatkozó szabályok rögzítésére is alkalmas lehet.

Az olimpiai játékok megrendezésére vonatkozó pályázattal kapcsolatos jogszabály-alkotói tevékenységnek az Olimpiai Törvényen túlmenően egy sor más területet is specifikusan szabályoznia kell annak biztosítása érdekében, hogy Budapest képes legyen hatékonyan teljesíteni az olimpiai játékok megrendezésével kapcsolatos kötelezettségvállalásokat.

Az olimpiai játékok megrendezésére irányuló pályázati eljárás, illetve a rendezés jogi hátterének előteremtése és folyamatos, hatékony biztosítása a lebonyolításban résztvevő szervek és személyek állandó, magas fokú, konstruktív együttműködését követeli meg. Ennek az együttműködésnek a megvalósítása elsősorban kormányhatározat, továbbá miniszteri és egyéb belső utasítások útján biztosítható.

Az olimpiai játékok rendezési jogának megpályázása a főváros, a MOB és Magyarország Kormánya együttes fellépését igényli. A pályázati eljárás megfelelő lebonyolítása, a NOB által megkövetelt garanciák (pl. jogi, pénzügyi, adózási, műszaki, környezetvédelmi, biztonsági, közlekedési, szálláshely) megadása és a kapcsolódó ügyek ezeknek a szervezeteknek az eljárása mellett szükségessé teszik – a jogalkotás terén – az Országgyűlés, illetve – a Budapesten kívüli olimpiai események okán – az érintett helyi önkormányzatok közreműködését is. A pályázati, illetve a rendezési folyamat további fontos szereplője a tulajdonképpeni operatív végrehajtó szerv, a rendezési jog elnyerését követően kötelezően felállítandó Olimpiai Játékok Szervezőbizottsága („OCOG”).

Budapest, a MOB, a Kormány és egyéb személyek, szervek számos garancia nyújtására kötelesek

Az olimpiai játékok megpályázása, illetve megrendezése számos különféle jogi dokumentum kiállítását, megkötését igényli. Általánosságban érdemes figyelembe venni, hogy az olimpiai játékok a NOB rendezvénye, ami a NOB szabályai szerint zajlik. A NOB az olimpiai játékok rendezéséért való minden felelősséget a rendező oldalra helyez át. Az olimpiai játékok jogi és szabályozási környezetét a NOB folyamatosan alakítja, változtatja.

Az olimpiai játékok megrendezésének egyik legfontosabb jogi dokumentuma az ún. *Host City Contract* („Rendező Város Szerződés”). A Rendező Város Szerződés egy, a NOB, a rendező város, valamint a nemzeti olimpiai bizottság között létrejövő szerződés, amely a feleknek az olimpiai játékokkal kapcsolatos jogait és kötelezettségeit határozza meg.

A NOB előírásai szerint Budapestnek, a MOB-nak, a Kormánynak, illetve más szervezeteknek és személyeknek számos különböző garanciát is kell nyújtania az olimpiai játékok megszervezésével és lebonyolításával kapcsolatban. A jelentkezési fázisban benyújtandó garanciák inkább általános jellegű, esetenként tájékoztató típusú garanciák, míg a jelöltségi fázisban benyújtandó garanciák már jogi/pénzügyi értelemben véve is konkrét kötelezettségvállalásokat tartalmaznak.

A fentiek megfelelően irányadóak az olimpiai játékokkal együtt rendezendő paralimpiai játékokra is.

1.14 A pályázati folyamat és sikerkritériumok

Pályázati folyamat

A pályázati folyamat 2 fő és egy előkészítő, meghívásos szakaszból áll

A nyári olimpia rendezéséért versenybe szálló városok egy összetett és több szakaszból álló pályázati folyamaton mennek keresztül. Először egy előkészítő fázison, majd egy kétlépcsős pályázati folyamaton keresztül bizonyítják a NOB számára, hogy megfelelnek az elvárásoknak.

- **Meghívásos szakasz (2015. március – 2015. szeptember 15.):** A meghívásos szakasz lényege, hogy a pályázni szándékozó városok konzultálhassanak a NOB szakértőivel, feltehessék kérdéseiket és megkaphassák mindazon információkat, amely elősegíti a pályázásról való felelős döntés. A szakasz a pályázati szándéknyilatkozat bejelentésével zárul, melynek határideje 2015. szeptember 15. A magyar küldöttség 2015. május 7-én folytatta az első hivatalos konzultációt a NOB szakértőivel, és azóta is folyamatos a kommunikációs a felek között.
- **Jelentkezési szakasz (2015. szeptember 15. – 2016. május):** A jelentkezési szakaszban a pályázó városoknak ki kell tölteniük a pályázati kérdőívet, mint az első hivatalos pályázati anyagot. Ennek a dokumentumnak, valamint esetleges további kérdések megválaszolásának alapján a NOB döntést hoz, mely városok folytathatják a versengést a második, jelölti szakaszban.
- **Jelöltségi szakasz (2016. május – 2017. szeptember):** A jelölti szakasz során egy sokkal részletesebb pályázati anyagot kell készíteni, melyet a NOB helyszíni látogatása követ, és mindezek alapján készül egy részletes értékelő jelentés. A városok több alkalommal mutatják be pályázatukat a NOB döntéshozóknak és a média képviselőinek. A rendező városról a végső döntés 2017 szeptemberében, a limai NOB közgyűlésen születik meg.

A NOB-tagok számára legfontosabb tényezők:

A NOB-ot befolyásoló implicit tényezők és sikerkritériumok

Míg az első fázis fő sikertényezője a technikai felkészültség és a tervek szakmai kiválósága, a második fázis a NOB tagok Budapestről és Magyarországról alkotott megítélésén, személyes preferenciáin is múlik. A NOB tagok színes kulturális háttere, egyéni érdekei, az általuk képviselt sportszövetségek stratégiája és elképzelései emiatt kulcsfontosságúak a siker szempontjából. A NOB tagok számára legfontosabb három tényező a kockázatok minimalizálása (itt olyan tényezőket említhetünk meg, mint a politikai és társadalmi támogatottság, a biztonságos finanszírozási háttér, illetve a korábbi olimpiák miatti kritikák ellensúlyozása), a siker maximalizálása mind az idelátogatók, mind a médiaeladások szempontjából (vonzó turisztikai célpont, gazdag történelmi háttér, városkép, szórakoztató hangulat). Végül harmadik tényező az olimpiai értékeknek való megfelelés (a szellemi örökség erősítése, a sportkultúra elterjesztése és fenntarthatósági elvárásoknak való megfelelés). Ezek mellett természetesen további tényezők is hatással vannak a végső döntésre (pl. világpolitikai események). Elengedhetetlen, hogy a folyamat legelején meghatározásra kerül-

A budapesti pályázat demonstrálhatja az Agenda 2020 érvényesülését

jenek majd Budapest erősségei és a pályázat főbb üzenetei, amely az egész kommunikációs aktivitást irányítja, és erős identitást tud adni Budapest 2024-nek.

Összességében elmondható, hogy egy budapesti pályázat komoly értékkel bírhat a NOB szemében, elsősorban azért, mert az Agenda 2020 új stratégiai irányába tökéletesen beleillik, így demonstrálhatja annak érvényesítését. Azonban a 2024-es olimpia rendezéséért kimagaslóan nagy verseny várható, olyan versenytársakkal, amelyeknek gazdasági és politikai valamint lobbierője is messze meghaladja Magyarországot (pl.: USA - Boston, Németország - Hamburg, Franciaország - Párizs, Olaszország - Róma).

Budapest erősségei között megemlíthető komoly sporttörténelmi múltja, földrajzi megközelíthetősége, kompaktsága. Magyarország a NOB alapító tagja, és az egyetlen a tíz legtöbb nyári olimpiai érmet szerző ország közül, mely még nem rendezett olimpiát. A NOB döntésében közrejátszik majd a társadalmi és kormányzati támogatás megítélése. Az olimpia alkalmat teremthet a társadalomban az együttműködési készség és összefogás erősítésére.

Gyengeségeink között megemlíthető a viszonylag alacsony nemzetközi ismertség (ami azonban egy erős kampánnyal erősséggé is fordítható), valamint a nemzetközi, több sportágat érintő rendezvények rendezésében való tapasztalat hiánya - ugyanakkor a következő 5 évben Magyarország rendez a 2017-es FINA vizes világbajnokságot, a 2017-es EYOF-ot (Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál) a 2019-es Cselgáncs világbajnokságot, a 2019-es kajak-kenu világbajnokságot, és folyik a 2020-as labdarúgó Európa Bajnokság mérkőzéseinek megrendezésére való felkészülés. Technikai szempontból is lehetnek gyengébb pontjai a pályázatnak, elsősorban a meglévő szálláshelyek szűkössége. A magyar gazdaság mérete összehasonlításban más várhatóan pályázó várossal a NOB tagok szemében kockázati tényezőt jelenthet, az utóbbi évek bizonyított stabil költségvetési gazdálkodása ellenére is.

A pályázat előnyei

Már a pályázat is számos előnnyel járhat, még a rendezési jog elnyerése nélkül is

Bár a pályázati folyamat végeztével a világ figyelme a győztes város felé fordul, a tapasztalatok azt mutatják, hogy az olimpiai játékok rendezési jogát el nem nyerő városok is nyernek a pályázással.

Egyrészt számos későbbre tervezett beruházás megvalósítása időben hamarabb megtörténik, élénkül a kereskedelem és a turizmus. Másrészt a tudatos, a városok érdekeit leképező és prioritások mentén végig vitt tervezési folyamat segíti a városvezetők és egyéb szereplők hatékonyságát, s így gyorsítja a város fejlődését.

Ezeket az eredményeket igazolhatja hat korábban sikertelen pályázatot benyújtó város (Manchester, Lille, New York, Madrid, Stockholm, Chicago) esete is. Az ő példájukat végigkövetve bebizonyosodik, hogy a korábbi pályázók infrastruktúrája, városképe és megítélése rengeteget fejlődött, köszönhetően a gondos tervezési és megvalósítási folyamatnak.

Tekintettel Budapest bizonyos peremfeltételek melletti alkalmasságára, valamint a pályázásból fakadó előnyökre, komoly érvek szólnak a pályázati szándéknyilatkozat 2015. szeptemberben történő benyújtása mellett.

